

VASA UNIVERSITET

Enheten för marknadsföring och kommunikation

Magisterprogrammet för språkexpertis i ett specialiserat samhälle

Janne Haatainen

Svenskstuderandes språkliga vardag i ljuset av språkbruk och språkkompetens

En jämförande studie mellan tre universitet i Finland

Avhandling pro gradu i svenska språket

Vasa 2019

INNEHÅLL

TIIVISTELMÄ	5
1 INLEDNING	7
1.1 Syfte	9
1.2 Material	10
1.3 De mest centrala begreppen i min studie	11
1.3.1 Studerande vid Helsingfors universitet och deras bakgrund	15
1.3.2 Studerande vid Uleåborgs universitet och deras bakgrund	17
1.3.3 Studerande Vid Vasa universitet och deras bakgrund	19
1.4 Svenskans plats i den finska utbildningen	21
1.5 Metod	22
2 DEN GEMENSAMMA EUROPEISKA REFERENSRAMEN FÖR SPRÅK	24
2.1 Europeisk referensram för språk och dess användningsområden	24
2.2 Kriterier och referensnivåer	25
3 SVENSKSTUDIER VID TRE UNIVERSITET I FINLAND	27
3.1 Helsingfors universitet	28
3.2 Uleåborgs universitet	31
3.3 Vasa universitet	34
4 SPRÅKBRUK OCH SPRÅKKOMPETENS VID DE TRE UNIVERSITETEN	38
4.1 Enheten för nordiska språk vid Helsingfors universitet	41
4.2 Enheten för nordiska språk vid Uleåborgs universitet	53
4.3 Enheten för nordiska språk vid Vasa universitet	66
5 JÄMFÖRELSE AV RESULTATEN MELLAN DE TRE UNIVERSITETEN	80

5.1 Språkbruk	80
5.2 Språkkompetens	88
6 SAMMANFATTANDE DISKUSSION	93
LITTERATUR	104
BILAGOR	111
Bilaga 1	111
FIGURER	
Figur 1. Studerande vid Helsingfors universitet: svenska i studiekontexten	41
Figur 2. Studerande vid Helsingfors universitet: svenska på fritiden	42
Figur 3. Studerande vid Helsingfors universitet: svenska i medierna	44
Figur 4. Studerande vid Helsingfors universitet: språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning	46
Figur 5. Studerande vid Helsingfors universitet: nuvarande muntlig språkkompetens	49
Figur 6. Studerande vid Helsingfors universitet: nuvarande skriftlig språkkompetens	50
Figur 7. Studerande vid Helsingfors universitet: framtida muntlig språkkompetens	51
Figur 8. Studerande vid Helsingfors universitet: framtida skriftlig språkkompetens	52
Figur 9. Studerande vid Uleåborgs universitet: svenska i studiekontexten	53
Figur 10. Studerande vid Uleåborgs universitet: svenska på fritiden	54
Figur 11. Studerande vid Uleåborgs universitet: svenska i medierna	56
Figur 12. Studerande vid Uleåborgs universitet: språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning	58
Figur 13. Studerande vid Uleåborgs universitet: nuvarande muntlig språkkompetens	62
Figur 14. Studerande vid Uleåborgs universitet: nuvarande skriftlig språkkompetens	63
Figur 15. Studerande vid Uleåborgs universitet: framtida muntlig språkkompetens	64
Figur 16. Studerande vid Uleåborgs universitet: framtida skriftlig språkkompetens	65
Figur 17. Studerande vid Vasa universitet: svenska i studiekontexten	67

Figur 18. Studerande vid Vasa universitet: svenska på fritiden	68
Figur 19. Studerande vid Vasa universitet: svenska i medierna	69
Figur 20. Studerande vid Vasa universitet: språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning	71
Figur 21. Studerande vid Vasa universitet: nuvarande muntlig språkkompetens	75
Figur 22. Studerande vid Vasa universitet: nuvarande skriftlig språkkompetens	76
Figur 23. Studerande vid Vasa universitet: framtida muntlig språkkompetens	77
Figur 24. Studerande vid Vasa universitet: framtida skriftlig språkkompetens	78

TABELLER

Tabell 1. Studerande vid Helsingfors universitet och deras skolspråk	16
Tabell 2. Studerande vid Helsingfors universitet och deras lärokurser i svenska	17
Tabell 3. Studerande vid Uleåborgs universitet och deras skolspråk	18
Tabell 4. Studerande vid Uleåborgs universitet och deras lärokurser i svenska	18
Tabell 5. Studerande vid Vasa universitet och deras skolspråk	20
Tabell 6. Studerande vid Vasa universitet och deras lärokurser i svenska	21

VAASAN YLIOPISTO**Markkinoinnin ja viestinnän yksikkö**

Tekijä:	Janne Haatainen
Pro gradu -tutkielma:	Svenskstuderandes språkliga vardag i ljuset av språkbruk och språkkompetens En jämförande studie mellan tre universitet i Finland
Tutkinto:	Filosofian maisteri
Ohjelma:	Kieliasiantuntijuus erikoistuneessa yhteiskunnassa
Oppiaine:	Ruotsin kieli
Valmistumisvuosi:	2019
Työn ohjaaja:	Karita Mård-Miettinen

TIIVISTELMÄ:

Tutkielman tavoitteena on selvittää, kuinka ja missä määrin Helsingin, Oulun ja Vaasan yliopiston ruotsin kielen pää- ja sivuaineopiskelijat käyttävät ruotsia yliopisto-opinnoissaan, vapaa-ajalla sekä erilaisissa medioissa. Lisäksi tutkielma selvittää, kuinka helpoksi opiskelijat kokevat ruotsin kielen käytön edellä mainituissa konteksteissa, sekä onko heillä riittävästi mahdollisuuksia käyttää kieltä yliopisto-opinnoissaan sekä suullisesti että kirjallisesti. Opiskelijat arvioivat myös heidän nykyisen suullisen ja kirjallisen ruotsin kielen taitonsa, joka perustuu Eurooppalaisen viitekehyksen määrittämään kielitaitotasoon B2, sekä heidän tulevaisuuden suullisen ja kirjallisen kielitaitotasonsa, joka perustuu kielitaitotasoihin C1 (suullinen) ja C2 (kirjallinen).

Tutkimuksessa on mukana yhteensä 74 opiskelijaa, joista 32 opiskelijaa on Oulun yliopistosta, 29 opiskelijaa Vaasan yliopistosta sekä 13 opiskelijaa Helsingin yliopistosta. Suomenkielisiä opiskelijoita on 70 ja ruotsinkielisiä opiskelijoita on 4. Tutkimusmateriaalina on käytetty itselaadittua kyselylomaketta, joka on kerätty postitse kunkin yliopiston opiskelijoilta. Tutkielman tutkimusmetodi on sekä kvantitatiivinen että vertaileva, joka sisältää myös kvalitatiivisia piirteitä.

Tutkimus osoittaa, että yliopistojen keskinäisessä vertailussa on havaittavissa eroja. Opiskelukontekstissa Helsingin yliopiston opiskelijat käyttävät eniten ruotsia kurssikirjallisuudessa ja opettajansa kanssa. Vaasan yliopiston opiskelijat puolestaan käyttävät useimmiten ruotsia opiskelukavereidensa kanssa. Vapaa-ajalla Vaasan yliopiston opiskelijat käyttävät aktiivisimmin ruotsia työssään sekä kavereidensa ja sukulaistensa kanssa. Medioissa kunkin yliopiston opiskelijat käyttävät eniten ruotsia riippuen kontekstista (sosiaalinen media, radion/musiikin kuuntelu, lehtien lukeminen, tv:n katsominen). Helpoimmaksi kielen käytön vapaa-ajalla kokevat Vaasan yliopiston opiskelijat sekä heistä suurin osa kokee, että heillä on riittävästi mahdollisuuksia käyttää kieltä yliopisto-opinnoissaan sekä suullisesti että kirjallisesti. Puolestaan medioissa ja yliopisto-opinnoissa Helsingin yliopiston opiskelijat kokevat kielen käytön helpoimmaksi. Tällä hetkellä Vaasan yliopiston opiskelijoilla on paras suullinen kielitaito ja Helsingin yliopiston opiskelijoilla on paras kirjallinen kielitaito. Helsingin yliopiston opiskelijat arvioivat, että he voivat nopeimmin kehittää omaa suullista ja kirjallista ruotsin kielen taitoaan opiskeluaikanaan.

AVAINSANAT: den Gemensamma europeiska referensramen för språk, formell och informell inläring, självbedömning, språkbruk, språkkompetens, språkliga färdigheter, svenska språket

1 INLEDNING

Efter gymnasiet kan en finländsk student fortsätta sina språkstudier i svenska i kandidat- och magisterprogram vid något av de sex universiteten i Finland, som erbjuder ämnesundervisning i svenska (Opetushallinnon tilastopalvelu 2018). Studerandenas kunskaper i svenska både muntligt och skriftligt varierar eftersom de har olika bakgrunder gällande svenska. Någon kan till exempel ha en svenskspråkig förälder eller svenskspråkiga föräldrar och dagligen talar svenska hemma. Någon annan har kanske gått i svenskt språkbad och på så sätt fått starka kunskaper i svenska. Det finns också studerande som har bott hela sitt liv i en finskspråkig kommun där de inte har haft möjlighet att gå i svenskt språkbad eller använda svenska dagligen. De har inte heller svenskspråkiga föräldrar, kompisar eller släktingar med vilka de ha kunnat tala svenska.

Själv blev jag intresserad av temat *studerandes språkliga vardag* eftersom jag har studerat svenska vid Vasa universitet i nästan sju år. Jag har skrivit min kandidatavhandling om nämnda tema och studerade då tre olika grupper vid Vasa universitet på kursen *Språket i kommunikation* (Haatainen 2016). I min avhandling pro gradu ska jag jämföra studerandena vid Vasa universitet med studerande vid två andra universitet i Finland, där man kan studera svenska som huvud- eller biämne, och som ligger språkligt i olika typer av miljöer. Utöver Vasa universitet ingår Helsingfors universitet och Uleåborgs universitet i min studie. Helsingfors är en tvåspråkig stad där svenska är ett minoritetsspråk och Uleåborg är en finskspråkig stad där det finns få svenskspråkiga. Däremot är Vasa en tvåspråkig stad där det bor en betydligt större andel svenskspråkiga invånare än i Helsingfors och Uleåborg (se kapitel 3).

Det är intressant att ta reda på hurdan bakgrund studerandena har gällande svenska och hurdana kunskaper i svenska de har efter gymnasiet. I min studie intresserar jag mig för studerandenas tankar om sin språkkompetensutveckling från det att de inlett sina studier fram till examen. Därtill studerar jag deras nuvarande språkbruk och självbedömd språkkompetens

samt om de anser sig ha tillräckligt med möjligheter att använda svenska både muntligt och skriftligt i sina universitetsstudier. Till slut jämför jag också de svar som studerandena vid Vasa universitet gav. I min studie ingår fyra studerande som har svenska som modersmål. Det är intressant att ta reda på hur mycket de använder svenska på fritiden och i medier samt hur de upplever användningen av svenska i Finland med tanke på att Finlands majoritetsspråk är finska.

Tidigare undersökning

Det finns också tidigare undersökningar gällande mitt tema. Snellman (2010) har i sin avhandling pro gradu undersökt abiturienternas och deras lärares åsikter om svenska och språkets användningsområden med utgångspunkt i den Gemensamma europeiska referensramen för språk. Undersökningen är jämförande och åsikterna jämförs hos informanter mellan Österbotten och Norra Savolax. Den allmänna utgångspunkten för undersökningen är den svenska gymnasieutbildningens läroplan i ämnet svenska och den Gemensamma europeiska referensramen för språk. I undersökningen studeras abiturienternas och lärarnas åsikter om språkets nutida användningsområden (skola, fritid) samt språkets framtida användningsområden (studier, arbete, fritid). Materialet i undersökningen har Snellman samlat in med hjälp av frågeformulär och hon har också använt den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivåer A2, B1 och B2 för att ta reda på lärarnas och abiturienternas språk användning och språkfärdigheter.

Däremot har Hollmén (2007) undersökt i sin avhandling pro gradu finska gymnasieelevers upplevelser av och uppfattningar om sin muntliga språkfärdighet i svenska i undervisning och på fritiden. Undersökningen är kvalitativ och det är fråga om en temaintervju som gäller åtta gymnasieelever i Vaajakoski gymnasiet.

1.1 Syfte

Syftet med min avhandling pro gradu är att studera hur studerande vid Helsingfors universitet, Uleåborgs universitet och Vasa universitet använder svenska och hur de bedömer sin nuvarande och framtida språkkompetens. I min tidigare studie deltog studerande vid Vasa universitet i kursen *Språket i kommunikation* (se avsnitt 3.3) som var en grundkurs i svenska språket. Medan både vid Helsingfors universitet och Uleåborgs universitet deltar studerandena i en grundkurs som hör till grundstudierna i svenska språket. Jag har i min studie med sammanlagt 13 studerande från Helsingfors universitet, 32 studerande från Uleåborgs universitet samt 29 studerande från Vasa universitet. Sammanlagt finns det 74 studerande varav fyra studerande är svenskspråkiga och resten, det vill säga 70 studerande är finskspråkiga. Jag söker svar på tre forskningsfrågor som är följande:

1. I vilken mån använder studerandena svenska i sina universitetsstudier, på fritiden och i medier?
2. Hur upplever studerandena användning av svenska i sina universitetsstudier, på fritiden och i medier?
3. Vilken slags utveckling av den egna språkkompetensen förväntar studerandena sig under studietiden?

När jag söker svar på den första forskningsfrågan, tar jag reda på hur mycket studerande vid Helsingfors universitet, Uleåborgs universitet och Vasa universitet säger sig använda svenska i studiekontexten, på fritiden samt i medier. I samband med fråga nummer två analyserar jag hur studerandena upplever att de anstränger sig när de använder och lär sig svenska genom formell och informell inläring (se kapitel 4). Därtill tar jag reda på om studerandena anser sig ha tillräckligt med möjligheter att använda svenska både muntligt och skriftligt i sina universitetsstudier. Den tredje forskningsfrågan besvarar jag med utgångspunkt i den Gemensamma europeiska referensramen för språk (se kapitel 2). Jag analyserar

studerandenas svar på språkpåståenden som gäller referensnivåerna C1 och C2 (se avsnitt 2.2) i fråga om muntlig och skriftlig språkkompetens.

Vid jämförelsen av resultaten från de tre universiteterna tar jag hänsyn till om universitetsstäderna är en- eller tvåspråkiga samt om man har möjlighet att gå i svenskt språkbud där. Det spelar också en stor roll varifrån studerandena ursprungligen kommer. På basen av dessa uppgifter drar jag slutsatser som kan förklara eventuella likheter och skillnader i resultaten mellan studerande vid de tre universiteterna. Jag antar att det finns skillnader mellan studerandena vid de tre universiteterna och att de största skillnaderna gäller i vilken mån studerandena använder svenska och hurdan språkkompetens de anser sig för tillfället ha. Jag antar att studerande vid Helsingfors universitet och Vasa universitet liknar varandra eftersom både Helsingfors och Vasa är tvåspråkiga städer. Studerandena i dem har möjligtvis gått i svenskt språkbud eller uppfostrats i en tvåspråkig familj. Däremot antar jag att studerandenas svar från Uleåborgs universitet skiljer sig mera från studerandenas svar från Vasa universitet och Helsingfors universitet eftersom Uleåborg är en enspråkig stad med få svenskspråkiga invånare.

1.2 Material

Materialet i min studie består av en enkät som jag har bearbetat utgående från en första skiss som jag fick av enheten för nordiska språk vid Vasa universitet år 2015. Jag ska använda samma enkät som jag hade i min kandidatavhandling (Haatainen 2016) så att resultaten är jämförbara mellan de tre universiteterna. Enkäten innehåller sammanlagt 15 huvudfrågor samt flera underfrågor och påståenden. Enkäten består sammanlagt av fyra huvuddelar vilka är studerandenas bakgrundsinformation, studerandenas användning av svenska i sina universitetsstudier, på fritiden och i medierna, studerandenas språkliga ansträngning och möjligheter till språkanvändning samt studerandenas bedömning av sin egen nuvarande och framtida muntliga och skriftliga språkkompetens.

I den första delen av enkäten finns frågor om studerandenas språkliga bakgrund: om de är eller inte är två- eller flerspråkiga samt om de har varit språkbadsselever. Jag tar också reda på, vilket studerandenas modersmål och vilket eller vilka skolspråk de har, samt vilken lärokurs eller vilka lärokurser de har läst i svenska. Den andra delen av enkäten handlar om i vilken mån studerandena använder svenska i sina universitetsstudier, på fritiden samt i medier. I den tredje delen tar jag reda på hur studerandena ser på användningen av svenska i de nämnda kontexterna och dessutom om de anser att det är lätt, medelsvårt eller svårt att använda svenska i dem, samt dessutom om de har tillräckligt med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier både muntligt och skriftligt. Den fjärde delen av enkäten innehåller två tabeller med olika språkpåståenden för självbedömning av kunskaper i svenska. Den första tabellen berör de nuvarande kunskaperna i svenska (se bilaga 1; tabell A) medan den andra tabellen berör framtida kunskaper i svenska (se bilaga 1; tabell B). Språkpåståendena i de båda tabellerna baserar sig på den Gemensamma europeiska referensramen för språk (2003) med referensnivåerna B2, C1 och C2.

Materialinsamlingen gjordes genom så att jag via e-post kontaktade både Helsingfors universitet och Uleåborgs universitet och i ett e-postmeddelande berättade för lärarna som undervisade i svenska på en grundkurs i svenska språket om min studie. Lärarna vid båda universiteterna skrev ut min enkät och gav den till sina studerande och de fyllde i den under sin lektion. Sedan skickade lärarna svaren till mig via post. Från Helsingfors universitet fick jag svar av 13 studerande och från Uleåborgs universitet svar av 32 studerande. Från min tidigare studie från Vasa universitet samlade jag in svar av 29 studerande under deras lektioner.

1.3 De mest centrala begreppen i min studie

I detta avsnitt diskuterar jag de mest centrala begreppen som berör min analys av informanternas språkfärdigheter och språkinläring. De mest centrala begreppen är

'modersmål', 'tvåspråkighet', 'flerspråkighet', 'språkbud', 'skolspråk', 'modersmålsinriktad svenska' och 'A-lärokurs och B-lärokurs i ett språk'. Jag sätter även begreppen i relation till mina informanter och deras språkliga bakgrund. (se 1.3.1, 1.3.2 och 1.3.3)

Modersmål

Enligt Skutnabb-Kangas (1981: 94) är det inte 'modersmål' entydigt. Modersmål kan definieras på flera olika sätt. Begreppet modersmål har flera kriterier som hör till ursprung, kompetens, funktion och attityder. Med modersmål kan avses det språk som ett barn lär sig som förstaspråk bland alla andra språk. Modersmål kan också vara det språk som en person behärskar bäst och använder mest i olika talsituationer. Som modersmål kan också ses det språk som en person identifierar sig med. (Skutnabb-Kangas 1981: 22–23) I min studie ingår 70 studerande som har finska som modersmål och fyra studerande som har svenska som modersmål (se 1.3.1, 1.3.2 och 1.3.3).

Tvåspråkighet

Det finns flera definitioner på 'tvåspråkighet'. Ursprung, kompetens, funktion samt attityder hör till tvåspråkighetens kriterier. Ursprung betyder att man har lärt sig två språk i familjen av infödda talare och två olika språk har använts parallellt i talsituationer. Till kompetens hör att man behärskar två språk som en infödd talare. En tvåspråkig person kan fullständigt tala det andra språket samt skriva det. Till funktion hör att man använder eller kan använda två språk i de flesta talsituationer. Till attityder hör att man identifieras av andra som infödd talare av två språk eller som tvåspråkig. (Østern 1991: 41)

Enligt Skutnabb-Kangas (1981: 97) innebär *naturlig tvåspråkighet* att man har lärt sig båda språken som naturliga kommunikationsmedel i den vardagliga miljön utan formell undervisning samt generellt i en låg ålder. För många människor är det nödvändigt att skaffa sig naturlig tvåspråkighet för att kunna klara sig i det vardagliga livet. Däremot är

skoltvåspråkighet inläring av ett främmande språk i skolan med hjälp av formell undervisning. För skoltvåspråkiga är kunskaper i det främmande språket bra hjälp med tanke på arbete eller i umgänget med människor som talar det andra språket som modersmål. Med *kulturell tvåspråkighet* menas nästan samma som skoltvåspråkighet, men kulturell tvåspråkighet är mera tillägnande av två olika språk som sker via arbete eller resor.

Det finns sammanlagt 23 studerande i min studie som säger sig vara tvåspråkiga. Elva studerande av de 23 studerandena är naturligt tvåspråkiga och av de övriga är elva studerande skoltvåspråkiga och en studerande är både naturligt tvåspråkig och skoltvåspråkig. (se 1.3.1, 1.3.2 och 1.3.3)

Flerspråkighet

Flerspråkighet betyder individens förmåga eller möjlighet att använda flera språk i sin språkgemenskap eller användning av flera olika språk i sin språkgemenskap. Den flerspråkiga individen kan behärska två eller flera språk varav en del av språken kan vara hans officiella modersmål. (Tieteen termipankki 2014) Enligt Salameh (2012: 29) kan flerspråkighet delas in både i simultan flerspråkighet och successiv flerspråkighet beroende på vid vilken ålder ett barn möter ett nytt språk. Det är fråga om *simultan flerspråkighet* när barn möter två eller fler språk före tre års ålder. Om ett barn möter ett nytt språk efter tre års åldern är det fråga om *successiv flerspråkighet*. I min studie ingår sammanlagt tre studerande som säger sig vara flerspråkiga med olika språkkombinationer eftersom de säger sig behärska flytande ifrågavarande språk. (se 1.3.1 och 1.3.2)

Språkbud

Språkbud är ett undervisningsprogram som möjliggör att man lär sig ett nytt språk genom att använda det i naturliga sammanhang i meningsfulla situationer (Buss & Laurén 1997: 7). Enligt (Laurén: 1994: 8) utvecklar språkbud också modersmålet mångsidigt eftersom en del

av språkbadsundervisningen ges på modersmålet. Språkbad kan alltså ses som en form av tvåspråkig skola där man dessutom lär sig ett nytt språk.

I Finland är språkbadsprogrammet tidigt fullständigt språkbad som börjar i åldern 3–6 år. Språkbadet fortsätter från daghemmet till årskurs 9 i grundskolan. (Vaasan yliopisto 2015a) Den största skillnaden mellan språkbadsundervisningen och annan undervisning i främmande språk torde vara att i främmande språkundervisningen lär man sig först att skriva och läsa på sitt eget modersmål, men i språkbadsundervisningen lär man sig direkt att skriva och läsa på språkbadsspråk. Språkbadslärarna är generellt tvåspråkiga, men de använder endast språkbadsspråket i undervisningssituationer. (Edu 2010) I min studie ingår sammanlagt tio studerande som har gått i svenskt språkbad (se 1.3.1, 1.3.2 och 1.3.3).

Skolspråk

Med skolspråk menas det språk som man använder i skolan som undervisningsspråk. Skolspråket är i allmänhet antingen finska eller svenska. (Finlex 2019) I min studie ingår sammanlagt 64 studerande som har haft finska som skolspråk, sju studerande som har haft svenska som skolspråk och tre studerande som har haft både finska och svenska som skolspråk (se 1.3.1, 1.3.2 och 1.3.3).

Modersmålsinriktad svenska

Modersmålsinriktad svenska är en lärokurs i svenska i den finska skolan i Finland. Lärokursen syftar till att ge de finskspråkiga grundskolornas svenskspråkiga och tvåspråkiga elever möjlighet att förbättra och fördjupa sina tillägnade språkkunskaper för att göra dem mera medvetna om språket, kulturarvet och den tvåspråkiga identiteten (Hämeenlinnan kaupunki 2014). Den modersmålsinriktade lärokursen i svenskan undervisas som A1- eller A2-språk (Perusopetuksen OPS 2016 alkaen). Det finns sammanlagt två studerande med i

min studie som har läst modernmålsinriktad svenska (se 1.3.1, 1.3.2). Svenskspråkiga studerande som kommer från Helsingfors och Uleåborg har läst modernmålsinriktad svenska.

A-lärokurs och B-lärokurs i ett språk

A-lärokurs är en lång lärokurs i ett språk. Studierna i ett A1-språk inleds i årskurs 1 och det är ett gemensamt obligatoriskt språk. Däremot är ett A2-språk ett frivilligt språk som börjar i årskurserna 1–6. B-lärokurs är en medellång lärokurs i ett språk. Ett B1-språk inleds i årskurs 6 och det är ett gemensamt obligatoriskt språk. Däremot börjar studierna i ett frivilligt B2-språk i årskurserna 7–9 och i ett frivilligt B3-språk i gymnasiet. (Tilastokeskus 2018) I min studie ingår sammanlagt 71 studerande varav 49 studerande har läst B-svenska, 21 studerande läst A-svenska och en studerande som har läst både A-svenska och B-svenska. (se 1.3.1, 1.3.2 och 1.3.3).

1.3.1 Studerande vid Helsingfors universitet och deras bakgrund

På kursen *Muntlig och skriftlig färdighet 1* (se avsnitt 3.1) vid Helsingfors universitet deltog sammanlagt 13 studerande. Elva studerande har finska som modersmål (se avsnitt 1.3) och två studerande har svenska som modersmål. Tio studerande har börjat sina studier vid Helsingfors universitet år 2018 och tre av studerandena har börjat tidigare än år 2018. Sju studerande kommer ursprungligen från Helsingfors, en studerande från Jakobstad, Jyväskylä, Kouvola, Lojo och Träskända och en studerande har inte angett varifrån hen kommer.

Av informanterna har nio studerande svenska som huvudämne med studieinriktning nordiska språk svenska som andra inhemska språk (se avsnitt 3.1), en studerande har svenska som huvudämne som modersmål med studieinriktning inhemsk litteratur (se avsnitt 3.1) och tre studerande har svenska som biämne med studieinriktning nordiska språk svenska som andra inhemska språk. Fyra studerande har valt utbildningslinjen lärarutbildning, tre studerande har valt språkexpertutbildning och sex av studerandena har ännu inte valt sin linje.

Av de 13 studerandena anser sig fyra vara antingen två- eller flerspråkiga. Två studerande har en svenskspråkig och finskspråkig förälder och därför har de kommit i kontakt med svenskan redan under barndomen (se avsnitt 1.3). En studerande har börjat använda svenska ända från dagvården och en studerande har gått i svenskt språkbud och bott hela sitt liv i en finlandssvensk miljö (se avsnitt 1.3). Dessutom säger sig en av dessa fyra studerande vara flerspråkig med språkkombinationen engelska-finska-japanska-svenska eftersom hen självständigt har studerat engelska och japanska och varit omringad av de språken och därför kan dem. (se avsnitt 1.3)

Tabell 1 visar vilket eller vilka skolspråk studerande vid Helsingfors universitet har haft. Nio studerande har haft finska som skolspråk (se avsnitt 1.3), tre studerande har haft svenska som skolspråk och en studerande har haft både finska och svenska som skolspråk.

Tabell 1. Studerande vid Helsingfors universitet och deras skolspråk

Antal studerande	Skolspråk	
	svenska	finska
9		x
3	x	
1	x	x

Tabell 2 visar vilken lärokurs eller vilka lärokurser i svenska studerande vid Helsingfors universitet har läst. I skolan har åtta studerande läst B-svenska (se avsnitt 1.3), tre studerande har läst A-svenska, en studerande har läst både A-svenska och B-svenska och en studerande har läst modernmålsinriktad svenska (Mosve) (se avsnitt 1.3).

Tabell 2. Studerande vid Helsingfors universitet och deras lärokurser i svenska

Antal studerande	I skolan har jag läst		
	A-svenska	B-svenska	Mosve
8		x	
3	x		
1	x	x	
1			x

1.3.2 Studerande vid Uleåborgs universitet och deras bakgrund

I kursen *Språkfärdighet 1* (se avsnitt 3.2) vid Uleåborgs universitet deltog sammanlagt 32 studerande i tre olika grupper. 31 studerande har finska som modersmål (se avsnitt 1.3) och en studerande har svenska som modersmål. 19 studerande har börjat sina studier vid Uleåborgs universitet år 2018 och 13 studerande har börjat tidigare än år 2018. 17 studerande kommer ursprungligen från Uleåborg, två studerande från Brahestad och Jakobstad, en studerande från Karleby, Kurikka, Lappi, Limingo, Paldamo, Torneå, Uleåsalu, Vihanti och från Åbo och två studerande har inte angett varifrån de kommer.

Svenska som huvudämne har 18 studerande och 14 studerande har svenska som biämne. 18 studerande har valt utbildningslinjen (se avsnitt 3.2) lärarutbildning, fyra studerande har valt språkexpertutbildning (internationell företagskommunikation), en studerande har valt översättarutbildning, en studerande har valt både lärar- och språkexpertutbildning. Bland resten av de åtta studerandena har två studerande valt någon annan utbildningslinje medan sex studerande har ännu inte valt en linje.

Tvåspråkiga säger sig nio studerande av de 32 studerandena vara. Tre studerande har en svenskspråkig förälder eller svenskspråkiga föräldrar och har därför kommit i kontakt med svenskan redan under barndomen. En studerande har alltid talat svenska med sina tvåspråkiga vänner ända från dagvården och en studerande har en döv far, så de kommunicerar med

varandra på teckenspråk (se avsnitt 1.3). Två studerande har gått i svenskt språkbud och två studerande säger sig vara tvåspråkiga med språken finska och engelska eftersom de har lärt sig engelska i skolan och de kan språket flytande (se avsnitt 1.3). Två studerande av de 32 studerandena säger sig vara flerspråkiga (se avsnitt 1.3) med språkkombinationen finska-engelska-svenska och engelska-svenska-tyska eftersom de kan de där språken bra och den ena av studerandena upplever olika språk som en del av sin egen identitet.

Tabell 3 visar vilket skolspråk eller vilka skolspråk studerande vid Uleåborgs universitet har haft. 30 studerande har haft finska som skolspråk (se avsnitt 1.3), en studerande har haft svenska som skolspråk och en studerande har haft både finska och svenska som skolspråk.

Tabell 3. Studerande vid Uleåborgs universitet och deras skolspråk

Antal studerande	Skolspråk	
	svenska	finska
30		x
1	x	
1	x	x

Tabell 4 visar vilken lärokurs eller vilka lärokurser i svenska studerande vid Uleåborgs universitet har läst. I skolan har 26 studerande läst B-svenska (se avsnitt 1.3), fem studerande har läst A-svenska och en studerande har läst modersmålsinriktad svenska (Mosve) (se avsnitt 1.3).

Tabell 4. Studerande vid Uleåborgs universitet och deras lärokurser i svenska

Antal studerande	I skolan har jag läst		
	A-svenska	B-svenska	Mosve
26		x	
5	x		
1			x

1.3.3 Studerande vid Vasa universitet och deras bakgrund

I min kandidatavhandling (Haatainen 2016) ingick sammanlagt 29 studerande vid Vasa universitet som deltog i kursen *Språket i kommunikation* (se avsnitt 3.3). Det fanns tre olika grupper inom kursen och studerandena hade olika bakgrunder gällande svenska. Grupperna hette dialoggruppen, KIKY-gruppen samt den reguljära gruppen.

Avsikten i dialoggruppsundervisningen är att studerandena med sin lärare själva får planera verksamheten gällande arbetsmetoder och innehåll i undervisningen. Det viktigaste målet i dialoggruppsundervisningen är att uppmuntra studerandena i studierna samt att motivera dem till att arbeta självständigt. (Haagensen 2007: 81–82) I dialoggruppen ingick sju studerande som ansåg att de ville utveckla sin muntliga färdighet. Kursens lärare uppmanade i början av terminen alla sådana studerande som är ovana att använda svenska i praktiken att anmäla sig till gruppen. Studerandena som var med i dialoggruppen hade valt att anmäla sig till gruppen. Studerandena som deltog i dialoggruppen hade valt att anmäla sig till gruppen eftersom de hade använt svenska litet i praktiken. En studerande hade dock gått i svenskt språkbad (se avsnitt 1.3). Alla studerande i dialoggruppen hade finska som modersmål (se avsnitt 1.3), ingen i gruppen var tvåspråkig (se avsnitt 1.3). Alla studerande hade börjat sina universitetsstudier år 2015 med huvudämnet svenska. (Haatainen 2016)

KIKY-gruppen bestod av sammanlagt 13 blivande språkbadslärare och gruppen var avsedd endast för dem. Alla studerande i gruppen deltog i ett inträdesprov där deras muntliga och skriftliga färdigheter i svenska och finska testades och de blev antagna till studier efter det. Deras bakgrunder varierar ganska mycket. I gruppen finns sammanlagt fem studerande som är tvåspråkiga medan resten av studerandena anser sig vara enspråkiga. I gruppen finns tre studerande som har en svensk förälder och därför har kommit i kontakt med svenskan redan under barndomen (se avsnitt 1.3). I gruppen ingår också två studerande som har deltagit i svenskt språkbad (se avsnitt 1.3). Tolv studerande har finska som modersmål och en

studerande har svenska som modersmål. Alla har börjat sina universitetsstudier år 2015 med huvudämnet svenska. (Haatainen 2016)

Den reguljära gruppen med lärarstyrda arbetsformer och med nio studerande är varierande till sin sammansättning. Sex studerande studerar första året vid Vasa universitet och de hade svenska som huvudämne. I gruppen finns även tre studerande som har börjat sina studier tidigare än år 2015 vid universitetet. Två studerande av dem har svenska som biämne och en studerande har svenska som huvudämne. Alla studerande har finska som modersmål. Fyra studerande har gått i svenskt språkbad och har därför kommit i kontakt med svenskan. I denna grupp finns också två studerande som är tvåspråkiga. Den ena av dem har alltid talat svenska med sina släktingar och den andra har gått i svenskt språkbad. (Haatainen 2016)

Av de 29 studerandena kommer tolv ursprungligen från Vasa, två från Esbo och Korsholm, en från Björneborg, Hankasalmi, Ijo, Kauhajoki, Kempele, Lahtis, Laihela, Lappo, Malax, Muhos, Tavastehus, Tusby och Virdois (Haatainen 2016).

Tabell 5 visar vilket skolspråk eller vilka skolspråk studerande vid Vasa universitet har haft. 23 studerande har haft finska som skolspråk (se avsnitt 1.3), två studerande har haft svenska som skolspråk och fyra studerande har haft både finska och svenska som skolspråk.

Tabell. 5 Studerande vid Vasa universitet och deras skolspråk (Haatainen 2016)

Antal studerande	Skolspråk	
	svenska	finska
23		x
2	x	
4	x	x

Tabell 6 visar vilken lärokurs eller vilka lärokurser i svenska studerande vid Vasa universitet har läst. 15 studerande har läst B-svenska (se avsnitt 1.3), 13 studerande har läst A-svenska och en studerande har läst både A-svenska och B-svenska.

Tabell 6. Studerande vid Vasa universitet och deras lärokurser i svenska (Haatainen 2016)

Antal studerande	I skolan har jag läst	
	A-svenska	B-svenska
15		x
13	x	
1	x	x

1.4 Svenskans plats i den finska utbildningen

Finska och svenska är båda två de officiella nationalspråken i Finland. Detta betyder att både finska och svenska har helt jämställd status i lagstiftningen. Eleverna i finskspråkiga skolor läser svenska och eleverna i svenskspråkiga skolor läser finska. I vissa kommuner kan man börja studera svenska redan i årskurs 3 eller 5. Undervisningen är i de flesta kommuner beroende av att det finns tillräckligt många elever som vill studera svenska. Den största delen av eleverna börjar i alla fall studera svenska i sjunde klass som är B-svenska eller så kallad medellång svenska. (Juurakko-Paavola & Palviainen 2011: 9, 13)

”I utbildningsstyrelsens läroplansgrunder för den grundläggande utbildningen (GLGU 2004: 127) finns följande formulering gällande undervisningen av svenska som det andra inhemska språket:”

Undervisningen i svenska skall ge eleven färdigheter för växelverkan och samarbete med den svenskspråkiga befolkningen i vårt land och för nordiskt samarbete. Undervisningens uppgift är att vänja eleven vid att använda sin språkfärdighet och fostra honom eller henne till att värdesätta tvåspråkigheten i Finland och det nordiska levnadssättet. Eleven skall också lära sig att förstå att språket som

färdighetsämne och kommunikationsmedel förutsätter långsiktig och allsidig kommunikativ träning. Som läroämne är svenskan ett färdighets- och kulturämne.

I gymnasierna läser majoriteten av studenterna medellång svenska eftersom de har börjat sina svenskstudier i sjunde klass. Enligt Grunderna för läroplanen i gymnasieutbildning för ungdomar (GLGY 2013: 94) ska undervisningen i medellång svenska

utveckla de studerandes färdigheter i interkulturell kommunikation. Den skall ge dem kunskaper och färdigheter i det svenska språket och dess användning samt erbjuda dem möjligheter att utveckla sina insikter i, förståelse för och uppskattning av de nordiska samhällena och deras kulturer. Den skall hjälpa de studerande att fördjupa sina kunskaper om det tvåspråkiga Finland.

1.5 Metod

Denna studie är både kvantitativ och jämförande. Kvantitativ forskning är en vetenskaplig forskningsmetod som bygger på att beskriva och tolka föremål med hjälp av statistik och siffror. I kvantitativ forskning är man ofta intresserad av olika typer av klassificeringar, orsakssamband, jämförelser och på att förklara fenomen som grundar sig på numeriska resultat. (Jyväskylän yliopiston Koppa 2015a) I kvantitativ forskning producerar forskare inte direkt materialet, utan hen grundar sina iakttagelser på det empiriska materialet (Pitkänen & Kohonen 1984: 3). Denna studie är huvudsakligen kvantitativ eftersom jag studerar studerandenas svar på enkäten med hjälp av siffervärden samt samlar och visualiserar resultaten med hjälp av figurer och tabeller. I min studie ingår också kvalitativa drag då jag diskuterar och analyserar eventuella likheter och skillnader mellan de tre universiteten.

Denna studie är också jämförande. Med jämförande forskning menas en forskningsstrategi som beskriver likheter och skillnader mellan utvalda fall eller sociala enheter. Jämförande forskning kan baseras på kvantitativa data och statistiska analysmetoder samt användningen av kvalitativa data och analysmetoder. (Jyväskylän yliopiston Koppa 2015b) Min studie består främst av kvantitativa data.

Jag jämför grupperna från de tre universiteten genom andelar (%). I analysen av språkbruk studerar jag tidsmässiga aspekter genom att analysera hur ofta studerandena använder svenska i sin vardag. I analysen av hur ansträngande det är att använda svenska använder jag skalan: *lätt att använda – svårt att använda*. Möjligheterna till språkanvändning i universitetsstudierna analyserar jag genom andelar *ja/nej*-svar samt genom de motiveringar som studerandena ger i samband med sina svar. Analysen av nuvarande och framtida språkkompetens baserar sig på referensnivåerna B2, C1 och C2 i den Gemensamma europeiska referensramen för språk (se avsnitt 2.2).

2 DEN GEMENSAMMA EUROPEISKA REFERENS RAMEN FÖR SPRÅK

I detta kapitel diskuterar jag den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess användningsområden, kriterier och referensnivåer samt självbedömning. Den Gemensamma europeiska referensramen för språk är en central källa i min studie eftersom jag använder en del av referensnivåerna i två tabeller i sista delen av min enkät (se avsnitt 2.2).

Med *självbedömning* menas elevens reflektion över kvaliteten på sitt eget arbete. Eleven bedömer sig själv i enlighet med kunskapskraven och därefter övar hen mera eller reviderar sitt arbete. (Skolverket 2011: 22) Enligt (Nikkanen & Lyytinen 1996: 93–94) hör kritiskt tänkande och förståelse och ett intellektuellt ansvar för kvalitet av agerande och tankesätt till självbedömning som fördjupar medvetenhet. Dessutom är självbedömning strukturering av sin egen erfarenhet, sammanställning av perceptionsdata och dess uppdelning, anpassning efter verksamhet till uppsatta mål, tolkning av perceptionsdata och att dra slutsatser.

Studerandena i min studie bedömer sin nuvarande skriftliga och muntliga språkkompetens med språkpåståenden som grundar sig på referensnivån B2 som motsvarar målet i svenska på gymnasienivå (se bilaga 1; tabell A). Skalan som används i båda språkpåståendena är *inte alls-utmärkt*. Studerandena bedömer hur de ska utveckla sin språkkompetens i framtiden i skalan *under 1:a studieåret-5:e studieåret-kan inte nå detta*. Studerandena kryssar för en lämplig tidpunkt när de upplever att de kan uppnå ifrågavarande språknivå. Språkpåståendet gällande muntlig språkkompetens grundar sig på referensnivån C1 och språkpåståendet gällande skriftlig språkkompetens grundar sig på referensnivån C2 (se bilaga 1; tabell B).

2.1 Gemensam europeisk referensram för språk och dess användningsområden

Den Gemensamma europeiska referensramen för språk erbjuder en gemensam grund för att bearbeta läro- och kursplaner, läromedel för språkinläring samt examina i hela Europa. Den

innehåller en bred skildring av sådana kunskaper och färdigheter som man måste behärska för att kunna kommunicera utmärkt på ett visst språk. Också den kulturella kontexten där språket ingår, hör till beskrivningen. Det definieras också färdighetsnivåer i referensramen, vilket möjliggör att man kan mäta språkstudenternas framsteg i varje fas av inlärningsprocessen under hela deras liv. (Huttunen & Jaakkola 2003: 19)

Att utveckla en gemensam europeisk referensram för språkinläring på alla nivåer är viktigt. Man kan genom den underlätta och främja samarbetet mellan utbildningsinstitutioner i olika länder samt erbjuda en fast grund för ett ömsesidigt erkännande av språkqualifikationer. Man stödjer också utbildningsadministratörer, examinationsinstitutioner, kursutvecklare, lärare samt inlärare i arbetet med att samordna och organisera sina insatser. (Huttunen & Jaakkola 2003: 24–25)

Man använder referensramen bland annat vid planering av språkutbildning, språkcertifiering samt självständigt lärande. Vid planering av språkutbildning tas i beaktande hurdana förkunskaper kurserna förutsätter samt kursernas innehåll och mål. I planering av språkcertifiering tas bedömningskriterier samt innehållet i examina i beaktande. Vid planering av självständigt lärande tas i beaktande hur studeranden kan öka sin uppfattning om sin nuvarande språkkompetens, dessutom att få hen medveten om att hen själv har möjlighet att sätta upp genomförbara och ändamålsenliga mål, välja läromedel samt bedöma sig själv. (Huttunen & Jaakkola 2003: 25–26)

2.2. Kriterier och referensnivåer

Referensramen bör vara heltäckande, tydlig och konsekvent för att uppfylla kriterierna. Med *heltäckande* menas att referensramen ska beskriva en så omfattande skala av språkkunskaper, språkfärdighet och språkbruk som möjligt. Med *tydlig* menas att informationen ska vara väl formulerad, tillgänglig och lättförståelig för användarna. Med *konsekvent* menas att

beskrivningarna måste harmoniera med varandra. Med tanke på utbildningssystem innebär konsekvens att det finns konsensus mellan sådant som att mäta behov, definiera lärandemål och innehåll, välja eller bearbeta material, fastställa undervisnings- och inlärningsprogram och undervisnings- och inlärningsmetoder samt utvärdera, pröva och bedöma. (Huttunen & Jaakkola 2003: 26–27)

Referensnivåerna går från nivå A till nivå C. Referensnivå A är för användare på nybörjarnivå och den innehåller nivåerna A1 och A2. A1 är ”Breakthrough” och A2 är ”Waystage”. Referensnivå B är för självständig användare och den innehåller nivåerna B1 ”Threshold” och B2 ”Vantage”. Referensnivå C är för avancerad användare och den innehåller nivåerna C1 och C2. Nivå C1 är ”Effective Operational Proficiency” och nivå C2 ”Mastery”. En del av namnen på referensnivåerna (till exempel Waystage, Vantage) har inte översatts till svenska och därför använder också jag de engelska benämningarna i min avhandling. (Huttunen & Jaakkola 2003: 46–47)

3 SVENSKSTUDIER VID TRE UNIVERSITET I FINLAND

I detta kapitel presenterar jag Helsingfors, Uleåborgs och Vasa universitet och berättar om universitetens antagning till studier, kandidat- och magisterprogrammets examensstrukturer samt kurserna *Muntlig och skriftligt färdighet 1*, *Språkfärdighet 1* och *Språket i kommunikation*. (se avsnitt 3.1, 3.2 och 3.3)

Helsingfors universitet finns i Helsingfors och det är Finlands största och äldsta högskola (Helsingin yliopisto 2018). Universitetet har elva olika fakulteter vilka heter agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten, bio- och miljövetenskapliga fakulteten, farmaceutiska fakulteten, humanistiska fakulteten, juridiska fakulteten, matematisk-naturvetenskapliga fakulteten, medicinska fakulteten, pedagogiska fakulteten, statsvetenskapliga fakulteten, teologiska fakulteten samt veterinärmedicinska fakulteten. (Helsingfors universitet 2018b) I Helsingfors är 79,6 % av invånarna finskspråkiga, 5,7 % är svenskspråkiga och 14,7 % av invånarna har andra språk som modersmål (Helsingin kaupunki 2016).

Uleåborgs universitet finns i Uleåborg. Universitetet har åtta olika fakulteter vilka heter biokemi och molekylärmedicin fakulteten, humanistiska fakulteten, pedagogiska fakulteten, naturvetenskapliga fakulteten, medicinska fakulteten, ekonomiskvetenskapliga fakulteten, tekniska fakulteten samt informations- och elektroteknik fakulteten. (Oulun yliopisto 2018d) I Uleåborg är 95,7 % av invånarna finskspråkiga, 0,2 % är svenskspråkiga och 4 % av invånarna har andra språk som modersmål (Tilastokeskus 2017).

Vasa universitet finns i Vasa. Universitetet har numera fyra olika enheter vilka heter enheten för ledarskap, enheten för redovisning och finansiering, enheten för marknadsföring och kommunikation och enheten för teknik och innovation. (Vaasan yliopisto 2019) I Vasa är 68,6 % av invånarna finskspråkiga, 22,8 % är svenskspråkiga och 8,5 % av invånarna har andra språk som modersmål (Vaasa 2017).

3.1 Helsingfors universitet

Helsingfors universitet erbjuder svenskstudier i kandidatprogrammet finskugriska och nordiska språk och litteraturer. Man kan välja mellan åtta olika studieinriktningar i kandidatprogrammet. Studieinriktningarna är nordiska språk, nordisk litteratur, nordiska språk (för icke-svenskspråkiga studenter), finska språket, finska språket och kulturen, finskugriska språk och kulturer, inhemsk litteratur samt studiehelheten i romani och romsk kultur. (Helsingfors universitet 2018c)

I min studie finns sammanlagt nio studerande som läser svenska som huvudämne med studieinriktningen nordiska språk svenska som andra inhemska språk (för icke-svenskspråkiga studerande), tre studerande som läser svenska som biämne med studieinriktningen nordiska språk svenska som andra inhemska språk (för icke-svenskspråkiga studerande) samt en studerande som studerar svenska som modersmål med studieinriktningen inhemsk litteratur (se 1.3.1).

Antagning till studier i svenska

Helsingfors universitet arrangerade ett urvalsprov i svenska språket som andra inhemska språk den 24 maj 2018. Det skriftliga provet bestod av två olika delar. Den första delen av provet handlade om hur bra man kunde tillämpa kunskap utifrån givet material. Den andra delen av provet handlade om grammatik. I den första delen av provet kunde man få högst 50 poäng och man måste få minst 25 poäng för att bli antagen. I den andra delen av provet kunde man få högst 50 poäng och man måste få minst 25 poäng för att bli antagen. (Huvudansökan 2018a)

Helsingfors universitet arrangerade ett urvalsprov i svenska språket som modersmål den 24 maj 2018. Det skriftliga provet bestod av två olika delar. Den första delen av provet innehöll analysuppgifter. Den andra delen av provet var språkfärdighet. I den första delen av provet

kunde man få högst 60 poäng och i den andra delen kunde man få högst 40 poäng. Man måste få minst 50 poäng sammanlagt för att bli antagen. (Huvudansökan 2018b)

Alla tio huvudämnesstuderande deltog i ett urvalsprov i svenska språket. I ett urvalsprov i svenska språket som andra inhemska språk deltog sammanlagt nio studerande och en studerande deltog i ett urvalsprov i svenska språket som modersmål. Tre biämnesstuderande avlade ett nivåtest för att få studierätt att studera svenska som biämne. Både urvalsprov och nivåtest arrangerades vid Helsingfors universitet.

Studerande antogs till studier antingen på basen av summan av initialpoängen och provpoängen eller på basen av provpoängen i båda programmen (Helsingin yliopisto 2019a & Helsingin yliopisto 2019b). Helsingfors universitet tog in sammanlagt 40 nya studerande i kandidatprogrammet finskugriska och nordiska språk och litteraturer, svenska som andra inhemska språk. 36 studerande tog emot sin studieplats. Det fanns sammanlagt 148 sökande. I kandidatprogrammet finskugriska och nordiska språk och litteraturer, svenska som modersmål, tog Helsingfors universitet in sammanlagt elva studerande varav tio studerande tog emot sin studieplats. Det fanns sammanlagt 45 sökande. (Helsingfors universitet 2018a)

Kandidat- och magisterprogrammets examensstrukturer

Studiehelheten för huvudämnet nordiska språk svenska som andra språk i kandidatprogrammet finskugriska och nordiska språk och litteraturer innehåller sammanlagt 180 studiepoäng. I kandidatprogrammet ingår studier inom vetenskapsområdet (minst 105 sp) som utgörs av gemensamma studier (30 sp), grundstudier (30 sp) och ämnesstudier (45 sp). Dessutom hör till kandidatprogrammet kommunikations- och språkkunskaper (minst 10 sp), gemensamma studier (minst 5 sp), färdigheter i informations- och kommunikationsteknik (3 sp), orienterade studier (2 sp) samt valfria studier (minst 30 sp). I fall man inte får minimiantal studiepoäng (180 studiepoäng) i examen, måste man avlägga andra universitetsstudier, till exempel extra studiehelheter eller fristående studieavsnitt för

att få sammanlagt 180 studiepoäng. (Weboodi 2018a) Samma examensstruktur gäller också studiehelheten för huvudämnet nordiska språk svenska som modersmål (Weboodi 2018b).

I kandidatprogrammet finskugriska och nordiska språk och litteraturer, svenska som andra inhemska språk, studerar för tillfället tolv studerande och en studerande studerar i samma kandidatprogram och har svenska som modersmål (se 1.3.1). Alla studerande deltar i kursen *Muntlig och skriftlig färdighet 1* som hör till grundstudier i kandidatprogrammet (se avsnitt 3.1 kursen muntlig och skriftlig färdighet 1).

Efter kandidatexamen kan man fortsätta studierna med huvudämnet svenska i magisterprogrammet i nordiska språk och litteraturer med studieinriktningen nordiska språk eller nordisk litteratur. Inom båda inriktningarna kan man utbilda sig till ämneslärare i modersmål och litteratur i svenska skolor och inom studieinriktningen nordiska språk till svensklärare i finska skolor. (Helsingfors universitet 2017)

Studieinriktningen nordisk litteratur i magisterprogrammet innehåller sammanlagt 120 studiepoäng. I magisterprogrammet ingår studier inom nordisk litteratur minst 75 sp och valfria studier (45 sp om man endast avlägger minst 75 sp studier inom nordisk litteratur) som kan vara studier inom egen studieinriktning, studier inom den andra studieinriktningen i magisterprogrammet eller studier från andra utbildningsprogram. (Weboodi 2018c) Studieinriktningen nordiska språk och nordisk litteratur i magisterprogrammet (studier för blivande lärare i modersmål och litteraturer) innehåller sammanlagt 120 studiepoäng. I magisterprogrammet ingår fördjupade studier i ämneslärarutbildning med studieinriktningen nordiska språk (60 sp) eller fördjupade studier i ämneslärarutbildning med studieinriktningen nordisk litteratur (60 sp) samt pedagogiska studier för ämneslärare (minst 60 sp). (Weboodi 2018d)

Kursen Muntlig och skriftlig färdighet 1

Alla 13 studerande i min studie deltar i en kurs som heter *Muntlig och skriftlig färdighet 1*. Kursen hör till grundstudierna i kandidatprogrammet finskugriska och nordiska språk och litteraturer med studieinriktningen nordiska språk svenska som andra inhemska språket. Kursen omfattar sammanlagt 10 studiepoäng och dess tidpunkt är under det första studieåret på hösten. (Weboodi 2018e)

Kursens undervisningsspråk är svenska och kursen innehåller grunderna i svenskt uttal, olika typer av skriftliga textgenrer samt några centrala verk inom finlandssvensk skönlitteratur. Dessutom har man på kursen bland annat uttalsövningar, muntliga föredrag, förberedda diskussioner och skrivövningar i olika typer av genrer, huvudsakligen i sakprosa. (Helsingfors universitet 2018d)

Kursens lärandemål är att man kommunicerar både skriftligt och muntligt på nivå B.2.2. Dessutom behärskar man grundläggande kommunikativa strategier på svenska och kan ta ställning både till studiekamratens talande och till sitt eget talande. Man känner också till grunderna i vetenskapligt skrivande och kan analysera och diskutera språkbruket i både sina studiekamraters och i sina egna texter. (Helsingfors universitet 2018d)

3.2 Uleåborgs universitet

Uleåborgs universitet erbjuder svenskstudier i utbildningsprogrammet språk och litteratur med svenska som huvudämne (Oulun yliopisto 2018b). Som inriktningalternativ kan man välja ämneslärarutbildning eller internationell företagskommunikation. Uleåborgs universitet erbjuder också biämnesshelheterna biämnesshelheten svenska på förskole- och lågstadiet och biämnesshelheten översättning (Oulun yliopisto 2018c).

Svenska som huvudämne har 18 studerande och 14 studerande har svenska som biämne. 18 studerande har valt utbildningslinjen lärarutbildning, fyra studerande har valt språkexpertutbildning (internationell företagskommunikation), en studerande har valt översättarutbildning, en studerande har valt både lärar- och språkexpertutbildning och bland resten av de åtta studerandena har två studerande valt någon annan utbildningslinje och sex studerande vet ännu inte vilken linje de ska välja. (se 1.3.2)

Antagning till studier i svenska

Uleåborgs universitet arrangerade ett urvalsprov i svenska språket den 15 april 2018. Det skriftliga provet bestod av två olika delar. Den första delen av provet handlade om svenska språkets struktur och ordförråd och den andra delen handlade om förståelse av svenska språket. I båda delarna kunde man få 0–20 poäng. För att vara godkänd måste sökande få minst 4 poäng i båda delarna. Den lägsta accepterade totala poängsumman i det skriftliga provet var sammanlagt 15 studiepoäng. (Oulun yliopisto 2018a: 30)

Studerande antogs till studier antingen på basen av studentexamensbetyget, på basen av det sammanlagda poängantalet i studentexamensbetyget och urvalsprovet eller på basen av poäng i urvalsprovet (Opintopolku.fi 2018). Uleåborgs universitet tog in 21 nya studerande varav 19 studerande tog emot sin studieplats. Det fanns sammanlagt 86 sökande. (Korkea koulujen yhteishaku, kevät 2018)

Jag diskuterar inte i denna studie på vilket sätt studerandena har blivit antagna till studier. Jag antar ändå att det finns en del av huvudämnesstuderandena som har blivit antagna till studier på basen av studentexamensbetyget, en del av huvudämnesstuderandena som har blivit antagna på basen av det sammanlagda poängantalet i studentexamensbetyget samt en del av huvudämnesstuderandena som har blivit antagna på basen av poäng i urvalsprovet.

Kandidat- och magisterprogrammets examensstrukturer

I kandidatexamen i humanistiska vetenskaper ingår grundstudier i huvudämnet (25 sp), ämnesstudier i huvudämnet inklusive kandidatavhandling (45 sp), obligatoriska språk- och kommunikationsstudier (ca 25 sp), grundstudier i minst ett biämne (25 sp), pedagogiska studier (30 sp, i fall man blir lärare) samt andra biämnesstudier/andra studier (30/60 sp). (Oulun yliopisto 2016) 18 studerande studerar för tillfället i utbildningsprogrammet språk och litteratur med svenska som huvudämne och 14 studerande studerar svenska som biämne. Studerandena studerar på kursen *Språkfärdighet 1* som hör till grundstudier i kandidatprogrammet (se avsnitt 3.2 kursen språkfärdighet 1).

Efter kandidatexamen kan man fortsätta sina studier med svenska som huvudämne i magisterprogrammet. I filosofie magisterprogram ingår fördjupade studier i huvudämnet (40 sp), avhandling pro gradu (40 sp), pedagogiska studier (30 sp i fall man blir lärare) samt andra studier (40/10 sp). (Oulun yliopisto 2016) Efter att ha avlagt kandidatexamen kan huvudämnesstuderandena fortsätta sina svenskstudier i magisterprogrammet med svenska som huvudämne.

Kursen Språkfärdighet 1

Alla 32 studerande i min studie deltar i en kurs som heter *Språkfärdighet 1*. Kursen hör till grundstudierna i kandidatprogrammet och den omfattar sammanlagt 5 studiepoäng. Kursens tidpunkt är under första studieåret på hösten. Undervisningsspråket är svenska och kursen innehåller både muntliga och skriftliga uppgifter i smågrupper. På kursen övar man sig i skriftlig och muntlig kommunikationsförmåga genom olika skriftliga övningar samt diskussioner och presentationer. (Weboodi 2018f)

Kursens lärandemål är att man efter avslutad kurs är bättre medveten om kommunikationsprocessen i olika genrer och man har bättre förmåga att uttrycka sig både

skriftligt och muntligt på korrekt svenska. Dessutom kan man översätta lätta texter från finska till svenska och tvärtom samt utnyttja olika hjälpmedel vid översättandet. Man kan också ge konstruktiv kritik till andras texter. (Weboodi 2018f)

3.3 Vasa universitet

I min kandidatavhandling (Haatainen 2016) presenterade jag Vasa universitet och dess antagning till studier, kandidat- och magisterprogrammets examensstrukturer samt kursen *Språket i kommunikation*. Vasa universitet erbjöd svenskstudier både i kandidatprogrammet för de inhemska språken och i utbildningsprogrammet för språkbadsundervisning. (Urvalsguide 2015: 32–33, 41–42)

I min studie ingår sammanlagt med 29 studerande vid Vasa universitet. 13 studerande studerade svenska som huvudämne i utbildningsprogrammet för språkbadsundervisning och 14 studerande studerade svenska som huvudämne i kandidatprogrammet för de inhemska språken. Det fanns också två studerande som studerade svenska som biämne.

Antagning till studier i svenska

Vasa universitet arrangerade årligen ett urvalsprov i juni. Urvalsprovet till kandidatprogrammet för de inhemska språken arrangerades måndagen den 1 juni 2015 vid Vasa universitet. I urvalsprovet kunde fås högst 40 poäng på så sätt att studentexamensbetyget gav max 20 poäng och urvalsprovet gav max 20 poäng. Studerande antogs till studier antingen på basen av studentexamensbetyget, på basen av det sammanlagda poängantalet i studentexamensbetyget och urvalsprovet eller på basen av poäng i urvalsprovet. (Urvalsguide 2015: 56–57) Jag diskuterar inte i denna studie på vilket sätt studerandena vid Vasa universitet blev antagna till studier. Jag antar ändå att det fanns en del av studerandena som blev antagna till studier på basen av studentexamensbetyget, en del av

studerandena som blev antagna på basen av det sammanlagda poängantalet i studentexamensbetyget samt en del av studerandena som blev antagna på basen av poäng i urvalsprovet.

Urvalsprovet till utbildningsprogrammet för språkbadsundervisning arrangerades den 1 juni och den 15 och 16 juni 2015. I urvalsprovet kunde fås högst 115 poäng som utgjordes av högst 15 poäng i ett skriftligt prov, 20 poäng i en muntlig intervju, 45 poäng i en intervju som mätte tillämplighet samt 35 poäng i studentexamensbetyg. (Valintaopas 2015: 41–45) Alla 13 språkbadsstuderande deltog i inträdesprov där deras muntliga och skriftliga färdigheter testades och de blev antagna till studier efter det.

Vasa universitet tog in sammanlagt 55 nya studerande i kandidatprogrammet för de inhemska språken och utbildningsprogrammet för språkbadsundervisning. Det godkändes 35 nya studerande till kandidatprogrammet för de inhemska språken och 20 nya studerande till utbildningsprogrammet för språkbadsundervisning. Det fanns sammanlagt 152 sökande. (Vaasan yliopisto 2015b)

Kandidat- och magisterprogrammets examensstrukturer

Studiehelheten för huvudämnet svenska som andra språk inom kandidatprogrammet för de inhemska språken innehöll sammanlagt 180 studiepoäng. Det innehöll utbildningsprogrammets gemensamma studier (30 sp), grundstudier (25 sp), ämnesstudier (45 sp), kommunikations- och språkstudier (10 sp), allmänna studier (15 sp), biämnestudier i modern finska (25 sp) samt fritt valbara studier (30 sp). (Vaasan yliopisto 2015–2016a: 3–4) 14 studerande studerade svenska som huvudämne och två studerande studerade svenska som biämne i kandidatprogrammet för de inhemska språken. De deltog i kursen *Språket i kommunikation* som hörde till grundstudierna i kandidatprogrammet. (se avsnitt 3.3 kursen språket i kommunikation)

Efter kandidatexamen kunde man fortsätta studierna i huvudämnet svenska antingen i magisterprogrammet KEY – Språkexpertis i ett specialiserat samhälle eller i magisterprogrammet MAISS – Magisterprogrammet i svenska och språkbild. (Vaasan yliopisto 2015–2016a: 2) Efter att ha avlagt kandidatexamen hade huvudämnesstuderandena möjlighet att fortsätta sina svenskstudier i något av de två magisterprogrammen.

Utbildningsprogrammet för språkbildsundervisning med huvudämnet svenska och inriktningsoalternativet flerspråkighet bestod sammanlagt av 300 studiepoäng. Kandidatexamen i utbildningsprogrammet för språkbildsundervisning bestod sammanlagt av 180 studiepoäng. Programmet innehöll allmänna studier (5 sp), kommunikations- och språkstudier (10/15 sp), grundstudier (30 sp), ämnesstudier (55 sp) samt pedagogiska studier för lärare (80 sp). (Vaasan yliopisto 2015–2016b: 3–4) 13 studerande deltog i kursen *Språket i kommunikation* som hörde till grundstudierna i kandidatprogrammet. (se avsnitt 3.3 kursen språket i kommunikation)

Filosofie magisterexamen i utbildningsprogrammet för språkbildsundervisning bestod sammanlagt av 120 studiepoäng. Till studierna hörde fördjupade studier (80 sp), ämnesstudier i pedagogiska studier för lärare (30 sp) samt grundskolans ämnen och ämnesshelheter (10 sp). (Vaasan yliopisto 2015–2016b: 6) Efter att ha avlagt kandidatexamen hade alla 13 studerande möjlighet att fortsätta sina svenskstudier i filosofie magisterexamen i utbildningsprogrammet för språkbildsundervisning.

Kursen Språket i kommunikation

Alla 29 studerande deltog i kursen *språket i kommunikation*. Kursen hörde till grundstudier både i kandidatprogrammet för de inhemska språken och i utbildningsprogrammet för språkbildsundervisning. Kursen omfattade sammanlagt 10 studiepoäng och dess tidpunkt var under första studieåret på hösten. (Vaasan yliopisto 2015–2016a: 13)

Kursens undervisningsspråk var svenska och kursen innehöll sammanlagt 60 timmar kontaktundervisning, olika grupparbeten, nätuppgifter, studiebesök, gästföreläsningar samt att skriva inlärningsdagbok. På kursen bekantade man sig med studierna vid enheten för nordiska språk, höll muntliga föredrag, skrev skriftliga rapporter, recensioner och meddelanden samt övade vetenskapligt skrivande. (Vaasan yliopisto 2015–2016a: 13)

Kursens lärandemål var att man efter avlagd kurs kan använda flytande språk i olika kommunikationssituationer och kan också tillämpa svenskans grammatiska regler både i muntlig kommunikation och i skriftlig kommunikation genom att ta hänsyn till på språknivån B2 i den Gemensamma europeiska referensramen för språk. (Vaasan yliopisto 2015–2016a: 13)

4 SPRÅKBRUK OCH SPRÅKKOMPETENS VID DE TRE UNIVERSITETEN

I detta kapitel presenterar jag svaren från alla tre universitet genom att samla och visualisera dem med hjälp av figurer. Jag använder procentandelar i figurerna för att kunna jämföra de olika universiteten sinsemellan, vilket är syftet med min studie. I figurerna ingår de aspekter som visar variation. Sådant som ger 100 % i meningen *inte alls*, diskuterar jag endast i texten. Dessutom diskuterar jag begreppen 'språkbruk', 'språkkompetens', 'språkinläring', 'språkliga färdigheter' och 'formell, icke-formell och informell inläring' i detta kapitel eftersom begreppen är centrala i min studie.

Språkbruk och språkkompetens

Språkbruk är språk som en person skriver eller säger till en annan person (Teleman 1991: 55). Kunskaper, människor och situationer påverkar hur och vad vi säger. Språket har en stor inverkan på vår identitet. Det syns i vilka vi är eller åtminstone vilka vi vill att andra ska tro att vi är. (Schoolido 2019)

Med språkkompetens menas en övergripande bedömning av en persons språkkunnighet inom olika områden av språkkunskaper. Dessa språkkompetensområden är hör- och läsförståelse, muntlig interaktion, talproduktion samt skrivning. Språkkompetensnivåerna är grundnivå, medelnivå, hög nivå samt okunnig nivå. (TEPA-termipankki 2019)

Språkinläring och språkliga färdigheter

Med språkinläring menas den process där en inlärare utvecklar ett eller flera språk i samspel med omgivningen. Ett eller flera språk kan vara talat/talade, skrivet/skrivna eller teckenspråk. Man lär sig att kategorisera och tänka på sin omgivning på det sätt som språket kräver när man lär sig ett språk. (Wagner, Strömqvist & Uppstad 2010: 90)

När vi använder språk, använder vi våra språkliga färdigheter vilka är att läsa, lyssna, skriva och tala (Wagner m.fl. 2010: 198). Språkliga färdigheter kan delas in i produktiva färdigheter och receptiva färdigheter. Produktiv färdighet betyder skicklighet att uttrycka sig språkligt både muntligt och skriftligt. Produktiv färdighet kan också ses som skicklighet eller duglighet när det är fråga om ett produktivt arbete. Däremot betyder receptiv färdighet förmåga att tillägna sig nya färdigheter och kunskaper genom att läsa och höra. (Psykologiguiden 2016)

I figurerna 3, 11 och 19 *svenska i medierna* (s. 44, 56 och 69) har jag delat in färdigheter i produktiva och receptiva färdigheter för att man ska kunna se vilka aktiviteter som är produktiva och vilka som är receptiva. Produktiva färdigheter i min studie är när studerandena publicerar i sociala medier. Receptiva färdigheter i min studie är när studerandena besöker videoportaler, följer sociala medier, lyssnar på radio eller musik, läser bloggar, böcker, inlägg, tidningar eller tittar på tv. Studerandena använder språkliga färdigheter i studiekontexten, på fritiden och i medierna.

Formell, icke-formell och informell inläring

Inläring kan delas in i formell inläring, icke-formell inläring och informell inläring beroende på var inläringen sker (Peda.net 2018). I min studie fokuseras formell inläring och informell inläring eftersom studerandena har lärt och lär sig svenska i skolvärlden genom formell inläring och på fritiden och i medierna genom informell inläring.

Formell inläring är alltid målorienterad och strukturerad och ges generellt i en skola eller av någon annan utbildningsorganisation. Centralt är att inläring sker i en utbildning som är godkänd i samhället. (Peda.net 2018)

Icke-formell inläring är inte en officiell eller formell verksamhet som leder till någon examen. Icke-formell inläring är generellt en strukturerad (mål, tid och plats, lärarstöd/studievägledning etc.) utbildning som sker bland annat på museer, bibliotek,

vetenskapscenter och medborgarinstitut som erbjuder sina tjänster och aktiviteter. Icke-formell inlärnning kan också vara kompletteringsutbildning. Inlärnning kan variera mellan målorienterad inlärnning och informell inlärnning. (Peda.net 2018)

Informell inlärnning betyder inlärnning som sker bland annat på en arbetsplats. Inlärnningen är ofta slumpmässig och sker oavsiktligt. Verksamheten där inlärnning sker är vanligen inte avsedd att leda till en inlärningsprocess och den syftar inte heller till inlärnning. Men verksamheten kan ändå vara planerad och målorienterad. I informell inlärnning ingår målorientering och planenlighet som inlärare själv definierar. Den utgår inte från till exempel en läroplan. Informell inlärnning sker ofta i olika arbets- och fritidsgemenskaper. (Peda.net 2018)

Formell och informell inlärnning står i motsats till varandra med tanke på inlärningsuppfattning. Informell inlärnning betonar elevens frihet och rättigheter att lära sig medan formell inlärnning ses nästan som en medborgarplikt att lära sig. Att ta med informell inlärnning som en del av formell inlärnning hjälper läraren att bättre förstå elevens personliga styrkor. Elevernas styrkor hör generellt till fritidsaktiviteter eller spelvärlden. (Peda.net 2018)

Studierandena i min studie har lärt sig och lär sig svenska huvudsakligen genom formell och informell inlärnning. De har lärt sig svenska i grundskolan och i gymnasiet och för tillfället lär de sig svenska hela tiden när de har inlett sina svenskstudier vid universitetet. I studiekontexten (s. 41, 53 och 67) lär studierandena sig svenska genom formell inlärnning då läraren talar svenska och ger uppgifter till sina studierande. Studierandena kommunicerar med sin lärare genom att ställa frågor och svara på frågor på svenska. De behöver också hitta information genom att läsa svenskspråkiga kursböcker. Studierandena lär sig svenska genom informell inlärnning på fritiden och i medierna. På fritiden (s. 42, 54 och 68) lär studierandena sig svenska i affärer, i hobbyer, på jobbet, på restauranger eller på kaféer, med sin familj, med sina kompisar och släktingar. I olika medier (s. 44, 56 och 69) lär studierandena sig

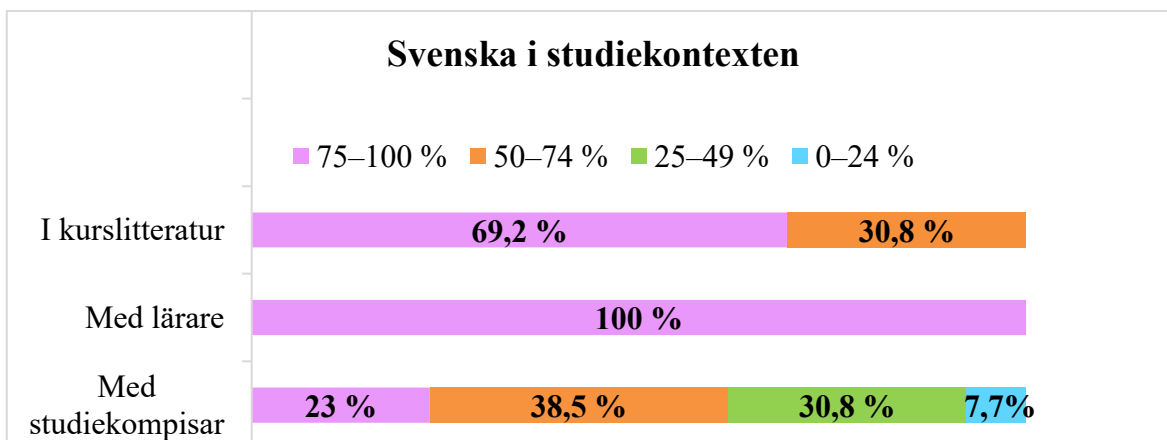
svenska när de publicerar i sociala medier på svenska, besöker svenskspråkiga videoportaler, följer svenska sociala medier, lyssnar på radio eller musik på svenska, läser bloggar, böcker, inlägg och tidningar på svenska samt när de tittar på tv på svenska.

4.1 Enheten för nordiska språk vid Helsingfors universitet

I detta avsnitt visualiserar jag resultat utgående från enkätsvar av studerande vid Helsingfors universitet och deras användning av svenska i tre kategorier: i studiekontexten, på fritiden och i medierna med hjälp av figurer. Dessutom visualiserar jag hur studerandena upplever användning av svenska och hur de har möjligheter att använda språket i ovannämnda kategorier. I slutet av detta avsnitt visualiserar jag studerandenas nuvarande muntliga och skriftliga språkkompetens i svenska samt framtida muntliga och skriftliga språkkompetens i svenska med hjälp av figurer.

Svenska i studiekontexten

Studerandena använder svenska i studiekontexten när de kommunicerar med sin lärare och med sina studiekompisar på svenska och när de läser svenskspråkig kurslitteratur. Detta framgår av figur 1 nedan.

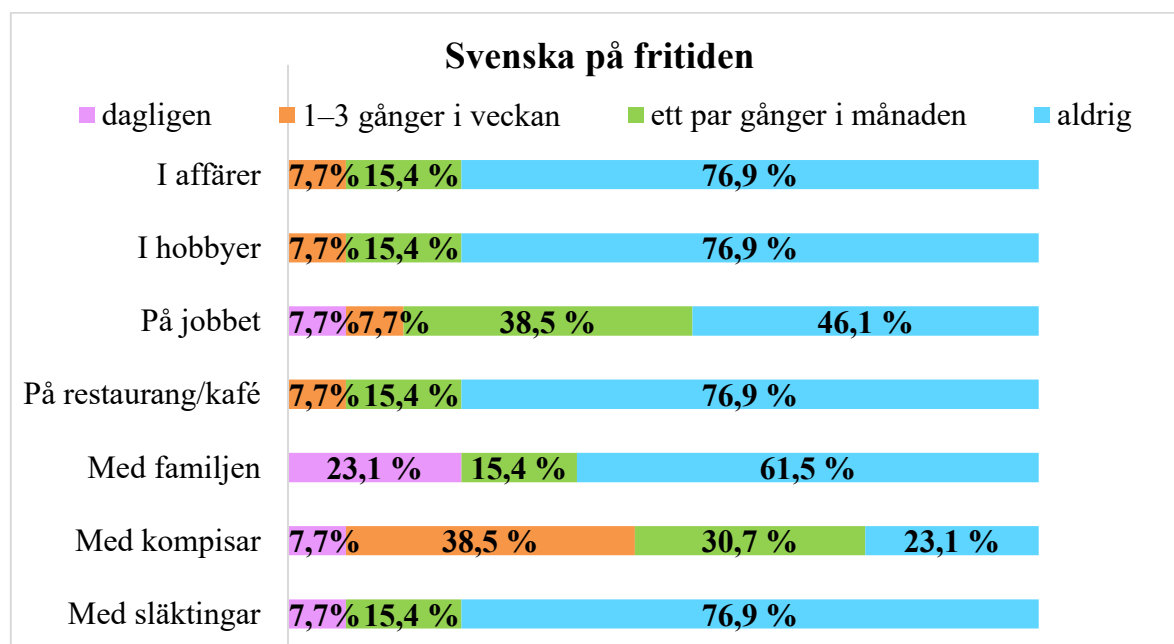

Figur 1. Studerande vid Helsingfors universitet: svenska i studiekontexten

Figur 1 visar hur studerande vid Helsingfors universitet använder svenska i sin studiekontext. I kurslitteratur använder 69,2 % av studerandena (9 av 13 studerande) svenska 75–100 % och 30,8 % av dem (4 av 13 studerande) använder svenska 50–74 %. Med sin lärare är studerandena aktiva. Alla studerande (13 studerande) använder svenska 75–100 % med sin lärare. Med sina studiekompisar använder 23 % av studerandena (3 av 13 studerande) svenska 75–100 %, 38,5 % av dem (5 av 13 studerande) använder svenska 50–74 % med sina studiekompisar, 30,8 % av dem (4 av 13 studerande) använder svenska 25–49 % med sina studiekompisar och endast 7,7 % av dem (1 av 13 studerande) använder svenska 0–24 % med sina studiekompisar.

Svenska på fritiden

Studerandena använder svenska på fritiden i affärer, i hobbyer, på jobbet, på restauranger eller på kaféer och med sina familjer, kompisar och släktingar. Detta presenteras i figur 2 nedan.

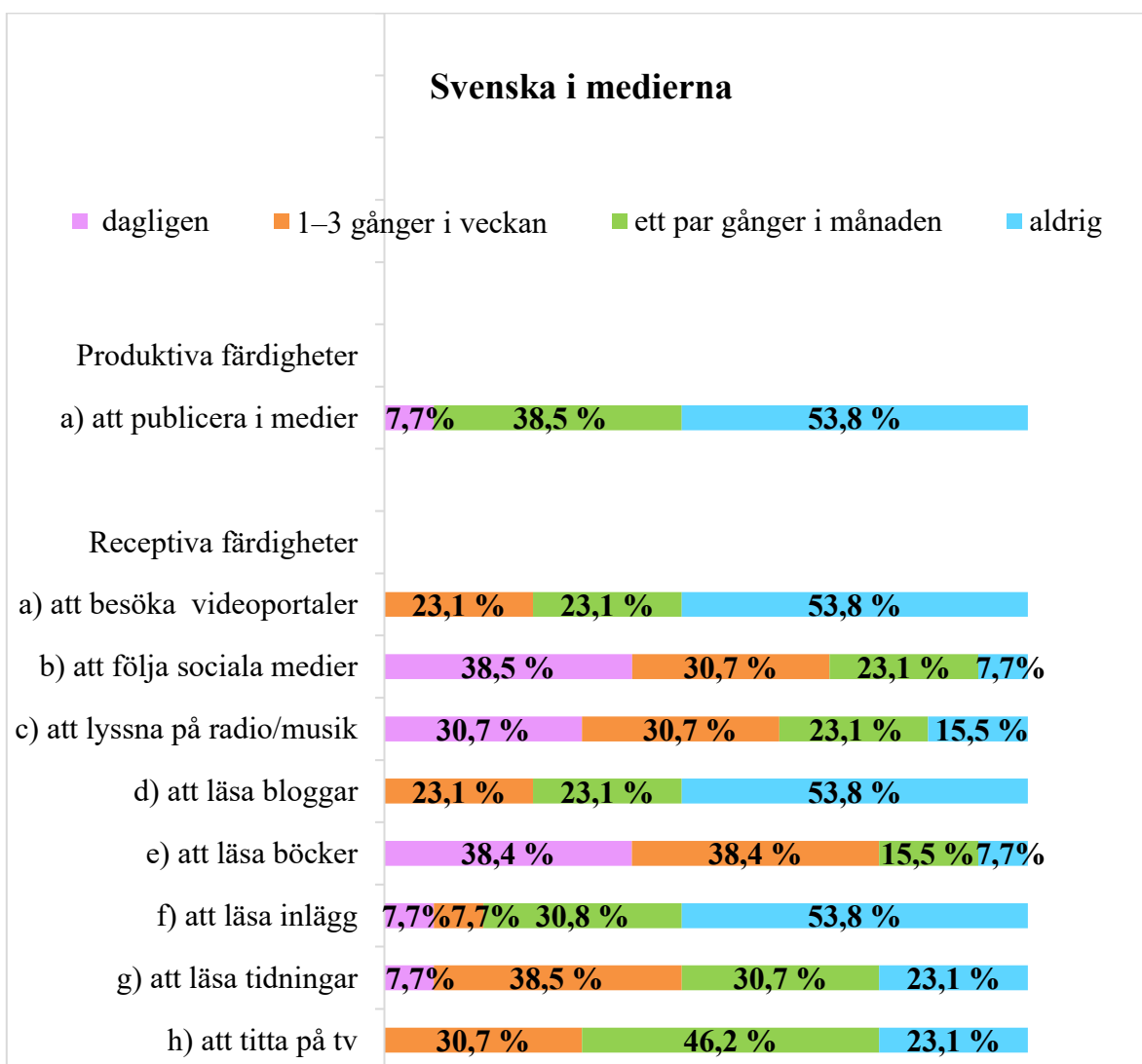

Figur 2. Studerande vid Helsingfors universitet: svenska på fritiden

Figur 2 visar hur studerande vid Helsingfors universitet använder svenska på fritiden. Studerandena använder mest svenska med sin familj. 23,1 % av studerandena (3 av 13 studerande) använder svenska *dagligen* med sin familj och 38,5 % av dem (5 av 13 studerande) använder svenska *1–3 gånger i veckan* med sina kompisar. På jobbet använder 38,5 % av studerandena (5 av 13 studerande) svenska *ett par gånger i månaden*. Den största delen av studerandena, 76,9 % av dem (10 av 13 studerande), använder *aldrig* svenska i affärer, i hobbyer, på restauranger eller på kaféer eller med sina släktingar.

Svenska i medierna

Studerandena använder svenska i medierna när de publicerar i sociala medier på svenska, besöker svenskspråkiga videoportaler, följer svenska sociala medier, lyssnar på radio eller musik på svenska, läser bloggar, böcker, inlägg och tidningar på svenska och när de tittar på tv på svenska. Detta illustreras i figur 3 nedan.

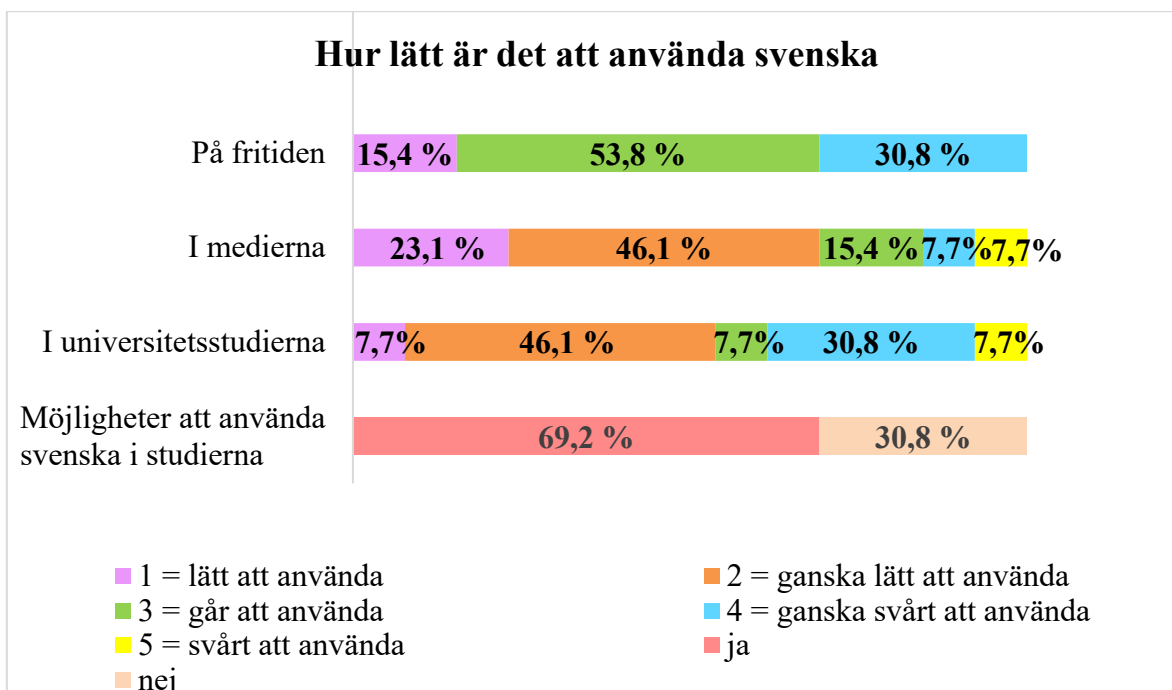

Figur 3. Studerande vid Helsingfors universitet: svenska i medierna

Figur 3 visar hur studerande vid Helsingfors universitet använder svenska i medierna. Studerandena använder mest svenska när de följer svenska sociala medier, lyssnar på radio eller musik på svenska och läser böcker på svenska. 38,5 % av studerandena (5 av 13 studerande) följer svenska sociala medier *dagligen*, 38,4 % av dem (5 av 13 studerande) läser böcker på svenska *dagligen* och 30,7 % av dem (4 av 13 studerande) lyssnar på radio eller musik på svenska *dagligen*. *1–3 gånger i veckan* läser 38,4 % av studerandena (5 av 13 studerande) böcker på svenska, 38,5 % av dem (5 av 13 studerande) läser tidningar och 30,7 % av dem (4 av 13 studerande) tittar på tv på svenska. 38,5 % av studerandena (5 av 13 studerande) publicerar någonting i sociala medier *ett par gånger i månaden*. Däremot publicerar drygt hälften, 53,8 % av studerandena (7 av 13 studerande) *aldrig* i sociala medier på svenska, besöker inte heller videoportaler, läser bloggar eller inlägg på svenska.

Språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning

I figur 4 nedan framgår hur studerandena säger att de upplever användning av svenska på fritiden, i medier och i sina universitetsstudier samt om de har tillräckligt med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier.

Figur 4. Studerande vid Helsingfors universitet: språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning

Figur 4 visar hur studerande vid Helsingfors universitet upplever användningen av svenska på fritiden, i medier och i universitetsstudierna. 15,4 % av studerandena (2 av 13 studerande) upplever användning av svenska som *lätt* eftersom den ena studeranden har gått i svenskt språkbud och bott hela sitt liv i en finlandssvensk miljö och därför känns det naturligt för hen att använda svenska på fritiden. Den andra studeranden är tvåspråkig, och har en stark svenska och därför är det lätt att använda svenska på fritiden. Drygt hälften av studerandena, 53,8 % (7 av 13 studerande), säger att det *går att använda* svenska på fritiden. En del av

studerandena använder svenska med sina familjer och med sina kompisar. Några studerande anser att det går att använda svenska på fritiden, men de har inte så många möjligheter utanför sina studier. Däremot säger en del av studerandena att det nog går att använda svenska i affärer, men det känns litet konstigt här i Finland.

På fritiden är det *ganska svårt att använda* svenska enligt 30,8 % av studerandena (4 av 13 studerande). En del av studerandena tycker att det endast är få personer som talar svenska utanför Helsingfors universitet. Studerandena tycker att man klarar sig bättre med finska i affärer och på offentliga ställen än med svenska. Några studerande har inte vant sig vid användning av svenska på fritiden, så det känns ganska svårt att plötsligt börja använda språket på fritiden.

I medierna är det *lätt att använda* svenska enligt 23,1 % av studerandena (3 av 13 studerande). Studerandena tycker att de har en stark svenska och de brukar lyssna och läsa mycket på svenska i medierna. 46,1 % av studerandena (6 av 13 studerande) säger att det är *ganska lätt att använda* svenska i medierna eftersom olika medier huvudsakligen innehåller lättläst språk och det finns många bloggar och e-tidningar som är tillgängliga på svenska via internet. Det *går att använda* svenska i medierna enligt 15,4 % av studerandena (2 av 13 studerande), men studerandena har inte motiverat varför det går att använda svenska i medierna. Endast 7,7 % av studerandena (1 av 13 studerande) anser att det är *ganska svårt* eller *svårt att använda* svenska i medierna eftersom det finns bara en svensk tv-kanal och ett par svenska tv-program. Sociala medier är oftare på engelska och därför är det också lättare att navigera på engelska än på svenska, säger studeranden.

I universitetsstudierna säger 7,7 % av studerandena (1 av 13 studerande) att det är *lätt* eller det *går att använda* svenska. Studerandena har inte motiverat varför det är lätt att använda eller går att använda svenska i universitetsstudierna. 46,1 % av studerandena (6 av 13 studerande) anser att det är *ganska lätt att använda* svenska i universitetsstudierna. Studerandena har redan studerat svenska många år och därför är det lätt att skriva och läsa på svenska, men den muntliga kommunikationen på svenska känns litet svårare. Att använda

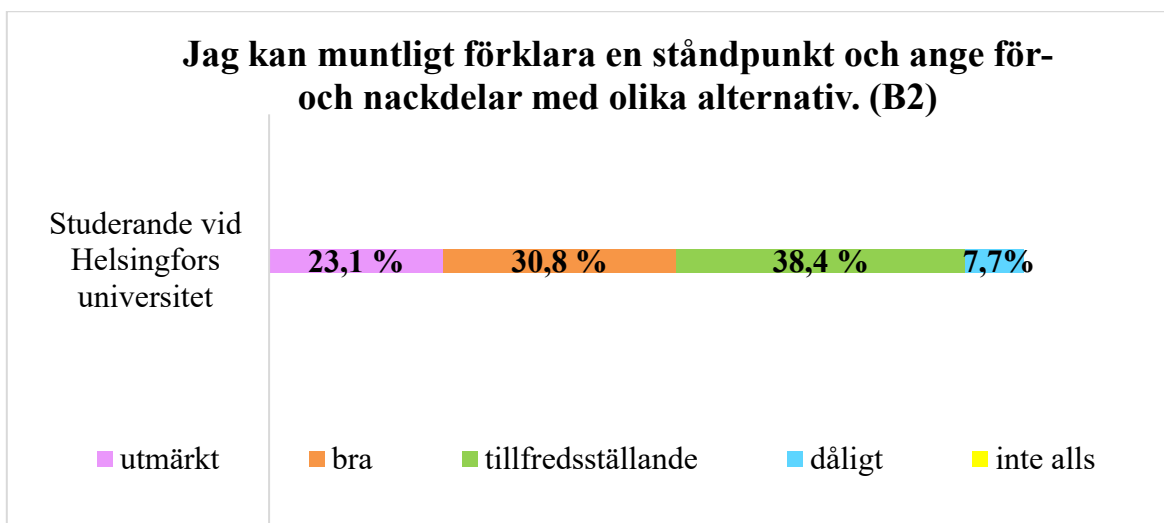
svenska är huvudsakligen lätt, men man kommer inte alltid ihåg ord när man behöver dem, säger studerandena. 30,8 % av studerandena (4 av 13 studerande) anser att det är *ganska svårt att använda* svenska i sina universitetsstudier. Allra svårast känns det att tala svenska och därför blir studerandena lätt blyga och nervösa. Endast 7,7 % av studerandena (1 av 13 studerande) säger att det är *svårt att använda* svenska i sina universitetsstudier. Det beror mycket på studerandens ordförråd i svenska. Studeranden har ett begränsat ordförråd och därför är det svårt att förstå och tala svenska.

De flesta av studerandena, 69,2 % (9 av 13 studerande), säger att de *har tillräckligt* med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier både muntligt och skriftligt. Studerandena anser att de använder tillräckligt med svenska under lektionerna. De diskuterar med varandra på svenska, och eftersom de studerar nordiska språk, är det förstås naturligt att använda svenska. En del av studerandena säger ändå att de nog har tillräckligt med möjligheter att använda svenska, men de utnyttjar inte dem.

Däremot tycker 30,8 % av studerandena (4 av 13 studerande) att de *inte har tillräckligt* med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier. En del av studerandena upplever att de kan använda svenska endast i sina biämnesstudier. I sina huvudämnesstudier har de fått använda svenska endast under en kurs. Några studerande säger att man kunde ha mera muntliga kurser och universitetet kunde uppmuntra sina studerande att på något sätt använda svenska till exempel genom att försöka normalisera användningen av svenska till exempel genom att ge ut information också på svenska och erbjuda service på svenska.

Nuvarande muntlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin nuvarande muntliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå B2 (se avsnitt 2.2). Detta illustreras i figur 5 nedan.

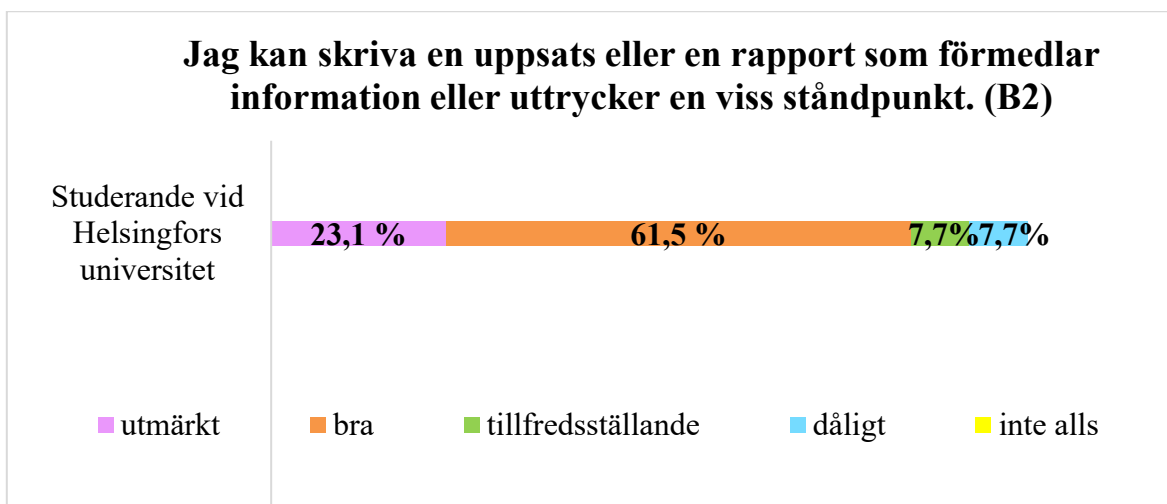

Figur 5. Studerande vid Helsingfors universitet: nuvarande muntlig språkkompetens

Figur 5 visar hur studerande vid Helsingfors universitet bedömer sin nuvarande muntliga språkkompetens. Alla studerande kan muntligt förklara en ståndpunkt och ange för- och nackdelar med olika alternativ på något sätt. 23,1 % av studerandena (3 av 13 studerande) kan muntligt förklara en ståndpunkt *utmärkt*, 30,8 % av studerandena (4 av 13 studerande) kan muntligt förklara en ståndpunkt *bra*, 38,4 % av studerandena (5 av 13 studerande) kan muntligt förklara en ståndpunkt *tillfredsställande* och endast 7,7 % av studerandena (1 av 13 studerande) upplever att de kan muntligt förklara en ståndpunkt *dåligt*.

Nuvarande skriftlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin nuvarande skriftliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå B2 (se avsnitt 2.2). Detta presenteras i figur 6 nedan.

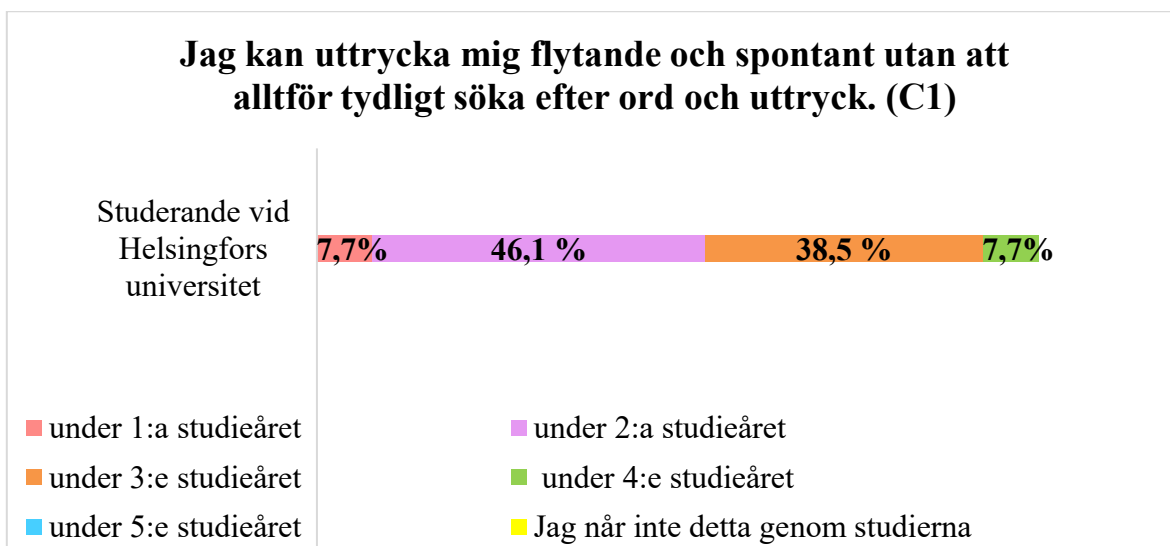

Figur 6. Studerande vid Helsingfors universitet: nuvarande skriftlig språkkompetens

Figur 6 visar hur studerande vid Helsingfors universitet bedömer sin nuvarande skriftliga språkkompetens. Alla studerande kan skriva en uppsats eller en rapport som förmedlar information eller uttrycker en viss ståndpunkt på något sätt. 23,1 % av studerandena (3 av 13 studerande) kan göra det *utmärkt*, 61,5 % av studerandena (8 av 13 studerande) kan göra det *bra* och endast 7,7 % av studerandena (1 av 13 studerande) kan göra det antingen *tillfredsställande* eller *dåligt*.

Framtida muntlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin framtida muntliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå C1 (se avsnitt 2.2). Detta illustreras i figur 7 nedan.

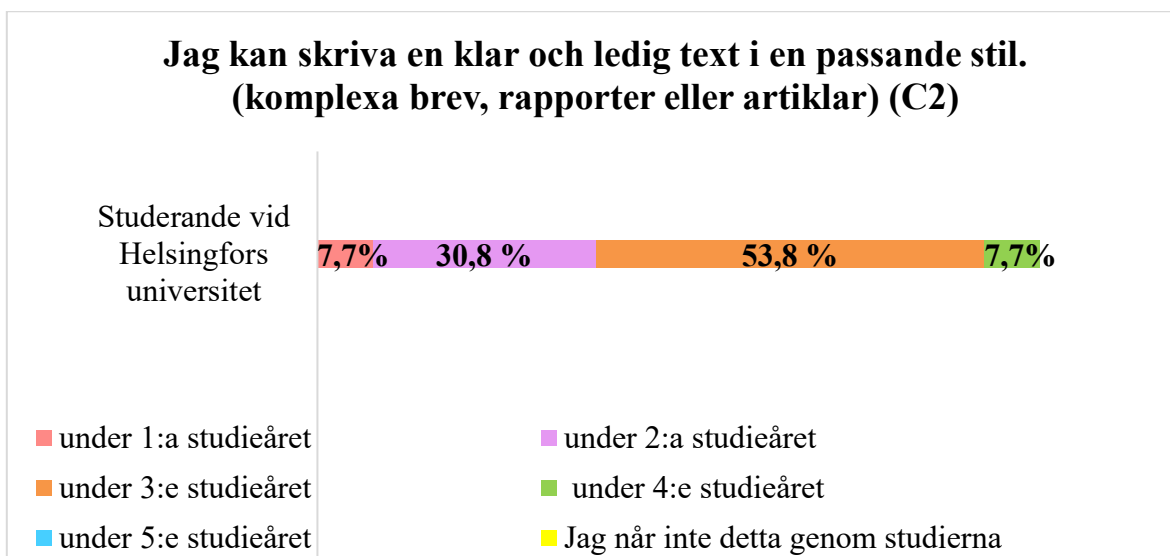

Figur 7. Studerande vid Helsingfors universitet: framtida muntlig språkkompetens

Figur 7 visar hur studerande vid Helsingfors universitet bedömer sin framtida muntliga språkkompetens. Figuren visar att alla studerande bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant utan att alltför tydligt söka efter ord och uttryck i något skede av sina studier. 7,7 % av studerandena (1 av 13 studerande) bedömer att de redan *under första studieåret* kan uttrycka sig flytande och spontant utan att alltför tydligt söka efter ord eller uttryck, 46,1 % av studerandena (6 av 13 studerande) bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant *under andra studieåret*, 38,5 % av studerandena (5 av 13 studerande) bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant *under tredje studieåret* och endast 7,7 % av studerandena (1 av 13 studerande) bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant först *under fjärde studieåret*.

Framtida skriftlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin framtida skriftliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå C2 (se avsnitt 2.2) Detta presenteras i figur 8 nedan.

Figur 8. Studerande vid Helsingfors universitet: framtida skriftlig språkkompetens

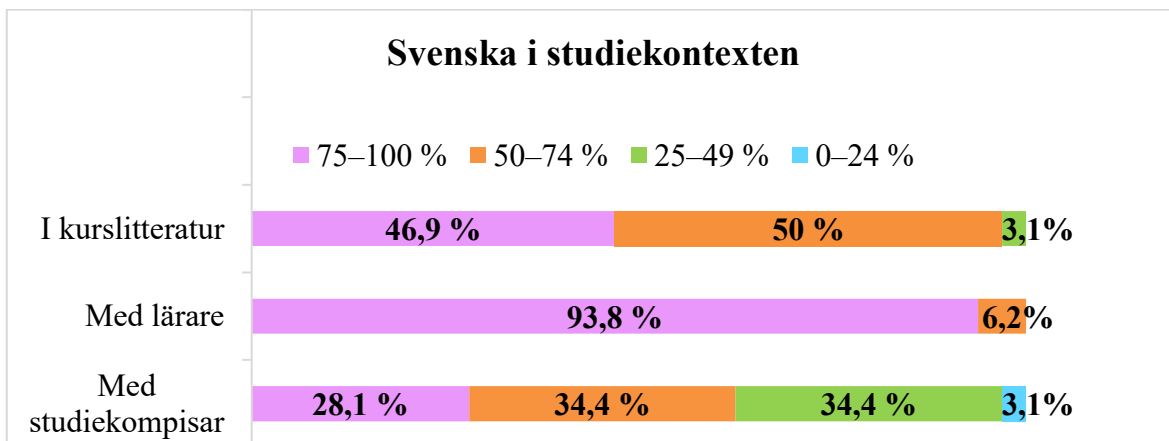
Figur 8 visar hur studerande vid Helsingfors universitet bedömer sin framtida skriftliga språkkompetens. Figuren visar att alla studerande bedömer att de kan skriva en klar och en ledig text i en passande stil i något skede av sina studier. 7,7 % av studerandena (1 av 13 studerande) bedömer att de kan göra det *under första studieåret*, 30,8 % av studerandena (4 av 13 studerande) bedömer att de kan göra det *under andra studieåret*, 53,8 % av studerandena (7 av 13 studerande) bedömer att de kan göra det *under tredje studieåret*, och endast 7,7 % av studerandena (1 av 13 studerande) bedömer att de kan göra det först *under fjärde studieåret*.

4.2 Enheten för nordiska språk vid Uleåborgs universitet

I detta avsnitt visualiserar jag resultat utgående från enkätsvar av studerande vid Uleåborgs universitet och deras användning av svenska i tre kategorier: i studiekontexten, på fritiden och i medierna med hjälp av figurer. Dessutom visualiserar jag hur studerandena upplever användning av svenska och hur de har möjligheter att använda språket i sina universitetsstudier. I slutet av detta avsnitt visualiserar jag studerandenas nuvarande muntliga och skriftliga språkkompetens i svenska samt framtida muntliga och skriftliga språkkompetens i svenska med hjälp av figurer. I figur 10 *svenska på fritiden* (s. 54) och i figur 11 *svenska i medierna* (s. 56) har jag i vissa fall utelämnat procenttecken (%) för att göra figurerna tydligare.

Svenska i studiekontexten

Studerandena använder svenska i studiekontexten när de kommunicerar med sin lärare och med sina studiekompisar på svenska och när de läser svenskspråkig kurslitteratur. Detta framgår av figur 9 nedan.

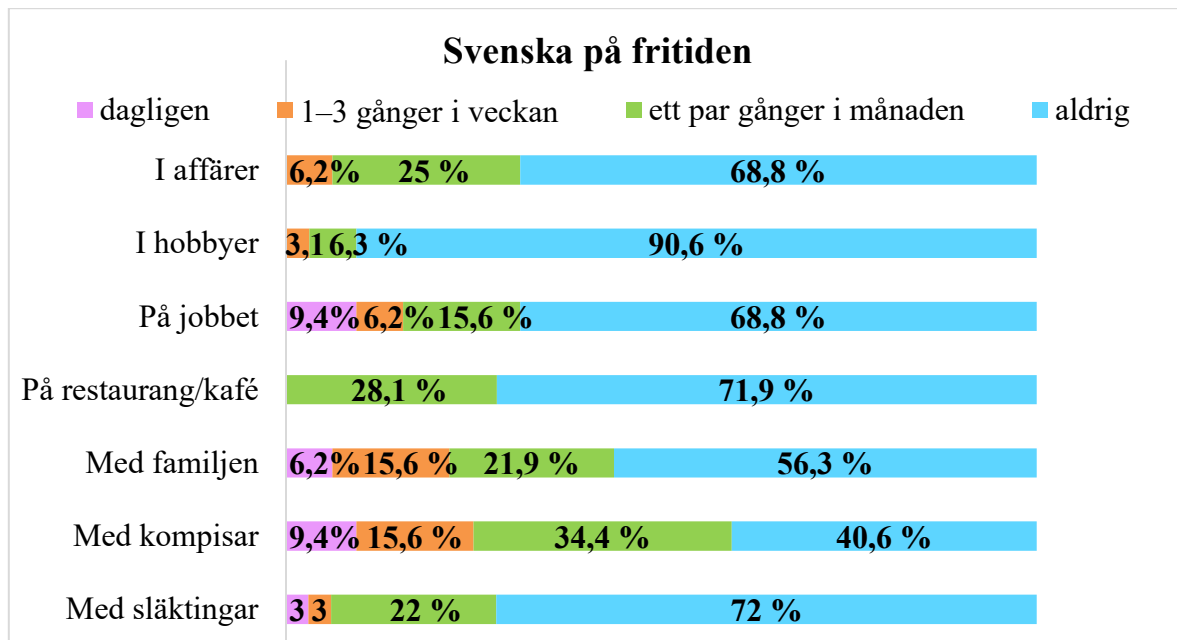

Figur 9. Studerande vid Uleåborgs universitet: svenska i studiekontexten

Figur 9 visar hur studerande vid Uleåborgs universitet använder svenska i sin studiekontext. I kurslitteratur använder 46,9 % av studerandena (15 av 32 studerande) svenska 75–100 %, 50 % av dem (16 av 32 studerande) använder svenska 50–74 % i kurslitteratur och endast 3,1 % av dem (1 av 32 studerande) använder svenska 25–49 % i kurslitteratur. Med sin lärare är studerandena aktiva. 93,8 % av studerandena (30 av 32 studerande) använder svenska 75–100 % med sin lärare och 6,2 % av studerandena (2 av 32 studerande) använder svenska 50–74 % med sin lärare. Med sina studiekompisar använder 28,1 % av studerandena (9 av 32 studerande) svenska 75–100 %, 34,4 % av dem (11 av 32 studerande) använder svenska 50–74 % och 25–49 % med sina studiekompisar och endast 3,1 % av dem (1 av 32 studerande) använder svenska 0–24 % med sina studiekompisar.

Svenska på fritiden

Studerandena använder svenska på fritiden i affärer, i hobbyer, på jobbet, på restauranger eller på kaféer och med sina familjer, kompisar och släktingar. Detta presenteras i figur 10 nedan.

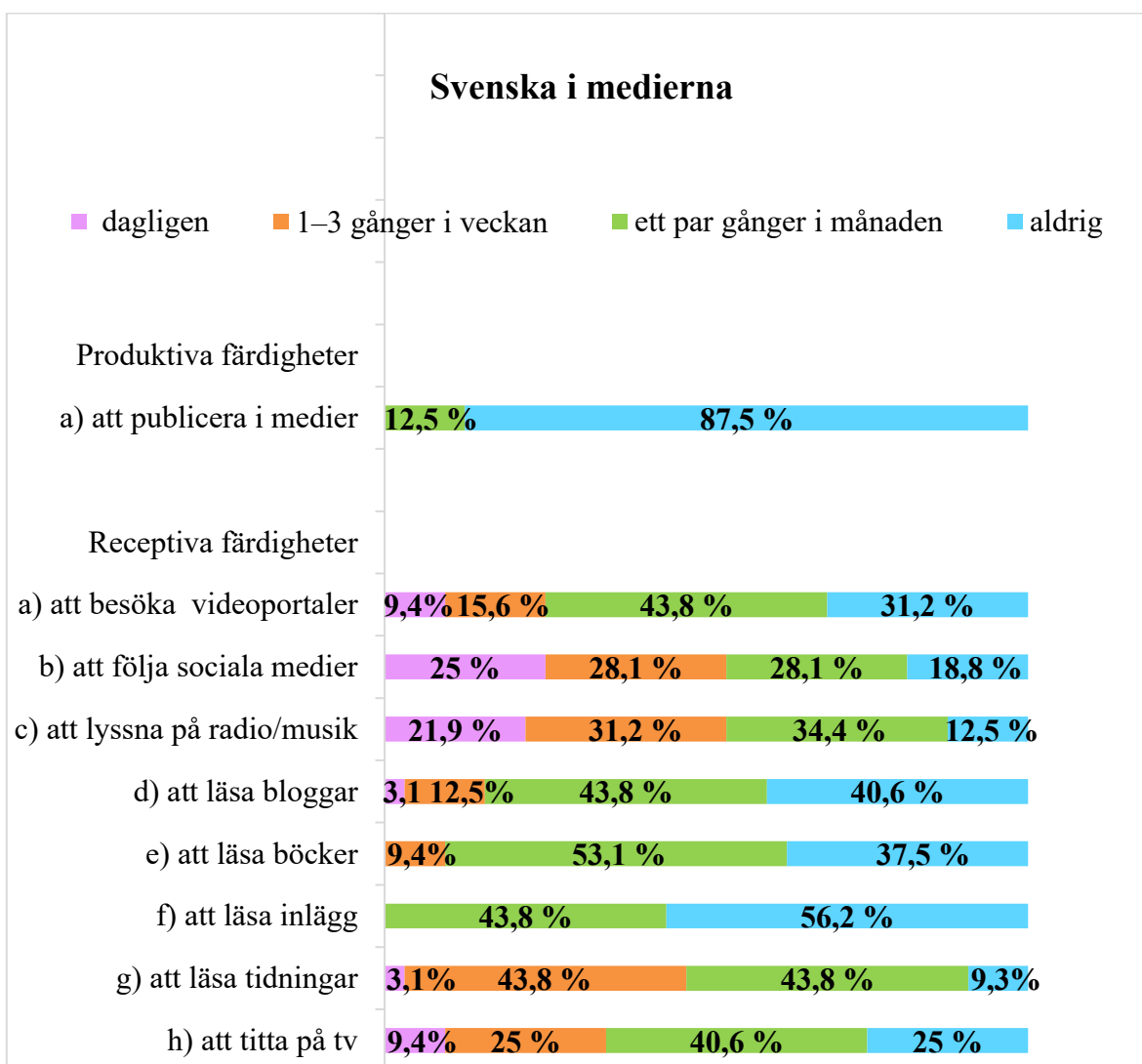

Figur 10. Studerande vid Uleåborgs universitet: svenska på fritiden

Figur 10 visar hur studerande vid Uleåborgs universitet använder svenska på fritiden. Den största delen av studerandena använder litet svenska på fritiden. På fritiden använder endast 9,4 % av studerandena (3 av 32 studerande) svenska *dagligen* på jobbet och med sina kompisar. 6,2 % av studerandena (2 av 32 studerande) använder svenska dagligen med sin familj. *Ett par gånger i månaden* använder 25 % av studerandena (8 av 32 studerande) svenska i affärer, 28,1 % av studerandena (9 av 32 studerande) använder svenska ett par gånger på restauranger eller på kaféer och 22 % av studerandena (7 av 32 studerande) använder svenska ett par gånger i månaden med sina släktingar. Den största delen av studerandena använder *aldrig* svenska i affärer, i hobbyer, på jobbet, på restauranger eller på kaféer, med sin familj eller med sina släktingar.

Svenska i medierna

Studerandena använder svenska i medierna när de publicerar i sociala medier på svenska, besöker svenskspråkiga videoportaler, följer svenska sociala medier, lyssnar på radio eller musik på svenska, läser bloggar, böcker, inlägg och tidningar på svenska och när de tittar på tv på svenska. Detta illustreras i figur 11 nedan.

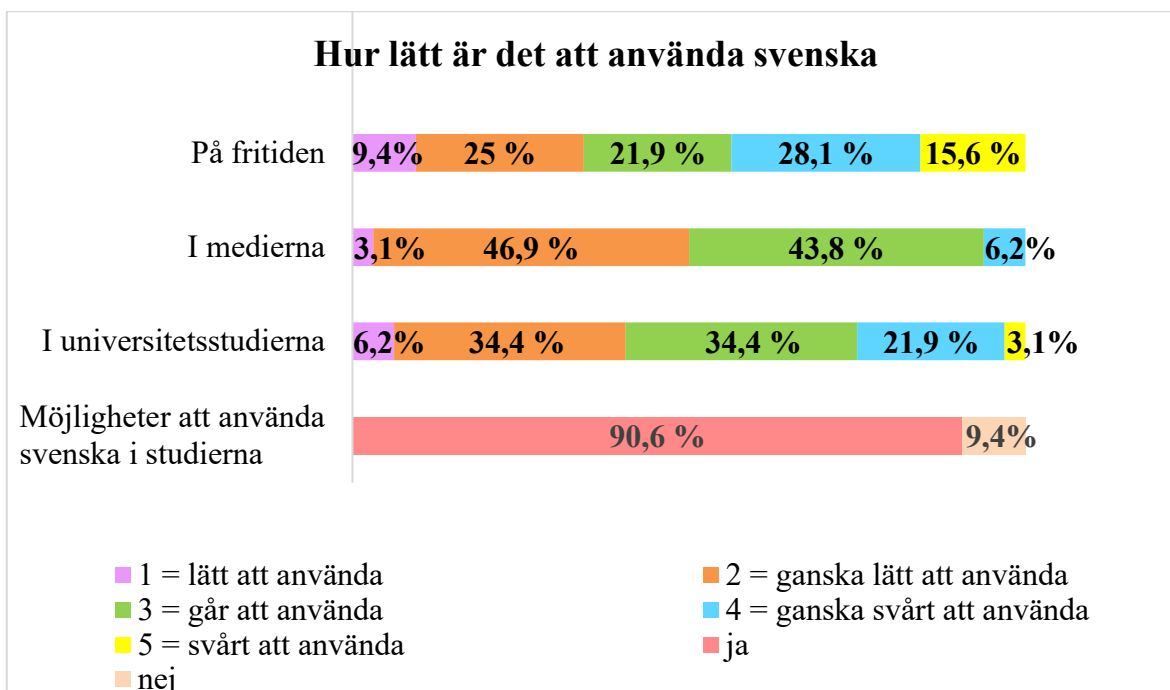

Figur 11. Studerande vid Uleåborgs universitet: svenska i medierna

Figur 11 visar hur studerande vid Uleåborgs universitet använder svenska i medierna. Studerandena använder mest svenska när de följer svenska sociala medier och lyssnar på radio eller musik på svenska. 25 % av studerandena (8 av 32 studerande) följer svenska sociala medier *dagligen* och 21,9 % av dem (7 av 32 studerande) lyssnar på radio eller musik på svenska *dagligen*. *1–3 gånger i veckan* använder 43,8 % av studerandena (14 av 32 studerande) svenska när de läser tidningar på svenska och 25 % av studerandena (8 av 32 studerande) använder svenska *1–3 gånger i veckan* när de tittar på tv på svenska. Drygt hälften av studerandena, 53,1 % (17 av 32 studerande), läser böcker på svenska *ett par gånger i månaden*. 43,8 % av studerandena (14 av 32 studerande) besöker svenskspråkiga videoportaler, läser bloggar, inlägg eller tidningar på svenska *ett par gånger i månaden*. Endast 12,5 % av studerandena (4 av 32 studerande) publicerar någonting i sociala medier på svenska *ett par gånger i månaden*. Den största delen av studerandena, 87,5 % (28 av 32 studerande), publicerar *aldrig* någonting i sociala medier på svenska.

Språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning

I figur 12 nedan framgår hur studerandena säger att de upplever användning av svenska på fritiden, i medier och i sina universitetsstudier samt om de har tillräckligt med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier.

Figur 12. Studerande vid Uleåborgs universitet: språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning

Figur 12 visar hur studerande vid Uleåborgs universitet upplever användningen av svenska på fritiden, i medier och i universitetsstudierna. På fritiden är det *lätt att använda* svenska enligt 9,4 % av studerandena (3 av 32 studerande). En del av dem säger att det är lätt att använda svenska eftersom språket är deras modersmål och därför är det förstås naturligt att använda språket. Däremot anser några studerande att de tycker om att tala svenska på fritiden och därför är det lätt att använda språket. 25 % av studerandena (8 av 32 studerande) säger att det är *ganska lätt att använda* svenska på fritiden. En studerande har bott en kort period i

Sverige och hen har vant sig vid att använda svenska på fritiden. En del av studerandena har svenskspråkiga kompisar med vilka de använder svenska på fritiden. Några studerande tycker att det är ganska lätt att använda språket när de får använda lätt språk och de inte behöver bry sig om svensk grammatik.

Det *går att använda* svenska på fritiden enligt 21,9 % av studerandena (7 av 32 studerande). En del av studerandena säger att det nog går att använda svenska på fritiden om man endast har möjligheter. Uleåborg är en finskspråkig stad och därför använder man litet svenska där. Några studerande anser att det beror på situationen, det vill säga var de måste använda svenska. Enligt studerandena är det till exempel ganska lätt att använda ett enkelt språk med sina spelkompisar och titta på svenska serier, men det känns svårare att använda språket i affärer.

Enligt 28,1 % av studerandena (9 av 32 studerande) är det *ganska svårt att använda* svenska på fritiden. En del av studerandena säger att de bor i Uleåborg som är en finskspråkig stad där det finns få svenskspråkiga personer. Därför behöver de inte använda svenska på fritiden och dessutom förstår personer bättre finska än svenska i Uleåborg. Några studerande anser att de har få kompisar som vill använda svenska på fritiden. En studerande talar svenska med sin dotter ibland. 15,6 % av studerandena (5 av 32 studerande) säger att det är *svårt att använda* svenska på fritiden. Studerandena uppger att de inte behöver använda svenska på fritiden eftersom de inte har några svenskspråkiga kompisar eller släktingar. En del av studerandena anser att eftersom Uleåborg är en finskspråkig stad och därför har man få möjligheter att använda språket utanför skolan.

I medierna är det *lätt att använda* svenska enligt 3,1 % av studerandena (1 av 32 studerande). Studeranden tycker att det är lätt att använda språket när hen följer personer som skriver på svenska eller talar svenska. Det är också lätt att förstå nyheter och sociala medier på svenska, säger hen. 46,9 % av studerandena (15 av 32 studerande) anser att det är *ganska lätt att använda* svenska i medierna. En del av dem säger att de lätt hittar olika svenskspråkiga

tv-program, tidningar och nyheter. Några studerande anser att de nog har möjligheter att använda svenska i medierna om de endast själva vill. En del av studerandena säger att det är ganska lätt att använda svenska i medierna, men de behöver ibland söka mera information på svenska vad man säger.

Enligt 43,8 % av studerandena (14 av 32 studerande) *går det att använda* svenska i medierna. En del av studerandena säger att det går att använda svenska i medierna, men de brukar mest använda finskspråkiga medier eftersom studerandena själva är finskspråkiga. Några studerande anser att det går bra att läsa andras inlägg, men det känns däremot svårare att skriva själv inlägg. En del av studerandena tycker att det nog går att använda svenska i medierna när de får till exempel läsa många gånger på svenska genom att använda sitt eget lästempo. Några studerande säger att man använder huvudsakligen ett förstäeligt språk i medierna och därför går det att använda svenska i medierna, fast de alltid inte förstår allt. 6,2 % av studerandena (2 av 32 studerande) anser att det är *ganska svårt att använda* svenska i medierna. Den ena studeranden säger att hen är rädd för skrivfel och därför vill hen inte skriva själv på svenska. Den andra studeranden undrar varför hen borde använda svenska eftersom hens kompisar endast använder finska eller engelska.

Det är *lätt att använda svenska* i universitetsstudierna enligt 6,2 % av studerandena (2 av 32 studerande). Den ena studeranden säger att det är lätt att använda svenska i sina universitetsstudier eftersom hen får använda sitt eget modersmål och den andra studeranden tycker om att det är lätt att använda svenska eftersom nästan allt material endast finns på svenska. 34,4 % av studerandena (11 av 32 studerande) anser att det är *ganska lätt att använda* svenska i universitetsstudierna eftersom lärarna använder svenska på lektionerna, så det är också för studerandena ganska lätt att börja tala med dem. En del av studerandena säger att använda svenska är ganska lätt både muntligt och skriftligt fast de inte talar svenska som modersmål.

Enligt 34,4 % av studerandena (11 av 32 studerande) går det *att använda svenska* i universitetsstudierna. En del av dem anser att det är lättare att skriva och förstå svenska än att tala svenska. Några studerande säger att det går att använda svenska, men det tar tid innan man lär sig språket. Studerandena anser att det är länge sedan de senast har studerat svenska och dessutom säger de att ordförrådet i svenska i universitetsstudierna är svårare än vad det var i gymnasiestudierna.

Däremot säger 21,9 % av studerandena (7 av 32 studerande) att det är *ganska svårt att använda* svenska i universitetsstudierna. En del av studerandena har studerat till största delen på engelska och tyska och därför är det svårt att plötsligt börja använda svenska. En studerande som studerar tyska, säger att hen lätt blandar svenska med tyska. Några studerande anser att de har använt svenska litet och de har därför ett begränsat ordförråd. Enligt studerandena är det också ganska svårt att komma ihåg ord som de behöver just då. Endast 3,1 % av studerandena (1 av 32 studerande) säger att det är *svårt att använda* svenska i universitetsstudierna. Studeranden anser att hen måste söka efter ord många gånger för att kunna använda språket, vilket är tungt. Hen säger också att hen hade färre muntliga övningar på svenska i gymnasiet och i högstadiet än nu vad de har vid universitetet. Därför känns det utmanande att börja tala svenska på lektionerna.

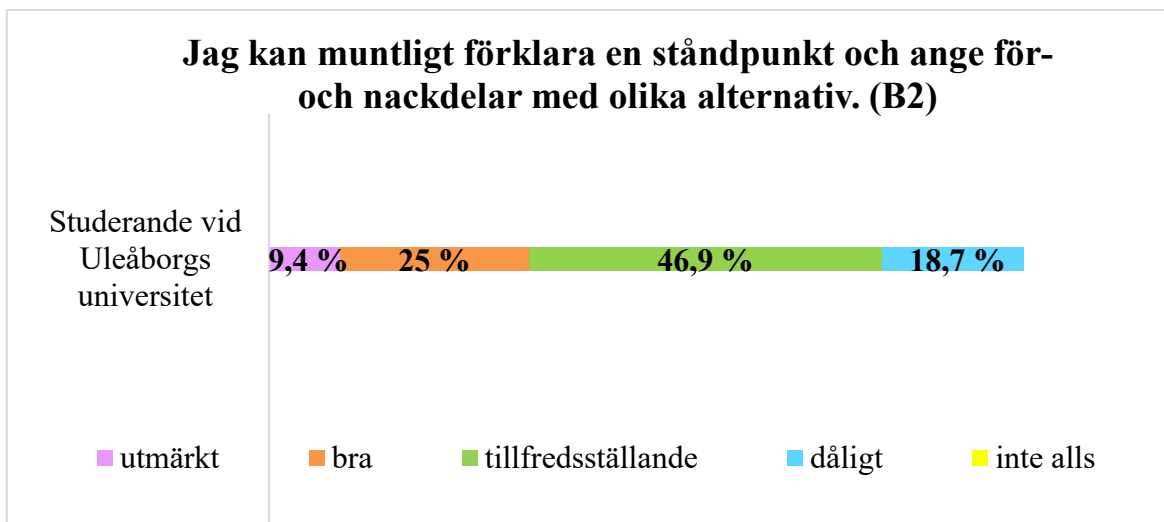
Den största delen av studerandena, 90,6 % (29 av 32 studerande), anser att de *har tillräckligt* med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier både muntligt och skriftligt. Läraren uppmuntrar studerandena att endast använda svenska under lektionerna och därför använder studerandena endast svenska under lektionerna. Studerandena säger att de har mycket olika typer av muntliga och skriftliga övningar under lektionerna samt dessutom håller de olika presentationer muntligt och skriver olika skrivuppgifter hemma.

Däremot tycker endast 9,4 % av studerandena (3 av 32 studerande) att de *inte har tillräckligt* med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier. En del av studerandena säger att det borde finnas mera lektioner helt på svenska. Studerandena säger att de för tillfället har

två gånger i veckan då de har endast svenska lektioner, vilket är litet. Några studerande anser också att de har bristfälliga kunskaper i svenska och därför är det svårt att använda språket både muntligt och skriftligt.

Nuvarande muntlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin nuvarande muntliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå B2 (se avsnitt 2.2). Detta illustreras i figur 13 nedan.

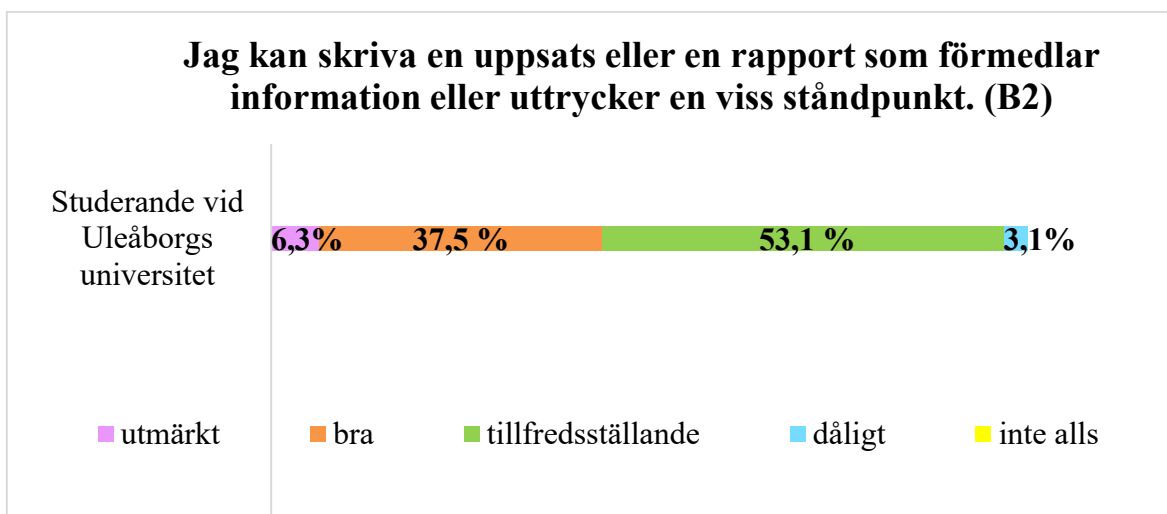
Figur 13. Studerande vid Uleåborgs universitet: nuvarande muntlig språkkompetens

Figur 13 visar hur studerande vid Uleåborgs universitet bedömer sin nuvarande muntliga språkkompetens. Alla studerande kan muntligt förklara en ståndpunkt och ange för- och nackdelar med olika alternativ på något sätt. 9,4 % av studerandena (3 av 32 studerande) kan muntligt förklara en ståndpunkt *utmärkt*, 25 % av studerandena (8 av 32 studerande) kan muntligt förklara en ståndpunkt *bra*, 46,9 % av studerandena (15 av 32 studerande) kan

muntligt förklara en ståndpunkt *tillfredsställande* och 18,7 % av studerandena (6 av 32 studerande) upplever att de kan muntligt förklara en ståndpunkt *dåligt*.

Nuvarande skriftlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin nuvarande skriftliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå B2 (se avsnitt 2.2). Detta presenteras i figur 14 nedan.

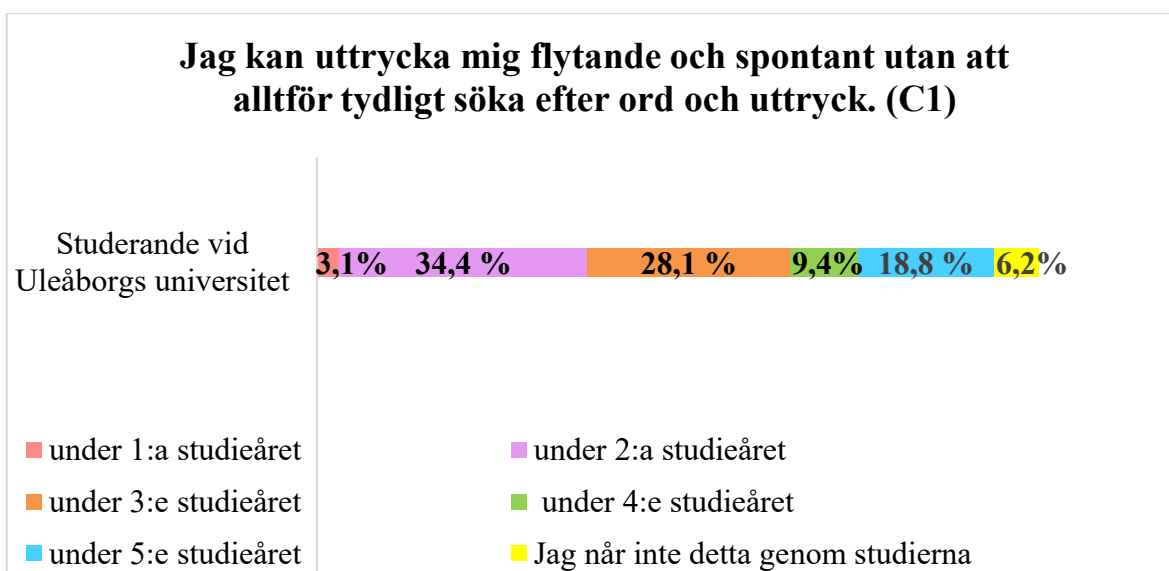

Figur 14. Studerande vid Uleåborgs universitet: nuvarande skriftlig språkkompetens

Figur 14 visar hur studerande vid Uleåborgs universitet bedömer sin nuvarande skriftliga språkkompetens. Alla studerande kan skriva en uppsats eller en rapport som förmedlar information eller uttrycker en viss ståndpunkt på något sätt. 6,3 % av studerandena (2 av 32 studerande) kan göra det *utmärkt*, 37,5 % av studerandena (12 av 32 studerande) kan göra det *bra*, 53,1 % av studerandena (17 av 32 studerande) kan göra det *tillfredsställande* och endast 3,1 % av studerandena (1 av 32 studerande) kan göra det *dåligt*.

Framtida muntlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin framtida muntliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå C1 (se avsnitt 2.2). Detta illustreras i figur 15 nedan.

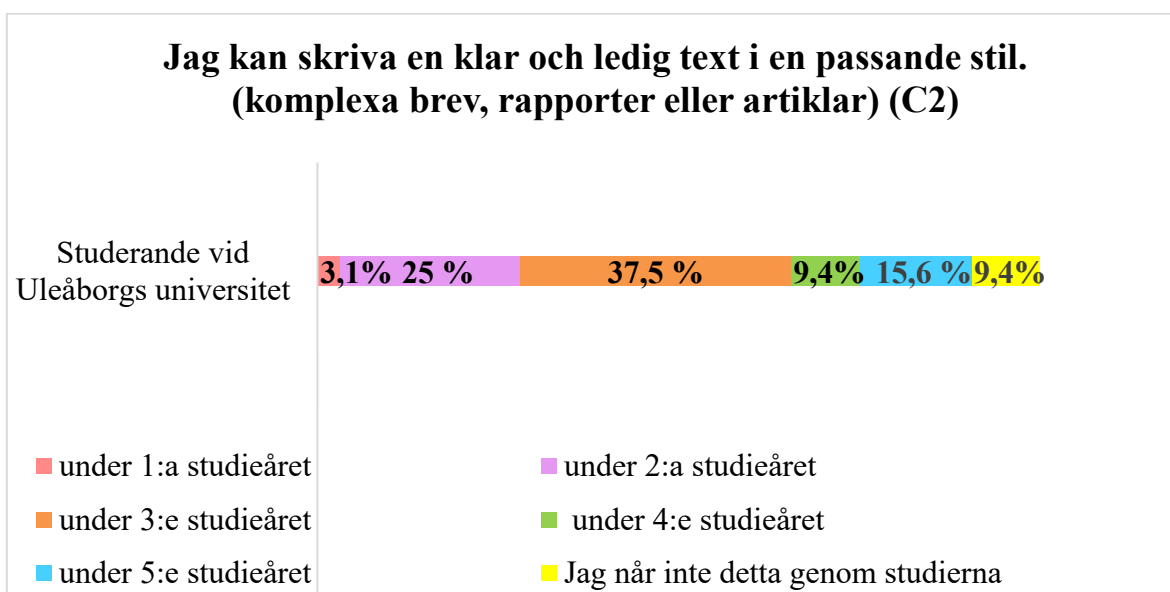
Figur 15. Studerande vid Uleåborgs universitet: framtida muntlig språkkompetens

Figur 15 visar hur studerande vid Uleåborgs universitet bedömer sin framtida muntliga språkkompetens. Figuren visar att nästan alla studerande bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant utan att alltför tydligt söka efter ord och uttryck i något skede av sina studier. Endast 3,1 % av studerandena (1 av 32 studerande) bedömer att de redan *under första studieåret* kan uttrycka sig flytande och spontant utan att alltför tydligt söka efter ord eller uttryck, 34,4 % av studerandena (11 av 32 studerande) bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant *under andra studieåret*, 28,1 % av studerandena (9 av 32 studerande) bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant *under tredje studieåret*, 9,4 % av studerandena (3 av 32 studerande) bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant

under fjärde studieåret, 18,8 % av studerandena (6 av 32 studerande) bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant under femte studieåret och endast 6,2 % av studerandena (2 av 32 studerande) bedömer att de inte alls kan uttrycka sig flytande och spontant under sin studietid. En studerande studerar svenska endast ett år, så hen har inte möjlighet att uppnå denna referensnivå C1 under sin studietid. Däremot upplever en annan studerande att hen överhuvudtaget inte kan uppnå denna referensnivå C1 under sin studietid.

Framtida skriftlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin framtida skriftliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå C2 (se avsnitt 2.2). Detta presenteras i figur 16 nedan.

Figur 16. Studerande vid Uleåborgs universitet: framtida skriftlig språkkompetens

Figur 16 visar hur studerande vid Uleåborgs universitet bedömer sin framtida skriftliga språkkompetens. Figuren visar att nästan alla studerande bedömer att de kan skriva en klar

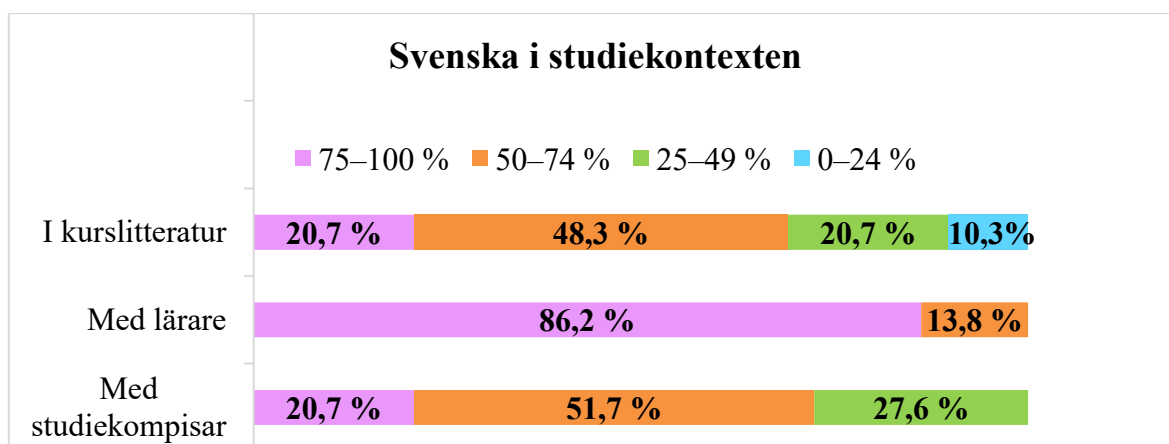
och en ledig text i en passande stil i något skede av sina studier. Endast 3,1 % av studerandena (1 av 32 studerande) bedömer att de redan *under första studieåret* kan göra det, 25 % av studerandena (8 av 32 studerande) bedömer att de kan göra det *under andra studieåret*, 37,5 % av studerandena (12 av 32 studerande) bedömer att de kan göra det *under tredje studieåret*, 9,4 % av studerandena (3 av 32 studerande) bedömer att de kan göra det *under fjärde studieåret*, 15,6 % av studerandena (5 av 32 studerande) bedömer att de kan göra det *under femte studieåret* och endast 9,4 % av studerandena (3 av 32 studerande) bedömer att de *inte alls* kan göra det under sin studietid. En studerande studerar endast ett år, så hen har inte möjlighet att uppnå denna referensnivå C2. Däremot upplever två andra studerande att de överhuvudtaget inte kan uppnå denna referensnivå C2 under sin studietid.

4.3 Enheten för nordiska språk vid Vasa universitet

I detta avsnitt visualiserar jag resultat utgående från enkätsvar av studerande vid Vasa universitet och deras användning av svenska i tre kategorier: i studiekontexten, på fritiden och i medierna med hjälp av figurer. Dessutom visualiserar jag hur studerandena upplever användning av svenska och hur de har möjligheter att använda språket i sina universitetsstudier. I slutet av detta avsnitt visualiserar jag studerandenas nuvarande muntliga och skriftliga språkkompetens i svenska samt framtida muntliga och skriftliga språkkompetens i svenska med hjälp av figurer. I min kandidatavhandling (Haatainen 2016) hade jag tre olika grupper vars resultat jag analyserade gruppvis. I denna studie presenterar jag en sammanfattning av resultaten i de tre grupperna för att kunna jämföra resultaten mellan de tre universiteterna. I figur 18 *svenska på fritiden* (s. 68) och i figur 23 *framtida muntlig språkkompetens* (s. 77) har jag i vissa fall utelämnat procenttecken (%) för att göra figurerna tydligare.

Svenska i studiekontexten

Studerandena använder svenska i studiekontexten när de kommunicerar med sin lärare och med sina studiekompisar på svenska och när de läser svenskspråkig kurslitteratur. Detta framgår av figur 17 nedan.

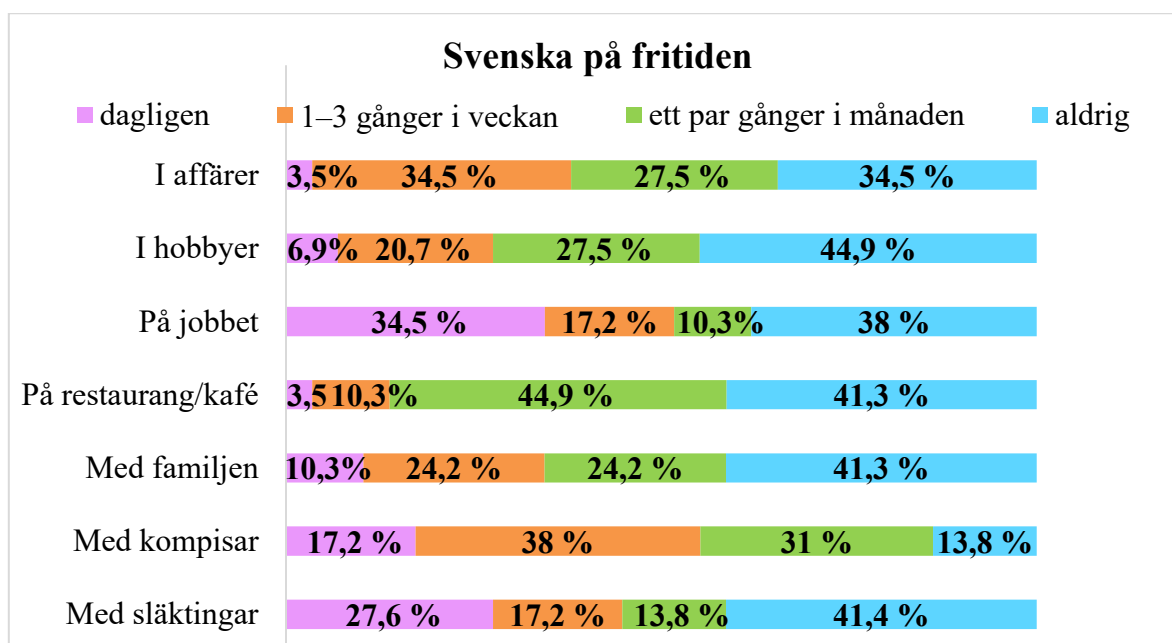

Figur 17. Studerande vid Vasa universitet: svenska i studiekontexten (Haatainen 2016)

Figur 17 visar hur studerande vid Vasa universitet använder svenska i sin studiekontext. I kurslitteratur använder 20,7 % av studerandena (6 av 29 studerande) svenska 75–100 % och 25–49 %, 48,3 % av dem (14 av 29 studerande) använder svenska 50–74 % och endast 10,3 % av studerandena (3 av 29 studerande) använder svenska 0–24 % i kurslitteratur. Med sin lärare är studerandena aktiva. 86,2 % av studerandena (25 av 29 studerande) använder svenska 75–100 % med sin lärare och 13,8 % av dem (4 av 32 studerande) använder svenska 50–74 % med sin lärare. Med sina studiekompisar använder 20,7 % av studerandena (6 av 29 studerande) svenska 75–100 %, 51,7 % av dem (15 av 29 studerande) använder svenska 50–74 % med sina studiekompisar och 27,6 % av dem (8 av 29 studerande) använder svenska 25–49 % med sina studiekompisar.

Svenska på fritiden

Studeraendena använder svenska på fritiden i affärer, i hobbyer, på jobbet, på restauranger eller på kaféer och med sina familjer, kompisar och släktingar. Detta presenteras i figur 18 nedan.

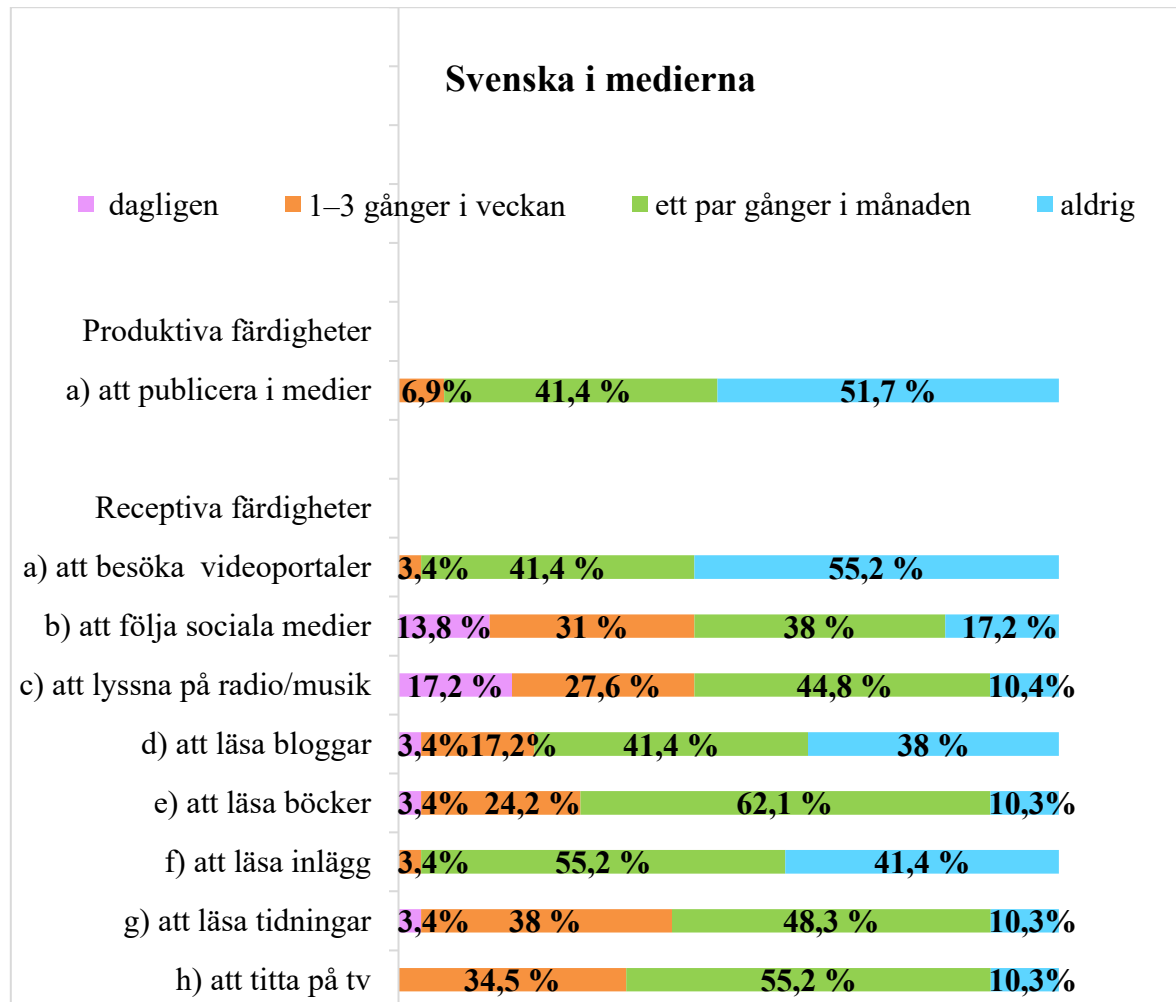
Figur 18. Studerande vid Vasa universitet: svenska på fritiden (Haatainen 2016)

Figur 18 visar hur studerande vid Vasa universitet använder svenska på fritiden. Studeraendena använder mest svenska på jobbet och med sina släktingar. På jobbet använder 34,5 % av studeraendena (10 av 29 studerande) svenska *dagligen* och 27,6 % av dem (8 av 29 studerande) använder svenska *dagligen* med sina släktingar. *1-3 gånger i veckan* använder 38 % av studeraendena (11 av 29 studerande) svenska med sina kompisar och 34,5 % av dem (10 av 29 studerande) använder svenska *1-3 gånger i veckan* i affärer. *Ett par gånger i månaden* använder 44,9 % av studeraendena (13 av 29 studerande) svenska på restauranger eller på kaféer, 27,5 % av dem (8 av 29 studerande) använder svenska *ett par gånger i*

månaden i hobbyer och med sin familj använder 24,2 % av studerandena (7 av 29 studerande) svenska ett par gånger i månaden.

Svenska i medierna

Studerandena använder svenska i medierna när de publicerar i sociala medier på svenska, besöker svenskspråkiga videoportaler, följer svenska sociala medier, lyssnar på radio eller musik på svenska, läser bloggar, böcker, inlägg och tidningar på svenska och när de tittar på tv på svenska. Detta illustreras i figur 19 nedan.

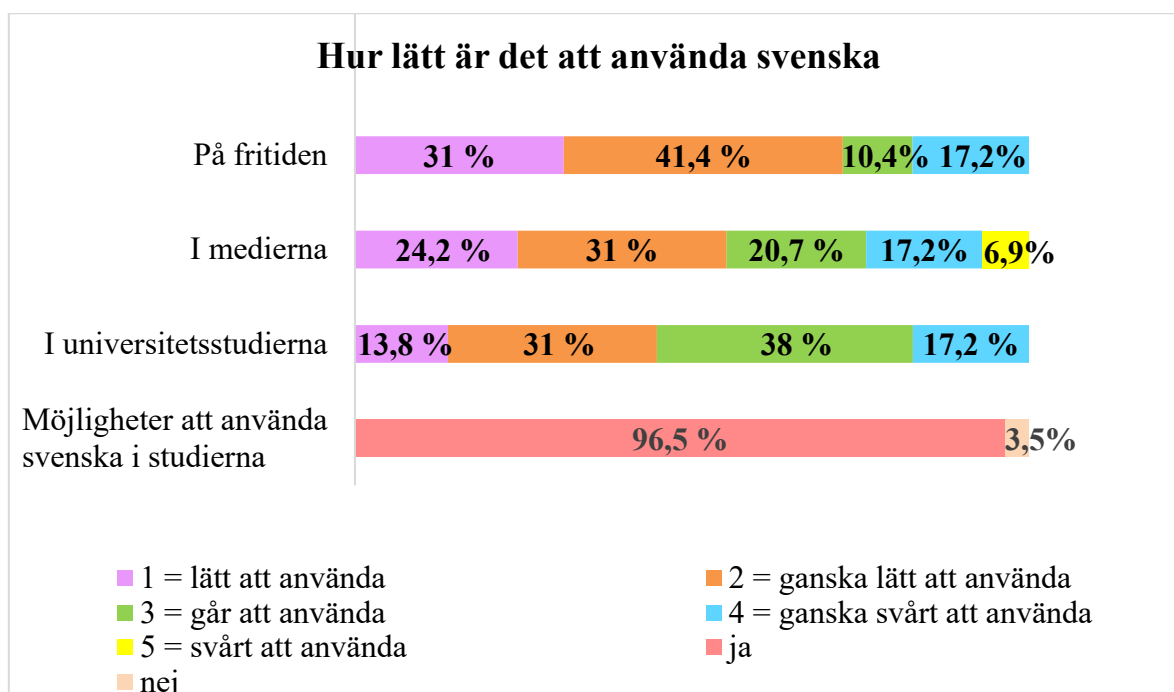

Figur 19. Studerande vid Vasa universitet: svenska i medierna (Haatainen 2016)

Figur 19 visar hur studerande vid Vasa universitet använder svenska i medierna. Studerandena använder mest svenska när de läser tidningar på svenska, tittar på tv på svenska, följer svenska sociala medier och när de lyssnar på radio eller musik på svenska. 38 % av studerandena (11 av 29 studerande) läser tidningar på svenska *1–3 gånger i veckan*, 34,5 % av dem (10 av 29 studerande) tittar på tv på svenska *1–3 gånger i veckan*, 31 % av dem (9 av 29 studerande) följer svenska sociala medier och 27,6 % av dem (8 av 29 studerande) lyssnar på radio eller musik på svenska. *Ett par gånger i månaden* läser 62,1 % av studerandena (18 av 29 studerande) böcker på svenska, 41,4 % av dem (12 av 29 studerande) publicerar någonting på svenska i sociala medier, besöker svenskspråkiga videoportaler och läser bloggar på svenska. 55,2 % av studerandena (16 av 29 studerande) besöker *aldrig* svenskspråkiga videoportaler och 51,7 % av dem (15 av 29 studerande) publicerar aldrig någonting på svenska i sociala medier.

Språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning

I figur 20 nedan framgår hur studerandena säger att de upplever användning av svenska på fritiden, i medier och i sina universitetsstudier samt om de har tillräckligt med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier.

Figur 20. Studerande vid Vasa universitet: språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning (Haatainen 2016)

Figur 20 visar hur studerande vid Vasa universitet upplever användningen av svenska på fritiden, i medier och i universitetsstudierna. På fritiden är det *lätt att använda* svenska enligt 31 % av studerandena (9 av 29 studerande). En del av studerandena säger att det är naturligt att använda svenska på fritiden i Vasa eftersom Vasa är en tvåspråkig stad. Några studerande har svenskspråkiga partner med vilka de talar svenska. En del av studerandena använder svenska med sina svenskspråkiga kompisar på fritiden och en del av studerandena använder svenska med sina arbetskamrater på jobbet. Några studerande är tvåspråkiga, så det är

naturligt att använda svenska på fritiden. Det är *ganska lätt att använda* svenska på fritiden enligt 41,4 % av studerandena (12 av 29 studerande). En del av studerandena säger att det är ganska lätt att använda svenska om gruppen är bekant och där personer talar svenska med varandra. Några studerande anser att de talar svenska varje dag med sina män, vilket är ganska lätt. Däremot säger en del av studerandena att det är ganska lätt att använda svenska, men de brukar inte använda språket. De anser att de själva borde utnyttja mera möjligheter till språkanvändning.

Enligt 10,4 % av studerandena (3 av 29 studerande) *går det att använda* svenska på fritiden. En del av studerandena säger att det går att använda svenska på jobbet fast de alltid inte klarar av alla situationer på svenska. Några studerande anser att det går att använda svenska med sina kompisar, men studerandena använder hellre finska med sin familj och i affärer. Det är *ganska svårt att använda* svenska på fritiden enligt 17,2 % av studerandena (5 av 29 studerande). En del av studerandena säger att de har få svenskspråkiga kompisar eller inga svenskspråkiga kompisar med vilka de kunde tala svenska. Några studerande anser att det känns onaturligt att kommunicera på svenska och en del av studerandena är blyga att använda språket.

I medierna är det *lätt att använda* svenska enligt 24,2 % av studerandena (7 av 29 studerande). En del av studerandena är tvåspråkiga, så det känns naturligt att använda svenska i medierna. Några studerande har svenskspråkiga makar som skriver på svenska på Facebook, vilket möjliggör att studerandena kan läsa och svara på deras texter på svenska. En del av studerandena säger att de inte behöver vara spontana när de till exempel skriver bloggar. Några studerande anser att det är lätt att förstå texter och lyssna på radio. 31 % av studerandena (9 av 29 studerande) säger att det är *ganska lätt att använda* svenska i medierna. En del av studerandena säger att det är lättare att läsa, titta och lyssna på svenska än skriva själv på svenska. Några studerande anser att det är ganska lätt att använda svenska eftersom de kan använda språket i sitt eget tempo. En del av studerandena tycker om att läsa bloggar och de anser att använda språket i bloggar är ganska lätt. Några studerande tycker att det är

ganska lätt att använda svenska, men de använder inte språket. De anser att de själva mera borde utnyttja möjligheter till språkanvändning.

Enligt 20,7 % av studerandena (6 av 29 studerande) *går det att använda* svenska i medierna. En del av studerandena säger att de ändå ibland har svårigheter att uttrycka sig. Några studerande anser att de har tillräckligt bra kunskaper i svenska och därför går det att läsa svenskspråkiga artiklar. En del av studerandena säger att det nog går att använda svenska, men de brukar inte använda språket i sociala medier.

Det är *ganska svårt att använda* svenska i medierna enligt 17,2 % av studerandena (5 av 29 studerande). En del av studerandena är rädda för skrivfel när de till exempel publicerar någonting på Facebook. De tycker att de måste kunna skriva korrekt på svenska innan de vågar skriva och publicera på svenska. Några studerande säger att det är ganska svårt att använda svenska i medierna eftersom de inte har vant sig vid att använda svenska i sociala medier. Endast 6,9 % av studerandena (2 av 29 studerande) anser att det är *svårt att använda* svenska i medierna. Den ena studeranden säger att det känns onaturligt att skriva på svenska och därför skriver hen ingenting på svenska. Den andra studeranden anser att det är svårt att skriva på svenska och därför använder hen sina starkare språk som finska och engelska när hen skriver i sociala medier.

I universitetsstudierna är det *lätt att använda* svenska enligt 13,8 % av studerandena (4 av 29 studerande). En del av studerandena säger att kommunikationssituationerna är naturliga eftersom alla talar svenska på kurserna. Några studerande är tvåspråkiga, så det känns naturligt använda svenska i studierna. En del av studerandena har alltid varit vana vid att sköta sina studieärenden på svenska. Det är *ganska lätt att använda* svenska i studierna enligt 31 % av studerandena (9 av 29 studerande). En del av studerandena anser att det är ganska lätt att använda svenska eftersom de studerar på svenska. Några studerande tycker att det är ganska lätt att tala svenska, men det känns svårare att skriva på svenska. En del av studerandena säger att det beror på med vem de talar svenska.

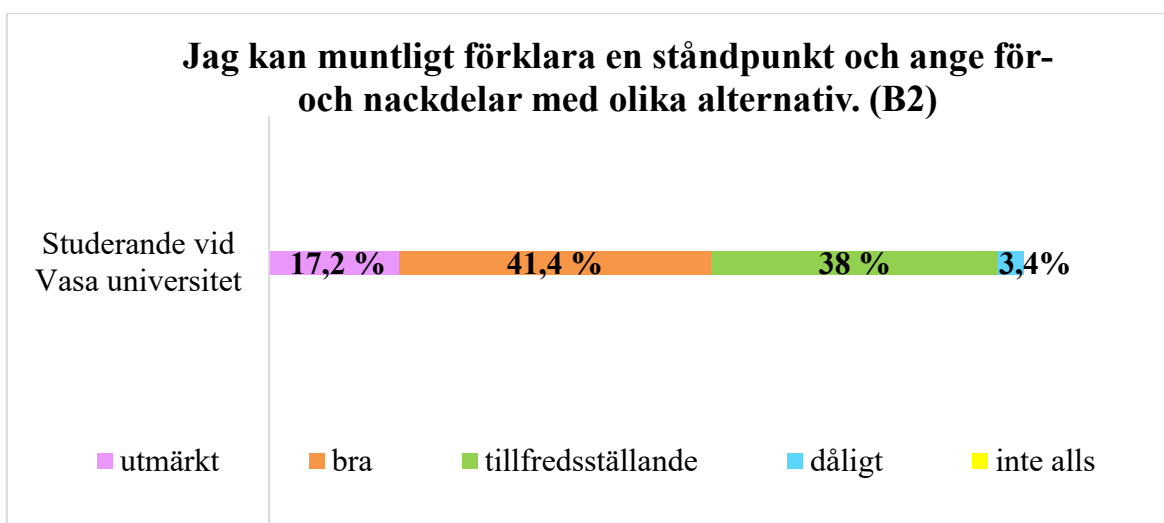
Enligt 38 % av studerandena (11 av 29 studerande) *går det att använda* svenska i universitetsstudierna. En del av studerandena säger att de nyligen har börjat sina svenskstudier och därför har de inte använt mycket svenska, men det går i alla fall att använda svenska. Några studerande anser att det går att använda svenska och det känns lättare att tala svenska än att skriva svenska. En del av studerandena säger att det beror på temat hur bra de kan utnyttja sina kunskaper i svenska. Några studerande tycker att de flesta lärarna tydligt talar svenska, så det går nog att använda svenska i studierna. Däremot påpekar en del av studerandena att det för tillfället går att använda svenska, men det skulle vara lättare om man var modigare.

Det är *ganska svårt att använda* svenska i universitetsstudierna enligt 17,2 % av studerandena (5 av 29 studerande). En del av studerandena möter nya termer, begrepp och ord på svenska, vilket gör det svårare att förstå textens innehåll. Några studerande har endast studerat litet svenska och de har dåliga kunskaper i svenska och därför är de blyga att använda svenska eftersom de upplever att andra studerande kan språket bättre.

Den största delen av studerandena, 96,5 % (28 av 29 studerande), säger att de *har tillräckligt* med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier både muntligt och skriftligt. Studerandena anser att de nästan har alla kurser på svenska. Läraren använder svenska i undervisningssituationer och med hen kommunicerar studerandena på svenska. Studerandena säger att de har tillräckligt med uppgifter på svenska. På lektionerna har de olika muntliga övningar och hemma skriver de olika skrivuppgifter. Däremot anger endast 3,5 % av studerandena (1 av 29 studerande) att de *inte har tillräckligt* med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier. Studeranden anser att hen har brist på tid. Hen skulle vilja läsa mera på svenska, men hen har inte tillräckligt med tid att ta svenska kurser.

Nuvarande muntlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin nuvarande muntliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå B2 (se avsnitt 2.2). Detta illustreras i figur 21 nedan.

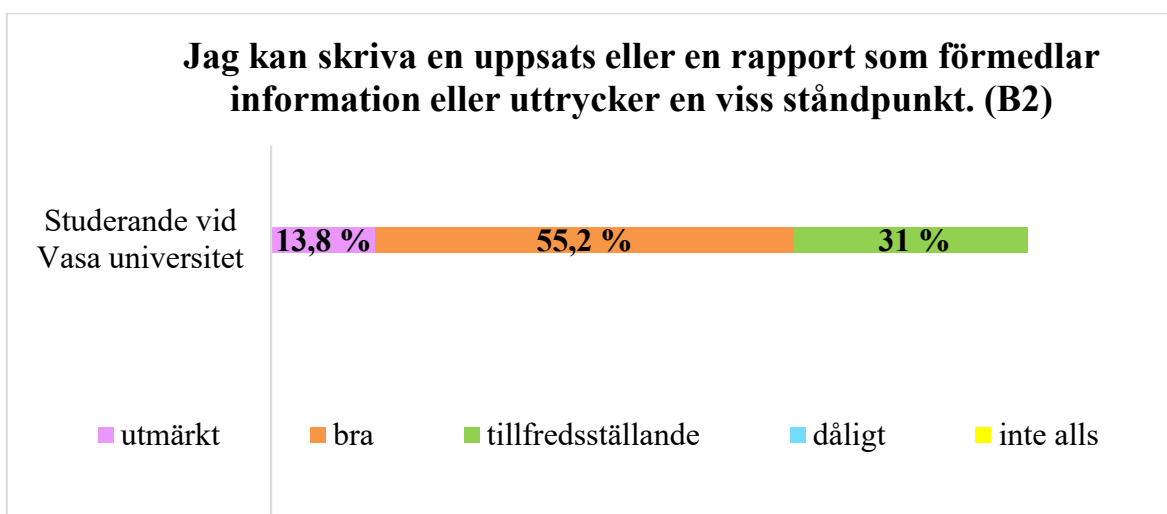

Figur 21. Studerande vid Vasa universitet: nuvarande muntlig språkkompetens (Haatainen 2016)

Figur 21 visar hur studerande vid Vasa universitet bedömer sin nuvarande muntliga språkkompetens. Alla studerande kan muntligt förklara en ståndpunkt och ange för- och nackdelar med olika alternativ på något sätt. 17,2 % av studerandena (5 av 29 studerande) kan muntligt förklara en ståndpunkt *utmärkt*, 41,4 % av studerandena (12 av 29 studerande) kan muntligt förklara en ståndpunkt *bra*, 38 % av studerandena (11 av 29 studerande) kan muntligt förklara en ståndpunkt *tillfredsställande* och endast 3,4 % av studerandena (1 av 29 studerande) upplever att de kan muntligt förklara en ståndpunkt *dåligt*.

Nuvarande skriftlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin nuvarande skriftliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå B2 (se avsnitt 2.2). Detta presenteras i figur 22 nedan.

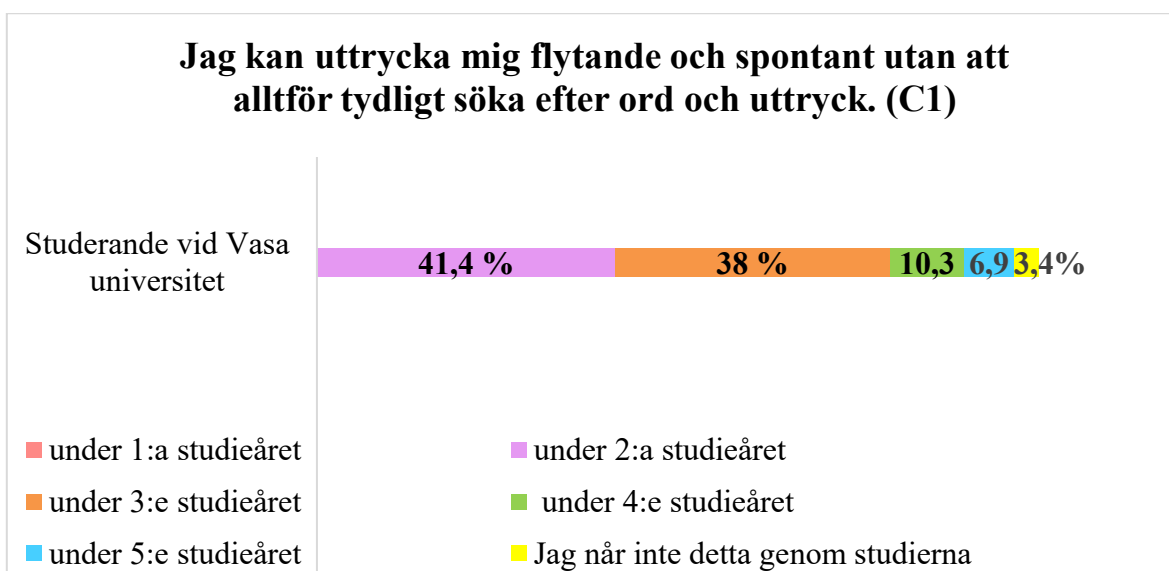

Figur 22. Studerande vid Vasa universitet: nuvarande skriftlig språkkompetens (Haatainen 2016)

Figur 22 visar hur studerande vid Vasa universitet bedömer sin nuvarande skriftliga språkkompetens. Alla studerande kan skriva minst tillfredsställande en uppsats eller en rapport som förmedlar information eller uttrycker en viss ståndpunkt. 13,8 % av studerandena (4 av 29 studerande) kan göra det *utmärkt*, 55,2 % av studerandena (16 av 29 studerande) kan göra det *bra* och 31 % av studerandena (9 av 29 studerande) kan göra det *tillfredsställande*.

Framtida muntlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin framtida muntliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå C1 (se avsnitt 2.2). Detta illustreras i figur 23 nedan.

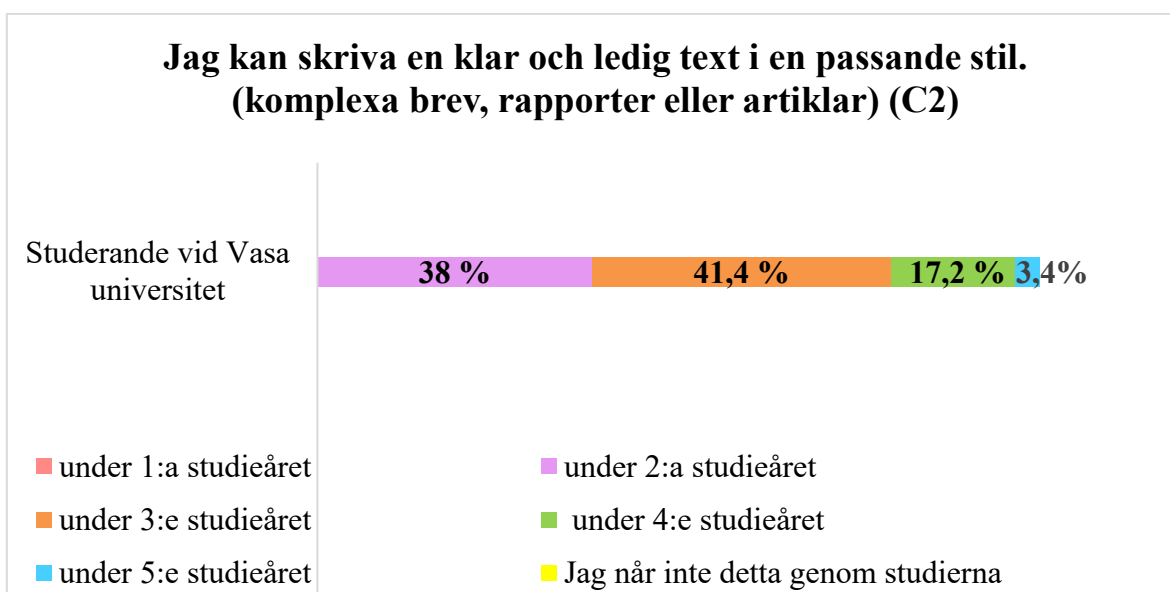
Figur 23. Studerande vid Vasa universitet: framtida muntlig språkkompetens (Haatainen 2016)

Figur 23 visar hur studerande vid Vasa universitet bedömer sin framtida muntliga språkkompetens. Figuren visar att nästan alla studerande bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant utan att alltför tydligt söka efter ord och uttryck i något skede av sina studier. 41,4 % av studerandena (12 av 29 studerande) bedömer att de kan *under andra studieåret* uttrycka sig flytande och spontant utan att alltför tydligt söka efter ord eller uttryck, 38 % av studerandena (11 av 29 studerande) bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant *under tredje studieåret*, 10,3 % av studerandena (3 av 29 studerande) bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant *under fjärde studieåret*, 6,9 % av studerandena (2 av 29 studerande) bedömer att de kan uttrycka sig flytande och spontant *under femte*

studieåret och endast 3,4 % av studerandena (1 av 29 studerande) bedömer att de *inte alls* kan uttrycka sig flytande och spontant under deras studietid.

Framtida skriftlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin framtida skriftliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå C2 (se avsnitt 2.2). Detta presenteras i figur 24 nedan.

Figur 24. Studerande vid Vasa universitet: framtida skriftlig språkkompetens (Haatainen 2016)

Figur 24 visar hur studerande vid Vasa universitet bedömer sin framtida skriftliga språkkompetens. Figuren visar att alla studerande bedömer att de kan skriva en klar och en ledig text i en passande stil i något skede av sina studier. 38 % av studerandena (11 av 29 studerande) bedömer att de kan göra det *under andra studieåret*, 41,4 % av studerandena (12 av 29 studerande) bedömer att de kan göra det *under tredje studieåret*, 17,2 % av studerandena (5 av 29 studerande) bedömer att de kan göra det *under fjärde studieåret* och

endast 3,4 % av studerandena (1 av 29 studerande) bedömer att de kan göra det först *under femte studieåret*.

5 JÄMFÖRELSE AV RESULTATEN MELLAN DE TRE UNIVERSITETEN

I detta kapitel jämför jag svaren från alla tre universitet sinsemellan gällande språkbruk i studiekontexten, på fritiden och i medierna (se avsnitt 4.1 4.2 och 4.3). Dessutom jämför jag studerandenas nuvarande muntliga och skriftliga språkkompetens samt framtida muntliga och skriftliga språkkompetens mellan universiteten. (se avsnitt 4.1, 4.2 och 4.3)

5.1 Språkbruk

I detta avsnitt jämför jag resultaten mellan universiteten. Jag jämför vilka studerande som använder mest svenska, vilka studerande som använder näst mest svenska och vilka studerande som använder minst svenska gällande språkbruk i studiekontexten, på fritiden och i medierna. (se 4.1, 4.2 och 4.3) Vid jämförelsen av språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning jämför jag, vilket universitets studerande som upplever användningen av svenska allra lättast i studiekontexten, vilket universitets studerande som upplever det näst lättast att använda svenska och vilket universitets studerande som upplever det svårast. Vid jämförelsen av möjligheter till språkanvändning jämför jag vilka studerande som anser sig ha mest möjligheter att använda svenska i universitetsstudierna, vilka studerande har näst mest möjligheter och vilka studerande anser sig ha minst möjligheter att använda svenska i universitetsstudierna.

Vid jämförelsen av vilket universitets studerande som använder mest svenska i studiekontexten (se figurer 1, 9 och 17) har jag räknat en summa av svarsalternativen 75–100 % och 50–74 % gällande språkanvändning av varje universitet. Gällande språkbruk på fritiden (se figurer 2, 10 och 18) och språkbruk i medierna (se figurer 3, 11 och 19) har jag räknat en summa av svarsalternativen *dagligen* och *1–3 gånger i veckan* eller en summa av svarsalternativen *1–3 gånger i veckan* och *ett par gånger i månaden* (att titta på tv) och på grund av den har jag jämfört universiteten sinsemellan. Däremot har jag räknat en summa av

svarsalternativen *lätt att använda* och *ganska lätt att använda* gällande hur lätt det är att använda svenska på fritiden, i medierna samt i universitetsstudierna. (se figurer 4, 12 och 20) Möjligheter till språkanvändning i universitetsstudierna har jag jämfört mellan universiteten på så sätt vilket universitet har mest studerande som upplever att de har tillräckligt med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier, vilket universitet har näst mest studerande och vilket universitet har minst studerande. (se figurer 4, 12 och 20)

Svenska i studiekontexten

Studerande vid Helsingfors, Uleåborgs och Vasa universitet använder svenska i studiekontexten när de kommunicerar med sin lärare och med sina studiekompisar på svenska och när de läser svenskspråkig kurslitteratur. Det finns skillnader mellan studerande vid alla universitet i användning av svenska i studiekontexten.

I kurslitteratur använder studerande vid Helsingfors universitet mest (100 %) svenska, näst mest (96,9 %) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska och studerande vid Vasa universitet använder minst (69 %) svenska när man ser på summan av procentandelarna 75–100 % och 50–74 % i användning av svenska i kurslitteratur. 69,2 % av de studerande vid Helsingfors universitet (9 av 13 studerande) använder svenska 75–100 % i kurslitteratur och 30,8 % av dem (4 av 13 studerande) använder svenska 50–74 % i kurslitteratur. 46,9 % av de studerande vid Uleåborgs universitet (15 av 32 studerande) använder svenska 75–100 % i kurslitteratur och 50 % av dem (16 av 32 studerande) använder svenska 50–74 % i kurslitteratur. Däremot använder endast 20,7 % av de studerande vid Vasa universitet (6 av 29 studerande) svenska 75–100 % i kurslitteratur och 48,3 % av dem (14 av 29 studerande) använder svenska 50–74 % i kurslitteratur. (se figurer 1, 9 och 17)

Med sin lärare använder studerande vid alla universitet mycket svenska. Alla 13 studerande (100 %) vid Helsingfors universitet använder svenska 75–100 % med sin lärare. Näst mest använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska. 93,8 % av dem (30 av 32 studerande)

använder svenska 75–100 % med sin lärare. Däremot använder studerande vid Vasa universitet minst svenska med sin lärare. 86,2 % av dem (25 av 29 studerande) använder svenska 75–100 % med sin lärare. (se figurer 1, 9 och 17)

Med sina studiekompisar använder studerande vid alla universitet ungefär lika mycket svenska när man ser på summan av procentandelarna 75–100 % och 50–74 % i användning av svenska med studiekompisar. Mest (72,4 %) använder studerande vid Vasa universitet svenska med sina studiekompisar. 20,7 % av dem (6 av 29 studerande) använder svenska 75–100 % med sina studiekompisar och 51,7 % av studerandena (15 av 29 studerande) använder svenska 50–74 % med sina studiekompisar. Näst mest (62,5 %) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska med sina studiekompisar. 28,1 % av dem (9 av 32 studerande) använder svenska 75–100 % med sina studiekompisar och 34,4 % av studerandena (11 av 32 studerande) använder svenska 50–74 % med sina studiekompisar. Studerande vid Helsingfors universitet använder minst (61,5 %) svenska med sina studiekompisar. 23 % av dem (3 av 13 studerande) använder svenska 75–100 % med sina studiekompisar och 38,5 % av studerandena (5 av 13 studerande) använder svenska 50–74 % med sina studiekompisar. (se figurer 1, 9 och 17)

Svenska på fritiden

Studerande vid Helsingfors, Uleåborgs och Vasa universitet använder svenska på fritiden i hobbyer, på jobbet, på restauranger eller på kaféer och med sina familjer, kompisar och släktingar. Det finns klara skillnader mellan studerande vid universiteten i användning av svenska på fritiden, hur ofta de använder svenska på sitt jobb samt med sina kompisar och släktingar.

På jobbet använder studerande vid Vasa universitet mest (51,7 %) svenska, näst mest (15,6 %) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska och minst (15,4 %) använder studerande vid Helsingfors universitet svenska när man ser på summan av svarsalternativen

dagligen och *1–3 gånger i veckan*. 34,5 % av de studerande vid Vasa universitet (10 av 29 studerande) använder svenska *dagligen* på sitt jobb och 17,2 % av dem (5 av 29 studerande) använder svenska *1–3 gånger i veckan* på sitt jobb. Däremot använder studerande vid Helsingfors och Uleåborgs universitet klart mindre svenska på jobbet jämfört med studerande vid Vasa universitet. Procentuellt använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska litet mera än studerande vid Helsingfors universitet på jobbet. 9,4 % av de studerande vid Uleåborgs universitet (3 av 32 studerande) använder svenska *dagligen* på sitt jobb och 6,2 % av dem (2 av 32 studerande) använder svenska *1–3 gånger i veckan* på sitt jobb. Däremot använder 7,7 % av de studerande (1 av 13 studerande) vid Helsingfors universitet svenska antingen *dagligen* eller *1–3 gånger i veckan* på sitt jobb. (se figurer 2, 10 och 18)

Med sina kompisar använder studerande vid Vasa universitet mest (55,2 %) svenska, näst mest (46,2 %) använder studerande vid Helsingfors universitet svenska och minst (25 %) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska när man ser på summan av svarsalternativen *dagligen* och *1–3 gånger i veckan*. 17,2 % av de studerande vid Vasa universitet (5 av 29 studerande) använder svenska *dagligen* med sina kompisar och 38 % av studerandena (11 av 29 studerande) använder svenska *1–3 gånger i veckan* med sina kompisar. Av de studerande vid Helsingfors universitet använder 7,7 % (1 av 13 studerande) svenska *dagligen* med sina kompisar och 38,5 % av studerandena (7 av 13 studerande) använder svenska *dagligen* med sina kompisar. Däremot använder 9,4 % av de studerande vid Uleåborgs universitet (3 av 32 studerande) svenska *dagligen* med sina kompisar och 15,6 % av studerandena (5 av 32 studerande) använder svenska *1–3 gånger i veckan* med sina kompisar. (se figurer 2, 10 och 18)

Med sina släktingar använder studerande vid Vasa universitet klart mest (44,8 %) svenska, näst mest (7,7 %) använder studerande vid Helsingfors universitet svenska och minst (3 %) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska. 27,6 % av de studerande vid Vasa universitet (8 av 29 studerande) använder svenska *dagligen* med sina släktingar och 17,2 % av studerandena (5 av 29 studerande) använder svenska *1–3 gånger i veckan* med sina

släktingar. Däremot använder studerande vid Helsingfors och Uleåborgs universitet procentuellt klart mindre svenska jämfört med studerande vid Vasa universitet. Endast 7,7 % av de studerande vid Helsingfors universitet (1 av 13 studerande) använder svenska dagligen med sina släktingar. Ingen studerande vid Helsingfors universitet använder svenska 1–3 gånger i veckan med sina släktingar. Däremot använder 3 % av de studerande vid Uleåborgs universitet (1 av 32 studerande) svenska antingen dagligen eller 1–3 gånger i veckan med sina släktingar. (se figurer 2, 10 och 18)

Svenska i medierna

Studerande vid Helsingfors, Uleåborgs och Vasa universitet använder svenska i medierna när de publicerar i medier på svenska, besöker svenskspråkiga videoportaler, följer svenska sociala medier, lyssnar på radio eller musik på svenska, läser bloggar, böcker, inlägg och tidningar på svenska och när de tittar på tv på svenska. Det finns små skillnader mellan studerande vid universiteten hur ofta de publicerar i medier på svenska, följer svenska sociala medier, lyssnar på radio eller musik på svenska, läser tidningar på svenska eller när de tittar på tv på svenska.

I medierna använder studerandena sina *produktiva färdigheter* (se kapitel 4) när de publicerar i medier på svenska. Studerandena verkar inte vara aktiva att publicera i medier på svenska. 41,4 % av de studerande vid Vasa universitet (12 av 29 studerande) publicerar någonting i medier på svenska ett par gånger i månaden, 38,5 % av de studerande vid Helsingfors universitet (5 av 13 studerande) publicerar någonting i medier på svenska ett par gånger i månaden och endast 12,5 % av de studerande vid Uleåborgs universitet (4 av 32 studerande) publicerar någonting i medier på svenska ett par gånger i månaden. I varje grupp är det drygt hälften av studerandena som aldrig publicerar i medier på svenska. (se figurer 3, 11 och 19)

Receptiva färdigheter (se kapitel 4) använder studerandena när de följer svenska sociala medier, lyssnar på radio eller musik på svenska, läser tidningar på svenska och när de tittar

på tv på svenska. Procentuellt använder studerande vid Helsingfors universitet mest (69,2 %) svenska när de följer svenska sociala medier, näst mest (53,1 %) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska och minst (44,8 %) använder studerande vid Vasa universitet svenska när man ser på summan av svarsalternativen *dagligen* och *1–3 gånger i veckan*. 38,5 % av de studerande vid Helsingfors universitet (5 av 13 studerande) använder svenska *dagligen* när de följer svenska sociala medier och 30,7 % av studerandena (4 av 13 studerande) använder svenska 1–3 gånger i veckan när de följer svenska sociala medier. Litet mindre använder både studerande vid Uleåborgs och Vasa universitet svenska jämfört med studerande vid Helsingfors universitet. 25 % av de studerande vid Uleåborgs universitet (8 av 32 studerande) använder svenska *dagligen* när de följer svenska sociala medier och 28,1 % av dem (9 av 32 studerande) använder svenska 1–3 gånger i veckan när de följer svenska sociala medier. Däremot använder 13,8 % av de studerande vid Vasa universitet (4 av 29 studerande) svenska *dagligen* när de följer svenska sociala medier och 31 % av dem (9 av 29 studerande) använder svenska 1–3 gånger i veckan när de följer svenska sociala medier. (se figurer 3, 11 och 19)

Studerande vid Helsingfors universitet lyssnar mest (61,4 %) på radio eller musik på svenska, näst mest (53,1 %) lyssnar studerande vid Uleåborgs universitet på radio eller musik och minst (44,8 %) lyssnar studerande vid Vasa universitet på radio eller musik när man ser på summan av svarsalternativen *dagligen* och *1–3 gånger i veckan*. 30,7 % av de studerande vid Helsingfors universitet (4 av 13 studerande) lyssnar på musik eller radio på svenska både *dagligen* och 1–3 gånger i veckan. 21,9 % av de studerande vid Uleåborgs universitet (7 av 32 studerande) lyssnar på radio eller musik på svenska *dagligen* och 31,2 % av dem (10 av 32 studerande) lyssnar på radio eller musik 1–3 gånger i veckan. Däremot lyssnar 17,2 % av de studerande vid Vasa universitet (5 av 29 studerande) på radio eller musik på svenska *dagligen* och 27,6 % av dem (8 av 29 studerande) lyssnar på radio eller musik 1–3 gånger i veckan. (se figurer 3, 11 och 19)

Studenter vid universiteterna läser tidningar på svenska ungefär lika mycket. Mest (46,9 %) läser studenter vid Uleåborgs universitet, näst mest (46,2 %) läser studenter vid Helsingfors universitet och minst (41,4 %) läser studenter vid Vasa universitet när man ser på summan av svarsalternativen *dagligen* och *1–3 gånger i veckan*. 3,1 % av studenterna vid Uleåborgs universitet (1 av 32 studenter) läser tidningar på svenska dagligen och 43,8 % av dem (14 av 32 studenter) läser tidningar på svenska 1–3 gånger i veckan. Däremot läser 7,7 % av studenterna vid Helsingfors universitet (1 av 13 studenter) tidningar på svenska dagligen och 38,5 % av dem (5 av 13 studenter) läser tidningar på svenska 1–3 gånger i veckan. Av de studenter vid Vasa universitet läser 3,4 % (1 av 29 studenter) tidningar på svenska dagligen och 38 % av dem (11 av 29 studenter) läser tidningar på svenska 1–3 gånger i veckan. (se figurer 3, 11 och 19)

Studenter vid Vasa universitet tittar oftast (89,7 %) på tv på svenska, näst oftast (76,9 %) tittar studenter vid Helsingfors universitet på tv på svenska och mest sällan (65,6 %) tittar studenter vid Uleåborgs universitet på tv på svenska när man ser på summan av svarsalternativen *1–3 gånger i veckan* och *ett par gånger i månaden*. 34,5 % av de studenter vid Vasa universitet (10 av 29 studenter) tittar på tv på svenska 1–3 gånger i veckan och 55,2 % av dem (16 av 29 studenter) tittar på tv på svenska ett par gånger i månaden. 30,7 % av de studenter vid Helsingfors universitet (4 av 13 studenter) tittar på tv på svenska 1–3 gånger i veckan och 46,2 % av dem (6 av 13 studenter) tittar på tv på svenska ett par gånger i månaden. Däremot tittar 25 % av de studenter vid Uleåborgs universitet (8 av 32 studenter) på tv på svenska 1–3 gånger i veckan och 40,6 % av dem (13 av 32 studenter) tittar på tv på svenska ett par gånger i månaden. (se figurer 3, 11 och 19)

Språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning

Studenter vid alla universitet svarar på hur de upplever användning av svenska på fritiden, i medier och i universitetsstudierna samt om de har tillräckligt med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier både muntligt och skriftligt.

Vid jämförelsen mellan de tre universiteterna gällande hur lätt det är att använda svenska på fritiden visar resultaten att studerande vid Vasa universitet upplever användning av svenska på fritiden lättast (72,4 %), näst lättast (34,4 %) upplever studerande vid Uleåborgs universitet och svårast (15,4 %) upplever studerande vid Helsingfors universitet när man ser på summan av svarsalternativen *lätt att använda* och *ganska lätt att använda*. 31 % av studerandena vid Vasa universitet (9 av 29 studerande) upplever användning av svenska som lätt och 41,4 % (12 av 29 studerande) anser att det är ganska lätt att använda svenska på fritiden. Däremot upplever endast 9,4 % av studerandena vid Uleåborgs universitet (3 av 32 studerande) att det är lätt att använda svenska på fritiden och 25 % (8 av 32 studerande) säger att det är ganska lätt att använda svenska på fritiden. Vid Helsingfors universitet finns det bara två studerande (15,4 %) som upplever användning av svenska som lätt på fritiden. Ingen studerande vid Helsingfors universitet anser att det är ganska lätt att använda svenska på fritiden. (se figurer 4, 12 och 20)

Gällande hur lätt det är att använda svenska i medier finns endast små skillnader mellan de tre universiteterna. Studerande vid Helsingfors universitet upplever användningen av svenska i medierna som lättast (69,2 %), som näst lättast (55,2 %) upplever studerande vid Vasa universitet och som svårast (50 %) upplever studerande vid Uleåborgs universitet när man ser på summan av svarsalternativen *lätt att använda* och *ganska lätt att använda*. 23,1 % av de studerande vid Helsingfors universitet (3 av 13 studerande) anser användning av svenska som lätt och 46,1 % av dem (6 av 13 studerande) säger att det är ganska lätt att använda svenska i medierna. Däremot upplever 24,2 % av studerandena vid Vasa universitet (7 av 29 studerande) att det är lätt att använda svenska på fritiden och 31 % (9 av 29 studerande) anser användning av svenska som ganska lätt i medierna. Endast 3,1 % av studerandena vid Uleåborgs universitet (1 av 32 studerande) säger att det är lätt att använda svenska i medierna. Däremot upplever nästan hälften av studerandena vid Uleåborgs universitet, 46,9 % av dem (15 av 32 studerande), att det är ganska lätt att använda svenska i medierna. (se figurer 4, 12 och 20)

Gällande hur lätt det är att använda svenska i universitetsstudierna finns också små skillnader mellan de tre universiteterna. Som lättast (53,8 %) upplever studerande vid Helsingfors universitet användning av svenska i sina universitetsstudier, som näst lättast (44,8 %) upplever studerande vid Vasa universitet och som svårast (40,6 %) upplever studerande vid Uleåborgs universitet. 7,7 % av de studerande vid Helsingfors universitet (1 av 13 studerande) säger att det är lätt att använda svenska i sina universitetsstudier och nästan hälften av dem, 46,1 % (6 av 13 studerande), upplever användningen av svenska som ganska lätt i sina universitetsstudier. Däremot upplever 13,8 % av de studerande vid Vasa universitet (4 av 29 studerande) användning av svenska som lätt i sina universitetsstudier och 31 % av dem (9 av 29 studerande) säger att det är ganska lätt att använda svenska i sina universitetsstudier. Däremot är det lätt att använda svenska i universitetsstudierna enligt 6,2 % av de studerande vid Uleåborgs universitet (2 av 32 studerande) och 34,4 % av studerandena (11 av 32 studerande) upplever användning av svenska som ganska lätt i sina universitetsstudier. (se figurer 4, 12 och 20)

Nästan alla studerande vid alla universitet anser att de har tillräckligt med möjligheter att använda svenska både muntligt och skriftligt i sina universitetsstudier. Det finns flest (96,5 %, 28 av 29 studerande) studerande vid Vasa universitet som säger att de har tillräckligt med möjligheter att använda svenska i sina universitetsstudier, näst flest (90,6 %, 29 av 32 studerande) vid Uleåborgs universitet och minst (69,2 %, 9 av 13 studerande) vid Helsingfors universitet. (se figurer 4, 12 och 20)

5.2 Språkkompetens

I detta avsnitt jämför jag resultaten mellan universiteterna gällande studerandenas nuvarande muntlig och skriftlig språkkompetens samt framtida muntlig och skriftlig språkkompetens (se 4.1, 4.2 och 4.3). Gällande hur studerande vid universiteterna upplever sin muntliga och skriftliga språkkompetens för tillfället har jag räknat en summa av svarsalternativen *utmärkt*

och *bra*. Sedan har jag jämfört universiteten sinsemellan på så sätt vilket universitets studerande har för tillfället bäst muntlig och skriftlig språkkompetens, vilket universitets studerande har näst bäst oh vilket universitets studerande har sämst språkkompetens.

Gällande hur studerande upplever att de kan utveckla sin muntliga och skriftliga språkkompetens i framtiden har jag räknat en summa av svarsalternativen *1:a studieåret* och *2:a studieåret*. På basen av summan har jag jämfört universiteten sinsemellan och jämfört vilka studerande som bedömer att de kan snabbast utveckla sin muntliga och skriftliga språkkompetens, vilka studerande som bedömer att de kan näst snabbast och vilka studerande som bedömer att de kan långsammast.

Nuvarande muntlig språkkompetens

Studerande vid alla universitet bedömer sin nuvarande muntliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå B2 (se avsnitt 2.2). Det finns små skillnader mellan universiteten angående vilka studerande som har bäst muntlig språkkompetens, vilka studerande som har näst bäst och vilka studerande som har sämst.

Jämförelsen mellan universiteten visar att studerande vid Vasa universitet har bäst (58,6 %) muntlig språkkompetens, näst bäst muntlig språkkompetens (53,9 %) har studerande vid Helsingfors universitet och sämst (34,4 %) muntlig språkkompetens har studerande vid Uleåborgs universitet när man ser på summan av svarsalternativen *utmärkt* och *bra*. 17,2 % av de studerande vid Vasa universitet (5 av 29 studerande) kan muntligt förklara en ståndpunkt och ange för- och nackdelar med olika alternativ utmärkt och 41,4 % (12 av 29 studerande) kan göra det bra. Av de studerande vid Helsingfors universitet kan 23,1 % (3 av 13 studerande) förklara en ståndpunkt utmärkt och 30,8 % (4 av 13 studerande) kan göra det bra. Däremot kan 9,4 % av de studerande vid Uleåborgs universitet (3 av 32 studerande)

förklara en ståndpunkt utmärkt och 25 % av dem (8 av 32 studerande) kan göra det bra. (se figurer 5, 13 och 21)

Nuvarande skriftlig språkkompetens

Studerande vid alla universitet bedömer sin nuvarande skriftliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå B2 (se avsnitt 2.2). Det finns små skillnader mellan universiteten angående vilka studerande som har bäst skriftlig språkkompetens, vilka studerande som har näst bäst och vilka studerande som har sämst.

Jämförelsen mellan universiteten visar att studerande vid Helsingfors universitet har bäst (84,6 %) skriftlig språkkompetens, näst bäst (69 %) skriftlig språkkompetens har studerande vid Vasa universitet och sämst (43,8 %) skriftlig språkkompetens har studerande vid Uleåborgs universitet när man ser på summan av svarsalternativen *utmärkt* och *bra*. 23,1 % av de studerande vid Helsingfors universitet (3 av 13 studerande) kan skriva en uppsats eller en rapport som förmedlar information eller uttrycker en viss ståndpunkt utmärkt och 61,5 % av dem (8 av 13 studerande) kan göra det bra. Av de studerande vid Vasa universitet kan 13,8 % (4 av 29 studerande) skriva en uppsats eller en rapport utmärkt och 55,2 % av dem (16 av 20 studerande) kan göra det bra. Av de studerande vid Uleåborgs universitet kan endast 6,3 % (2 av 32 studerande) skriva en uppsats eller en rapport utmärkt och 37,5 % av dem (12 av 32 studerande) kan göra det bra. (se figurer 6, 14 och 22)

Framtida muntlig språkkompetens

Studerandena vid alla universitet bedömer sin framtida muntliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå C1 (se avsnitt 2.2). Det finns små skillnader mellan de tre universiteten angående vilket universitets studerande som bedömer att de snabbast kan uppnå referensnivå C1, vilket universitets

studerande bedömer att de kan näst snabbast uppnå och vilket universitets studerande bedömer att de kan långsammast uppnå nivån.

Jämförelsen mellan universiteten visar att studerande vid Helsingfors universitet bedömer att de kan snabbast (53,8 %) utveckla sin muntliga språkkompetens i framtiden, näst snabbast (41,4 %) bedömer studerande vid Vasa universitet och långsammast (37,5 %) bedömer studerande vid Uleåborgs universitet när man ser på summan av svarsalternativen *under 1:a studieåret* och *under 2:a studieåret*. 7,7 % av studerandena vid Helsingfors universitet (1 av 13 studerande) bedömer att de kan redan under första studieåret uttrycka sig flytande och spontant utan att alltför tydligt söka efter ord och uttryck och 46,1 % av dem (6 av 13 studerande) bedömer att de kan göra det under andra studieåret. Ingen av studerande vid Vasa universitet kan uttrycka sig flytande och spontant under första studieåret, men nästan hälften av dem, 41,4 % (12 av 20 studerande), bedömer att de kan göra det under andra studieåret. Av de studerande vid Uleåborgs universitet kan 3,1 % (1 av 32 studerande) uttrycka sig flytande och spontant redan under första studieåret och 34,4 % av dem (11 av 32 studerande) bedömer att de kan göra det under andra studieåret. (se figurer 7, 15 och 23)

Framtida skriftlig språkkompetens

Studerandena bedömer sin framtida skriftliga språkkompetens med hjälp av den Gemensamma europeiska referensramen för språk och dess referensnivå C2 (se avsnitt 2.2). Det finns små skillnader mellan de tre universiteten angående vilket universitets studerande bedömer att de kan snabbast uppnå referensnivå C2, vilket universitets studerande bedömer att de kan näst snabbast uppnå och vilket universitets studerande bedömer att de kan långsammast uppnå nivån.

Jämförelsen mellan universiteten visar att studerande vid Helsingfors universitet bedömer att de kan snabbast (38,5 %) utveckla sin skriftliga språkkompetens i framtiden, näst snabbast (38 %) bedömer studerande vid Vasa universitet och långsammast (28,1 %) bedömer

studerande vid Uleåborgs universitet när man ser på summan av svarsalternativen *under 1:a studieåret* och *under 2:a studieåret*. 7,7 % av de studerande vid Helsingfors universitet (1 av 13 studerande) bedömer att de kan redan första studieåret skriva en klar och ledig text i en passande stil och 30,8 % av dem (4 av 13 studerande) bedömer att de kan göra det under andra studieåret. Inga studerande vid Vasa universitet bedömer att de kan skriva en klar och ledig text under första studieåret, men 38 % av dem (11 av 29 studerande) bedömer att de kan göra det under andra studieåret. Av de studerande vid Uleåborgs universitet kan 3,1 % (1 av 32 studerande) skriva en klar och ledig text redan under första studieåret och 25 % av dem (8 av 32 studerande) bedömer att de kan göra det under andra studieåret. (se figurer 8, 16 och 24)

6 SAMMANFATTANDE DISKUSSION

Syftet med denna studie har varit att ta reda på i vilken mån studerande vid Helsingfors, Uleåborgs och Vasa universitet använder svenska i sina universitetsstudier, på fritiden och i olika medier, samt hur de upplever den. Dessutom har jag tagit reda på hurdan muntlig och skriftlig språkkompetens studerande vid de tre universiteterna bedömer sig ha för tillfället, och hur snabbt de förväntar sig att utveckla sin språkkompetens under studietiden.

Studien är huvudsakligen kvantitativ eftersom jag har studerat studerandenas svar på en enkät med hjälp av siffervärden. I denna studie har ingått jämförande drag då jag har diskuterat och analyserat skillnader mellan de tre universiteterna. Vidare har jag kvalitativt diskuterat studerandenas motiveringar som de gett i form av öppna svar. I denna studie ingick sammanlagt 74 studerande varav 32 studerande var från Uleåborgs universitet, 29 från Vasa universitet och 13 från Helsingfors universitet. Av de 74 studerande var 70 finskspråkiga och fyra svenskspråkiga. 55 studerande läser svenska som huvudämne och 19 studerande läser svenska som biämne.

De fyra studerandena med svenska som modersmål upplevde användningen av svenska lätt både muntligt och skriftligt och de uppskattade sin nuvarande språkkompetens vara bättre än de 70 studerande med finska som modersmål. Detta är ett förväntat resultat eftersom det är lättare att uttrycka sig på det egna modersmålet jämfört med att uttrycka sig på ett främmande språk. Ordförrådet är större och talet blir flytande jämfört med främmande språk. Det var två svenskspråkiga studerande från Helsingfors universitet, en studerande från Uleåborgs universitet och en studerande från Vasa universitet.

Den ena studeranden vid Helsingfors universitet med svenska som modersmål ansåg att det är svårt att använda svenska på fritiden eftersom det finns många personer som inte kan svenska i Helsingfors. Hen säger att man klarar bättre sig med finska än med svenska i affärer och i andra offentliga ställen. Hen anser att hen endast kan använda sitt eget modersmål med

sin familj eller med sina kompisar. Att använda svenska i medierna är svårt enligt hens åsikt eftersom det endast finns en tv-kanal och ett par svenska radioprogram och olika sociala medier är oftare på engelska än på svenska, och därför är det lättare att använda engelska i dem. Den andra svenskspråkiga studeranden vid Helsingfors universitet har starkare finska än svenska. Enligt hens åsikt är det lätt att använda svenska både på fritiden och i medierna eftersom svenska är hens starka språk. En svenskspråkig studerande vid Uleåborgs universitet säger att det är lätt att använda svenska både på fritiden och i medierna eftersom hen får använda sitt eget modersmål. Däremot säger en svenskspråkig studerande vid Vasa universitet att det är ganska lätt att använda svenska på fritiden, men att hen är van vid att använda finska med sina närmaste kompisar. I olika medier är det lätt och naturligt att använda svenskan enligt hens åsikt eftersom svenskan är hens modersmål.

Det fanns sammanlagt två studerande med i min studie som hade läst modernmålsinriktad svenska i skolan. Vissa städer i Finland erbjuder undervisning i modernmålsinriktad svenska. Modernmålsinriktad svenska hade svenskspråkiga studerande som kom från Helsingfors och Uleåborg läst. Av de 74 studerande var 64 studerande som hade haft finska som skolspråk, sju studerande som hade haft svenska som skolspråk och tre studerande som hade haft både finska och svenska som skolspråk. De 71 studerande i min studie hade läst olika lärokurser i svenska. Sammanlagt 21 studerande hade läst A-svenska, 49 studerande hade läst B-svenska och en studerande hade läst både A-svenska och B-svenska.

I min studie ingick sammanlagt tio studerande som hade gått i svenskt språkbad och därför hade de fått både bra muntliga och skriftliga kunskaper i svenska. Det fanns sammanlagt 23 studerande med i min studie som sade sig vara tvåspråkiga. Elva studerande av de 23 studerandena var naturligt tvåspråkiga och av de övriga var elva studerande skoltvåspråkiga och en studerande var både naturligt tvåspråkig och skoltvåspråkig. I min studie ingick också sammanlagt tre studerande som sade sig vara flerspråkiga med olika språkkombinationer (engelska-finska-japanska-svenska och finska-engelska-svenska) eftersom de behärskar flytande ifrågavarande språk. En intressant aspekt gällande två- och flerspråkighet hos

studerandena är, hur de kan säga sig vara två- eller flerspråkiga om de endast har studerat olika språk i skolan och de kan de där språken flytande. För mig själv betyder två- eller flerspråkighet personligt att jag har tillägnat mig två eller flera språk som barn. Jag kan inte själv säga mig vara två- eller flerspråkig fast jag kan skriva och tala engelska, svenska och tyska eftersom jag först har börjat studera de där språken i grundskolan och i gymnasiet.

Studerandena i min studie har alltså lärt sig och lär sig svenska genom antingen formell eller informell inläring. En del har lärt sig svenska hemma medan andra gjort det främst i grundskolan och i gymnasiet. För tillfället lär de sig alla svenska när de har inlett sina svenskstudier vid universitetet. Mitt eget antagande var att det finns skillnader mellan studerandegrupper från olika universitet. Jag antog att de största skillnaderna gäller i vilken mån studerandena använder svenska och hurdan språkkompetens de har för tillfället. Jag antog att Helsingfors universitet inte skiljer så mycket sig från Vasa universitet eftersom Helsingfors också är en tvåspråkig stad. Många studerande har möjligtvis gått i svenskt språkbud eller uppfostrats i en tvåspråkig familj där liksom i Vasa. Däremot antog jag att studerandenas svar från Uleåborgs universitet skiljer sig mera från studerandenas svar från Vasa och Helsingfors universitet eftersom Uleåborg är en enspråkig stad med få svenskspråkiga invånare. Med tanke på studerande vid Vasa universitet måste man ändå ta hänsyn till att det fanns tre olika grupper vilka var dialoggruppen (låg nivå) den reguljära gruppen (medel nivå) och KIKY-gruppen (hög nivå). Grupperna hade inte lika bra kunskaper i svenska och de använde inte svenska lika ofta i olika kontexter, vilket syns klart i resultaten.

Användning av svenska i studiekontexten

Studien visar att studerande vid alla universitet använder mycket svenska i studiekontexten med sin lärare och i kurslitteratur. Vid jämförelsen av användning av svenska i studiekontexten mellan universiteten visar att i kurslitteratur använder studerande vid Helsingfors universitet *mest* (alla 13 studerande) svenska, *näst mest* (31 av 32 studerande) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska och studerande vid Vasa universitet

använder *minst* (20 av 29 studerande) svenska. Med sin lärare använder studerande vid alla universitet också mycket svenska. Alla 13 studerande vid Helsingfors universitet använder svenska 75–100 % med sin lärare. *Näst mest* använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska. 30 av de 32 studerandena använder svenska 75–100 % med sin lärare. Däremot använder studerande vid Vasa universitet *minst* svenska med sin lärare. 25 av de 29 studerandena använder svenska 75–100 % med sin lärare.

Med sina studiekompisar använder studerande vid alla universitet ungefär lika mycket svenska. Det är studerande vid Vasa universitet som använder *mest* (21 av 29 studerande) svenska med sina studiekompisar, *näst mest* (20 av 32 studerande) använder studerande vid Uleåborgs universitet och *minst* (8 av 13 studerande) använder studerande vid Helsingfors universitet.

Användning av svenska på fritiden

Gällande användning av svenska på fritiden visar studien att ganska få studerande vid Helsingfors och Uleåborgs universitet använder svenska på fritiden jämfört med studerande vid Vasa universitet. Med sin familj använder endast tre av de 13 studerandena vid Helsingfors universitet svenska *dagligen* och fem av de 13 studerandena använder svenska *1–3 gånger i veckan* med sina kompisar. Av de studerande vid Uleåborgs universitet använder elva av de 32 studerandena svenska *ett par gånger i månaden* med sina kompisar. Nio av de 32 studerandena använder svenska *ett par gånger i månaden* på restauranger eller på kaféer och åtta av de 32 studerandena använder svenska *ett par gånger i månaden* i affärer. Studerande vid Vasa universitet verkar vara mera aktiva att använda svenska på fritiden. Tio av de 20 studerandena använder svenska *dagligen* på jobbet och åtta av de 29 studerandena använder svenska *dagligen* med sina släktingar. Däremot använder elva av de 29 studerandena svenska *1–3 gånger i veckan* med sina kompisar och tio av de 29 studerandena använder svenska *1–3 gånger i veckan* i affärer.

Vid jämförelsen av användning av svenska på fritiden mellan universiteten visar studien att på jobbet använder studerande vid Vasa universitet *mest* (15 av 29 studerande) svenska, *näst mest* (5 av 32 studerande) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska och *minst* (2 av 13 studerande) använder studerande vid Helsingfors universitet svenska. Med sina kompisar använder studerande vid Vasa universitet *mest* (16 av 29 studerande) svenska, *näst mest* (6 av 13 studerande) använder studerande vid Helsingfors universitet svenska och *minst* (8 av 32 studerande) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska. Med sina släktingar använder studerande vid Vasa universitet *klart mest* (13 av 29 studerande) svenska, *näst mest* (1 av 13 studerande) använder studerande vid Helsingfors universitet svenska och *minst* (1 av 32 studerande) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska.

Användning av svenska i olika medier

Gällande användning av svenska i olika medier använder ganska många studerande vid Helsingfors universitet svenska antingen *dagligen* eller *1–3 gånger i veckan*. Fem av de 13 studerandena följer *dagligen* svenska sociala medier, fem av de 13 studerandena läser böcker på svenska *dagligen* eller *1–3 gånger i veckan*, fem av de 13 studerandena läser tidningar på svenska *1–3 gånger i veckan*, fyra av de 13 studerandena lyssnar på radio eller musik på svenska *dagligen* eller *1–3 gånger i veckan* och fyra av de 13 studerandena tittar på tv på svenska *1–3 gånger i veckan*.

Ganska många studerande vid Uleåborgs universitet använder också svenska i medierna. Av de studerande vid Uleåborgs universitet använder 14 av de 32 studerandena svenska *1–3 gånger i veckan* eller *ett par gånger i månaden* när de läser tidningar på svenska. 14 av de 32 studerandena använder svenska *ett par gånger i månaden* när de läser bloggar eller inlägg på svenska. Tio av de 32 studerandena lyssnar på radio eller musik på svenska *1–3 gånger i veckan* och elva av de 32 studerandena gör det *ett par gånger i månaden*. Svenska sociala medier följer nio av de 32 studerandena *1–3 gånger i veckan* eller *ett par gånger i månaden*. Drygt hälften av studerandena, 17 av de 32 studerandena, läser böcker på svenska *ett par*

går i månaden och 13 av de 32 studerandena tittar på tv på svenska *ett par gånger i månaden*.

Med tanke på studerande vid Vasa universitet visar studien att många studerande endast använder svenska i medierna *ett par gånger i månaden*. 18 av de 29 studerandena läser böcker på svenska *ett par gånger i månaden*, 16 av de 29 studerandena läser inlägg eller tittar på tv på svenska *ett par gånger i månaden*, 14 av de 29 studerandena läser tidningar på svenska *ett par gånger i månaden*, 13 av de 29 studerandena lyssnar på radio eller musik på svenska *ett par gånger i månaden* och tolv av de 29 studerandena publicerar i medier på svenska, besöker svenskspråkiga videoportaler eller läser bloggar på svenska *ett par gånger i månaden*.

Vid jämförelsen av användning av svenska i medierna mellan universiteten visar studien att studerande vid Helsingfors universitet använder *procentuellt mest* (69,2 %, 9 av 13 studerande) svenska när de följer svenska sociala medier, *näst mest* (53,1 %, 17 av 32 studerande) använder studerande vid Uleåborgs universitet svenska och *minst* (44,8 %, 13 av 29 studerande) använder studerande vid Vasa universitet svenska. Studerande vid Helsingfors universitet lyssnar *oftast* (61,4 %, 8 av 13 studerande) på radio eller musik på svenska, *näst oftast* (53,1 %, 17 av 32 studerande) lyssnar studerande vid Uleåborgs universitet på radio eller musik och *mest sällan* (44,8 %, 13 av 29 studerande) lyssnar studerande vid Vasa universitet på radio eller musik.

Studerande vid alla universitet läser tidningar på svenska ungefär lika mycket. *Mest* (46,9 %, 15 av 32 studerande) läser studerande vid Uleåborgs universitet, *näst mest* (46,2 %, 6 av 13 studerande) läser studerande vid Helsingfors universitet och *minst* (41,4 %, 12 av 29 studerande) läser studerande vid Vasa universitet. Studerande vid Vasa universitet tittar *oftast* (89,7 %, 26 av 29 studerande) på tv på svenska, *näst oftast* (76,9 %, 10 av 13 studerande) tittar studerande vid Helsingfors universitet på tv på svenska och *mest sällan* (65,6 %, 21 av 32 studerande) tittar studerande vid Uleåborgs universitet på tv på svenska.

Språklig ansträngning och möjligheter till språkanvändning

Gällande hur lätt det är att använda svenska på fritiden, i medierna och i universitetsstudierna visar studien att drygt hälften av studerandena vid Helsingfors universitet, sju av 13 de studerandena, anser att det *går att använda svenska* på fritiden. I medierna är det *ganska lätt att använda svenska* enligt sex av de 13 studerandena. I universitetsstudierna anser sex av de 13 studerandena att det är *ganska lätt att använda svenska*. Den största delen av studerandena vid Helsingfors universitet, nio av de 13 studerandena anser att de *har tillräckligt med möjligheter att använda svenska* både muntligt och skriftligt i sina universitetsstudier. (se figur 4)

Enligt studerande vid Uleåborgs universitet är nio av de 32 studerandena som anser att det är *ganska svårt att använda svenska* på fritiden. Däremot anser nästan hälften av studerandena, 15 av de 32 studerandena, att det är *ganska lätt att använda svenska* i medierna. I universitetsstudierna är det *ganska lätt eller det går att använda svenska* enligt elva av de 32 studerandena. Nästan alla studerande vid Uleåborgs universitet, 29 av de 32 studerandena, anser att de *har tillräckligt med möjligheter att använda svenska* både muntligt och skriftligt i sina universitetsstudier. (se figur 12)

Av de studerande vid Vasa universitet anser tolv av de 29 studerandena att det är *ganska lätt att använda svenska* på fritiden. I medierna är det *ganska lätt att använda svenska* enligt nio av de 29 studerandena. Av de studerandena säger elva av de 29 studerandena att det *går att använda svenska* i universitetsstudierna. Nästan alla studerande vid Vasa universitet, 28 av de 29 studerandena, anser att de *har tillräckligt med möjligheter att använda svenska* både muntligt och skriftligt i sina universitetsstudier. (se figur 20)

Vid jämförelsen mellan de tre universiteterna gällande hur lätt det är att använda svenska på fritiden visar studien att studerande vid Vasa universitet upplever användning av svenska på fritiden *som lättast* (72,4 %, 21 av 29 studerande), *som näst lättast* (34,4 %, 11 av 32

studerande) upplever studerande vid Uleåborgs universitet och *som svårast* (15,4 %, 2 av 13 studerande) upplever studerande vid Helsingfors universitet. I medierna gällande hur lätt det är att använda svenska finns små skillnader mellan de tre universiteterna. Studerande vid Helsingfors universitet upplever användning av svenska i medierna *som lättast* (69,2 %, 9 av 13 studerande), *som näst lättast* (55,2 %, 16 av 29 studerande) upplever studerande vid Vasa universitet och *som svårast* (50 %, 16 av 32 studerande) upplever studerande vid Uleåborgs universitet. I universitetsstudierna gällande hur lätt det är att använda svenska finns också små skillnader mellan de tre universiteterna. *Som lättast* (53,8 %, 7 av 13 studerande) upplever studerande vid Helsingfors universitet användning av svenska i sina universitetsstudier, *som näst lättast* (44,8 %, 13 av 29 studerande) upplever studerande vid Vasa universitet och *som svårast* (40,6 %, 13 av 32 studerande) upplever studerande vid Uleåborgs universitet.

Nästan alla studerande vid alla tre universitet anser att de *har tillräckligt med möjligheter att använda svenska* både muntligt och skriftligt i sina universitetsstudier. Det finns *flest* (96,5 %, 28 av 29 studerande) studerande vid Vasa universitet som säger att de *har tillräckligt med möjligheter att använda svenska* i sina universitetsstudier, *näst flest* finns (90,6 %, 29 av 32 studerande) studerande vid Uleåborgs universitet som anser att de *har tillräckligt med möjligheter att använda svenska* i sina universitetsstudier och *minst* (69,2 %, 9 av 13 studerande) finns studerande vid Helsingfors universitet som upplever att de *har tillräckligt med möjligheter att använda svenska* i sina universitetsstudier.

Nuvarande muntlig och skriftlig språkkompetens

I denna studie ombads studerandena bedömt sin nuvarande och framtida skriftliga och muntliga språkkompetens med språkpåståenden som grundar sig på referensnivåerna B2, C1 och C2. Skalan som användes var *inte alls-utmärkt*. Den framtida språkkompetensen bedömdes på skalan *under 1:a studieåret-5:e studieåret-kan inte nå detta*. Studerande som hade gått i svenskt språkbud ansåg att de fått både bra muntliga och skriftliga kunskaper i svenska. (se bilaga 1; tabeller A och B)

Den största delen av studerandena vid Helsingfors universitet, fem av de 13 studerandena, anser att de för tillfället kan muntligt förklara en ståndpunkt och ange för- och nackdelar med olika alternativ *tillfredsställande*. Nästan hälften av studerandena vid Uleåborgs universitet, 15 av de 32 studerandena, kan muntligt förklara en ståndpunkt också *tillfredsställande*. Däremot kan tolv av de 29 studerandena vid Vasa universitet göra det för tillfället *bra*.

Studien visar att det finns små skillnader mellan de tre universiteterna angående vilka studerande som har bäst muntlig språkkompetens, vilka studerande som har näst bäst och vilka studerande som har sämst. Jämförelsen mellan universiteterna visar att studerande vid Vasa universitet har *bäst* (58,6 %, 17 av 29 studerande) muntlig språkkompetens, *näst bäst* muntlig språkkompetens (53,9 %, 7 av 13 studerande) har studerande vid Helsingfors universitet och *sämst* (34,4 %, 11 av 32 studerande) muntlig språkkompetens har studerande vid Uleåborgs universitet.

Gällande nuvarande skriftlig språkkompetens kan åtta av de 13 studerandena vid Helsingfors universitet skriva en uppsats eller en rapport som förmedlar information eller uttrycker en viss ståndpunkt *bra*. Däremot kan drygt hälften av studerandena vid Uleåborgs universitet, 17 av de 32 studerandena, skriva en uppsats eller en rapport endast *tillfredsställande*. Av de studerande vid Vasa universitet kan drygt hälften av dem, 16 av de 29 studerandena, göra det *bra*.

Studien visar att det också finns små skillnader mellan de tre universiteterna angående vilka studerande som har bäst skriftlig språkkompetens, vilka studerande som har näst bäst och vilka studerande som har sämst. Jämförelsen mellan universiteterna visar att studerande vid Helsingfors universitet har *bäst* (84,6 %, 11 av 13 studerande) skriftlig språkkompetens, *näst bäst* (69 %, 20 av 29 studerande) skriftlig språkkompetens har studerande vid Vasa universitet och *sämst* (43,8 %, 14 av 32 studerande) skriftlig språkkompetens har studerande vid Uleåborgs universitet.

Framtida muntlig och skriftlig språkkompetens

Den största delen av studerandena vid alla universitet bedömer att de kan redan under andra studieåret uttrycka sig flytande och spontant utan att alltför tydligt söka efter ord och uttryck. Av de studerande vid Helsingfors universitet bedömer sex av de 13 studerandena att de kan uttrycka sig flytande och spontant redan *under andra studieåret*, elva av de 32 studerandena vid Uleåborgs universitet bedömer att de också kan göra det *under andra studieåret* och samma gäller också tolv av de 29 studerandena vid Vasa universitet.

Det finns små skillnader mellan de tre universiteten angående vilka studerande som bedömer att de kan snabbast uppnå referensnivå C1, vilka studerande som bedömer att de kan näst snabbast uppnå och vilka studerande som bedömer att de kan långsammast uppnå nivån. Jämförelsen mellan universiteten visar att studerande vid Helsingfors universitet bedömer att de kan *snabbast* (53,8 %, 7 av 13 studerande) utveckla sin muntliga språkkompetens i framtiden, *näst snabbast* (41,4 %, 12 av 29 studerande) bedömer studerande vid Vasa universitet och *långsammast* (37,5 %, 12 av 32 studerande) bedömer studerande vid Uleåborgs universitet.

En klar majoritet av studerandena vid alla universitet bedömer att de kan skriva en klar och ledig text i en passande stil (komplexa brev, rapporter eller artiklar) under tredje studieåret. Drygt hälften av studerandena vid Helsingfors universitet, sju av de 13 studerandena, bedömer att de kan skriva en klar och en ledig text i en passande stil *under tredje studieåret* och samma gäller också tolv av de 32 studerandena vid Uleåborgs universitet samt tolv av de 29 studerandena vid Vasa universitet.

Det finns också små skillnader mellan de tre universiteten angående vilka studerande som bedömer att de kan snabbast uppnå referensnivå C2, vilka studerande som bedömer att de kan näst snabbast uppnå och vilka studerande som bedömer att de kan långsammast uppnå nivån. Jämförelsen mellan universiteten visar att studerande vid Helsingfors universitet

bedömer att de kan *snabbast* (38,5 %, 5 av 13 studerande) utveckla sin skriftliga språkkompetens i framtiden, *näst snabbast* (38 %, 11 av 29 studerande) bedömer studerande vid Vasa universitet och *långsammast* (28,1 %, 9 av 32 studerande) bedömer studerande vid Uleåborgs universitet.

I sin helhet har denna studie varit intressant, mångsidig och grundlig. Studien har visat att det främst finns små skillnader mellan de tre universiteten i fråga om i vilken kontext studerande vid alla universitet använder mest svenska, vilket universitets studerande har nuvarande bäst skriftlig och muntlig språkkompetens och vilket universitets studerande bedömer att de kan snabbast utveckla sin framtida skriftliga och muntliga språkkompetens under sin studietid. Jag har analyserat studerandena gruppvis i denna studie. Detta betyder att det har funnits i varje grupp olika antal studerande som har också haft varierande språkliga bakgrunder. Några har gått i svenskt språkbad eller uppfostrats i en tvåspråkig familj, några har svenska som modersmål medan några är helt finskspråkiga som har inte heller tvåspråkiga rötter och de kommer från helt finskspråkiga städer. I framtiden kunde man studera olika studerande som individer och jämföra dem med varandra genom att ta hänsyn till deras språkliga bakgrunder.

LITTERATUR

- Buss, Martina & Christer Laurén (1997). *Kielikylyyllä suu puhtaaksi*. Vaasan yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja 14. Vaasa: Vaasan yliopisto.
- Edu (2010). *Kielikylypy ja vieraskielinen opetus*. [Citerat 22.11.2018]. Tillgänglig: http://www.edu.fi/yleissivistava_koulutus/teemat/kielikylypy_ja_vieraskielinen_opetus
- Finlex (2019). *Perusopetuslaki 21.8.1998/628. 10 § Opetuskieli*. [Citerat 5.11.2019]. Tillgänglig: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=perusopetus#L4P10>
- GLGU (2004). *Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Utbildningsstyrelsen*. [Citerat 12.6.2019]. Tillgänglig: www02.oph.fi/svenska/ops/grundskola/LPgrundl.pdf
- GLGY (2003). *Grunderna för läroplanen i gymnasieutbildning för ungdomar. Utbildningsstyrelsen*. [Citerat 12.6.2019]. Tillgänglig: www02.oph.fi/svenska/ops/gymnasiet/gymnlpg.pdf
- Haagensen, Bodil (2007). *Dialogpedagogik och motivation. En fallstudie i svenska på universitetsnivå*. Acta Wasaensia No 174. Språkvetenskap 32. Vasa: Universitas Wasaensis.
- Haatainen, Janne (2016). *Studenternas svenskspråkiga vardag i ljuset av språkbruk och språkkompetens*. Opublicerad kandidatavhandling i svenska språket. Vasa universitet.
- Helsingfors universitet (2017). *Magisterprogrammet i nordiska språk och litteraturer. Studieinriktningar*. [Citerat 10.12.2018]. Tillgänglig: <https://www.helsinki.fi/sv/ohjelmat/magister/magisterprogrammet-i-nordiska-sprak-och-litteraturer/studier/studieinriktningar#section-36194>
- Helsingfors universitet (2018a). *Antagningsstatistik. Huvudsökan 2018. Antalet sökande och antagna enligt ansökningsmål*. [Citerat 10.12.2018]. Tillgänglig: <https://www.helsinki.fi/sv/utbildning/sok-till-uni/antagningsstatistik>
- Helsingfors universitet (2018b). *Fakulteter och enheter*. [Citerat 11.12.2018]. Tillgänglig: <https://www.helsinki.fi/sv/universitetet/fakulteter-och-enheter#section-2463>

- Helsingfors universitet (2018c). *Kandidatprogrammet i finskugriska och nordiska språk och litteraturer. Studieriktningar*. [Citerat 10.12.2018]. Tillgänglig: <https://www.helsinki.fi/sv/program/kandidat/kandidatprogrammet-i-finskugriska-och-nordiska-sprak-och-litteraturer/studier/studieriktningar#section-38151>
- Helsingfors universitet (2018d). *Muntlig och skriftlig färdighet 1. (KOK-P101/NPO166)*. [Citerat 10.12.2018]. Tillgänglig: <https://courses.helsinki.fi/sv/kok-p101/124345504>
- Helsingin kaupunki (2016). *Yleistietoa Helsingistä*. [Citerat 10.12.2018]. Tillgänglig: <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/tietoa-helsingista/yleistietoa-helsingista/>
- Helsingin yliopisto (2018). *Helsingin yliopisto numeroina*. [Citerat 2.2.2019]. Tillgänglig: <https://www.helsinki.fi/fi/yliopisto/helsingin-yliopisto-lyhyesti/helsingin-yliopisto-numeroina#section-8011>
- Helsingin yliopisto (2019a). *Hakeminen. Päähaku, kotimaisten kielten ja kirjallisuuksien kandiohjelma: pohjoismaiset kielet (ruotsi toisena kotimaisena kielenä), humanististen tieteiden kandidaatti ja filosofian maisteri (3 v + 2 v)*. [Citerat 7.1.2019]. Tillgänglig: <https://www.helsinki.fi/fi/paahaku-kotimaisten-kielten-ja-kirjallisuuksien-kandiohjelma-pohjoismaiset-kielet-ruotsi-toisena-kotimaisena-kielena-humanististen-tieteiden/1.2.246.562.20.40022167452>
- Helsingin yliopisto (2019b). *Huvudansökan, kandidatprogrammet i finskugriska och nordiska språk och litteraturer: nordiska språk (svenska som modersmål) och nordisk litteratur, kandidat i humanistiska vetenskaper och filosofie magister (3 år + 2 år)*. [Citerat 7.1.2019]. Tillgänglig: <https://www.helsinki.fi/fi/node/61920>
- Hollmén, Jenny (2007). *Finska gymnasisters upplevelser av och uppfattningar om sin muntliga språkfärdighet i svenska*. Publicerad avhandling pro gradu. Jyväskylä: Jyväskylä universitet. [Citerat 12.6.2019]. Tillgänglig: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-2007343>
- Huttunen, Irma & Hanna Jaakkola (2003). *Eurooppalainen viitekehys. Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppalainen viitekehys*. 1.–3. painos. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Huvudansökan (2018a). *Kandidatprogrammet i finskugriska och nordiska språk och litteraturer: nordiska språk (svenska som andra inhemska språk). Urvalsprov*. [Citerat 7.1.2019]. Tillgänglig: https://www.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/files/2018_pohj_toinenkotim_koe_fi_sv.pdf

- Huvudansökan (2018b). *Kandidatprogrammet i finskugriska och nordiska språk och litteratur: nordiska språk (svenska som modersmål) och nordisk litteratur. Urvalsprov.* [Citerat 7.1.2019]. Tillgänglig: https://www.helsinki.fi/sites/default/files/atoms/files/2018_nord_modersm_koe_sv.pdf
- Hämeenlinnan kaupunki (2014). *Äidinkielenomainen ruotsi, luokat 1–6.* [Citerat 2.11.2018]. Tillgänglig: <http://www.hameenlinna.fi/Palvelut/Koulut-ja-opetus/Kehittamisprojektit/Kielitivolivieraiden-kielten-opetussuunnitelmat/Aidinkielenomainen-ruotsi-luokat-1-6/>
- Juurakko-Paavola & Palviainen (2011). *Svenskan i den finska skolan och högre utbildningen. Om kunskaper och motivation genom olika utbildningsstadier.* Hämeenlinna: HAMK Julkaisut. [Citerat 12.6.2019]. Tillgänglig: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/45444/juurakkopaavolapalviainensvenskaidenfinskaskolanekirja.pdf?seq>
- Jyväskylän yliopiston Koppa (2015a). *Määrällinen tutkimus.* [Citerat 2.11.2018]. Tillgänglig: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>
- Jyväskylän yliopiston Koppa (2015b). *Vertaileva tutkimus.* [Citerat 19.11.2018]. Tillgänglig: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/vertaileva-tutkimus>
- Korkeakoulujen yhteishaku, kevät 2018 (2018). *Ruotsin kieli, Kielten ja kirjallisuuden tutkinto-ohjelma, humanististen tieteiden kandidaatti ja filosofian maisteri (3 v + 2 v): Oulun yliopisto, Humanistinen tiedekunta.* [Citerat 15.12.2018]. Tillgänglig: https://www.oulu.fi/sites/default/files/186/KorkeakoulujenHakeneetHyvJaVastOttaneet_07-12-2018.pdf
- Laurén, Christer (1994). *Kielikylypy: Kahden kielen kautta monikielisyyteen.* Vaasan yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja 7. Vaasa: Vaasan yliopisto.
- Nikkanen, Pentti & Heikki K. Lyytinen (1996). *Oppiva koulu ja itsearviointi.* Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.
- Opetushallinnon tilastopalvelu (2018). *Haku- ja valintatiedot - korkeakoulu - yo – yliopisto.xlsb* [Citerat 31.10.2018]. Tillgänglig: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Haku-%20ja%20valintatiedot%20-%20korkeakoulu%20-%20yo%20-%20yliopisto.xlsb

- Opintopolku.fi (2018). *Ruotsin kieli, Kielten ja kirjallisuuden tutkinto-ohjelma, humanististen tieteiden kandidaatti ja filosofian maisteri (3 v + 2 v). Valintaperusteet*. [Citerat 15.12.2018]. Tillgänglig: <https://opintopolku.fi/app/#!/korkeakoulu/1.2.246.562.17.748341375110>
- Oulun Yliopisto (2016). *Opiskelu – Studier*. [Citerat 15.12.2018]. Tillgänglig: <https://www oulu.fi/svenska/node/4547>
- Oulun yliopisto (2018a). *Hakijan opas*. [Citerat 2.11.2018]. Tillgänglig: http://www oulu.fi/sites/default/files/186/Oulun_yliopisto_Hakijan_opas_2018_small.pdf
- Oulun yliopisto (2018b). *Ruotsin kieli. Kielten ja kirjallisuuden tutkinto-ohjelma, humanististen tieteiden kandidaatti ja filosofian maisteri (3 v + 2 v)*. [Citerat 15.12.2018]. Tillgänglig: <https://www oulu.fi/yliopisto/hakijalle/ruotsin-kieli>
- Oulun yliopisto (2018c). *Suuntautumisvaihtoehdot*. [Citerat 15.12.2018]. Tillgänglig: <https://www oulu.fi/svenska/node/6593>
- Oulun yliopisto (2018d). *Tiedekunnat*. [Citerat 11.12.2018]. Tillgänglig: <http://www oulu.fi/yliopisto/tiedekunnat-ja-yksikot>
- Peda.net (2018). *Informaali oppiminen. Mitä on informaalin oppiminen?*. [Citerat 27.11.2018]. Tillgänglig: <https://peda.net/hankkeet/oppijat/ovo/lahtokohdat/informaali>
- Perusopetuksen OPS 2016 alkaen. *Ruotsin kieli, äidinkielenomainen ruotsi -oppimäärä vuosiluokilla 3–6*. [Citerat 20.11.2018]. Tillgänglig: <https://peda.net/pudasjarvi/ops-2016/ol/1vmosotjksl/tjknvl/1tkk/rkrov3>
- Pitkänen, Antti J. & Viljo Kohonen (1984). *Johdatus kvantitatiiviseen kielentutkimukseen ja alan atk-sovelluksiin*. Hämeenlinna: Arvi A. Karisto Oy:n kirjapaino.
- Psykologiguiden (2016). *Psykologilexikon*. [Citerat 2.11.2018]. Tillgänglig: <http://www psykologiguiden.se/www/pages/?Lookup=receptiv%20f%E4rdighet>
- Salameh, Eva-Kristina (2012). *Flerspråkighet i skolan. Språklig utveckling och undervisning*. Stockholm: Författarna och Natur & Kultur.
- Schoolido (2019). *Språkbruk*. [Citerat 8.1.2019]. Tillgänglig: <https://www.schoolido.se/s/sprakbruk>

- Skolverket (2011). *Kunskapsbedömning i skolan. – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Elanders Sverige AB: Sverige. [Citerat 26.11.2018]. Tillgänglig: <https://kvutis.se/wp-content/uploads/2014/04/kunskapsbed%C3%B6mning-i-skolan.pdf>
- Skutnabb-Kangas, Tove (1981). *Tvåspråkighet*. Lund: Bröderna Ekstrands Tryckeri AB.
- Snellman, Katri (2010). ”*Om man bara undervisade i hur man raggat upp finlandssvenska brudar.*” *Åsikter och visioner om svenska språket i två gymnasier i två landskap*. Publicerad avhandling pro gradu. Vasa: Vasa universitet.
- TEPA-termipankki (2019). *Kielen hallinta*. [Citerat 8.1.2019]. Tillgänglig: <http://www.tsk.fi/tepa/fi/haku/kielen%20hallinta>
- Teleman, Ulf (1991). *Lära svenska – Om språkbruk och modersmålsundervisning*. 1. upplagan. Uppsala: Almqvist & Wiksell Förlag/Liber AB.
- Tieteen termipankki (2014). *Monikielisyys*. [Citerat 23.11.2018]. Tillgänglig: <http://tieteentermipankki.fi/wiki/Kielitiede:monikielisyys>
- Tilastokeskus (2017). *Väestö kielen mukaan sekä ulkomaan kansalaisten määrä ja maapinta-ala alueittain 1980 – 2017. Väestö 31.12. muuttujina Alue, Vuosi ja Tiedot*. [Citerat 2.2.2019]. Tillgänglig: http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/statfin_vaerak_pxt_011.px/table/tableViewLayout2/?rxid=fe74af54-8866-4f9f-be0a-109e8aa0ef33
- Tilastokeskus (2018). *Käsitteet ja määritelmät*. [Citerat 22.11.2018]. Tillgänglig: <https://www.stat.fi/til/ava/kas.html>
- Urvalsguide (2015). *Presentation av kandidatprogram och urvalsgrunder. Kandidatprogrammet för de inhemska språken*. [Citerat 2.2.2019]. Tillgänglig: <https://docplayer.fi/1864344-Valintaopas-2015-urvalsguide.html>
- Vaasa (2017). *Väestö ja muuttoliike*. [Citerat 2.2.2019]. Tillgänglig: <https://www.vaasa.fi/vaesto-ja-muuttoliike-0>
- Vaasan yliopisto (2015a). *Språkbad i Finland*. [Citerat 2.11.2018]. Tillgänglig: http://www.uva.fi/sv/sites/immersion/about_immersion/finland/
- Vaasan yliopisto (2015b). *Tilastotietoa kesän 2015 opiskelijavalinnasta*. [Citerat 2.2.2019]. Tillgänglig: https://www.univaasa.fi/hakijat/tietoa/tulokset/valintatilastot/hakutilasto_2015_net_i.pdf

- Vaasan yliopisto (2015–2016a). *Kandidatprogrammet för de inhemska språken, huvudämnet svenska 2015–2016*. [Citerat 2.2.2019]. Tillgänglig: https://www.univaasa.fi/fi/for/student/materials/handbooks/languages_and_communication/handbook2015/020_koti_ru.pdf
- Vaasan yliopisto (2015–2016b). *Utbildningsprogrammet för språkbadsundervisning*. [Citerat 2.2.2019]. Tillgänglig: https://www.univaasa.fi/fi/for/student/materials/handbooks/languages_and_communication/handbook2015/007_kiky.pdf
- Valintaopas (2015). *Kielikylpykoulutuksen koulutusohjelma*. [Citerat 2.2.2019]. Tillgänglig: <https://docplayer.fi/1864344-Valintaopas-2015-urvalsguide.html>
- Wagner, Åse Kari H., Sven Strömqvist & Per Henning Uppstad (2010). *Den flerspråkiga människan. En grundbok om skriftspråkslärande*. 1 upplagan. Lund: Studentlitteratur.
- Weboodi (2018a). *Nordiska språk. Svenska som andra inhemska språk. 2018–19. Examensstrukturer i studiehandboken*. [Citerat 10.12.2018]. Tillgänglig: <https://weboodi.helsinki.fi/hy/jsp/opeopas/jsp/opastutkrakkats.jsf>
- Weboodi (2018b). *Nordiska språk. Svenska som modersmål. 2018–19. Examensstrukturer i studiehandboken*. [Citerat 10.12.2018]. Tillgänglig: <https://weboodi.helsinki.fi/hy/jsp/opeopas/jsp/opastutkrakkats.jsf>
- Weboodi (2018c). *Nordisk litteratur, 2018–19. Examensstrukturer i studiehandboken*. [Citerat 10.12.2018]. Tillgänglig: <https://weboodi.helsinki.fi/hy/jsp/opeopas/jsp/opastutkrakkats.jsf>
- Weboodi (2018d). *Nordiska språk och nordisk litteratur, studier för blivande lärare i modersmål och litteratur 2018–2019*. [Citerat 10.12.2018]. Tillgänglig: <https://weboodi.helsinki.fi/hy/jsp/opeopas/jsp/opastutkrakkats.jsf>
- Weboodi (2018e). *Uppgifter om studieperioden. KOK- P101 Muntlig och skriftlig färdighet 1, 10 sp*. [Citerat 10.12.2018]. Tillgänglig: <https://weboodi.helsinki.fi/hy/opintjakstied.jsp?MD5avain=null&Kieli=2&OpinKohd=118309011&haettuOpas=6012&takaisin=/jsp/opeopas/jsp/opastutkrakkats.jsf&Org=&Opas=6012>
- Weboodi (2018f). *Opintojakson tiedot. 693699P Språkfärdighet 1, 5 op*. [Citerat 15.12.2018]. Tillgänglig: https://weboodi.oulu.fi/oodi/opintjakstied.jsp?MD5avain=&Kieli=1&OpinKohd=37930403&OpetTap=52779608&takaisin=opettaptied.jsp&vl_tila=&Opas=-1&ooo_SortJarj=&Org=&haettuOpas=-1

Østern, Anna-Lena (1991). *Tvåspråkighet och lingvistisk medvetenhet. Betydelsen av tvåspråkighet och av undervisning för lingvistisk medvetenhet hos barn i åldern sex till åtta år*. Åbo: Åbo Akademis förlag.

BILAGOR

Bilaga 1

Svenskstuderandes språkliga vardag**Bakgrund**

1. Namn:
2. Universitet där du studerar:
3. Vilket år har du inlett dina studier vid universitetet?
4. Huvudämne:
5. Möjligt biämne/ möjliga biämnena:
6. Utbildningslinje: lärarutbildning översättarutbildning språkexpertutbildning
någon annan, vilken?
7. Hemort:
8. Registrerat modersmål: svenska   finska   något annat, vilket?
9. a) Skolspråk: svenska   finska   något annat, vilket?
b) I skolan har jag läst: A-svenska   B-svenska   A-finska   B-finska
modersmålsinriktad finska (MOFI)
modersmålsinriktad svenska (MOSVE)
något annat, vad?
10. Är du två- eller flerspråkig?   ja nej   Med vilka språk?
11. Jag upplever mig som
  - a) två- eller flerspråkig eftersom...
  - b) **Om** du upplever dig som två- eller flerspråkig, hur har du lärt dig dina språk? **Kryssa i** det bästa alternativet/de bästa alternativen som beskriver din språkinlärning/ditt språktillägnande.
    - a) Jag har lärt mig språken hemma.   På vilket sätt?
    - b) Jag har lärt mig språken i dagvården. På vilket sätt?

- c) Jag har lärt mig språken i grundskolan. På vilket sätt?
 d) Jag har lärt mig språken via utbildning. På vilket sätt?
 e) Jag har två- eller flerspråkiga vänner. På vilket sätt?

12. Har du varit språkbadselev? ja nej

13. I vilken mån använder du svenska i följande situationer?

A. I universitetsstudierna

	<i>75-100 %</i>	<i>50-74 %</i>	<i>25-49 %</i>	<i>0-24 %</i>
a) med lärare vid den enhet där du studerar svenska	☐	☐	☐	☐
b) med studiekompisar under lektioner i svenska/nordiska språk	☐	☐	☐	☐
c) med studiekompisar utanför skolan	☐	☐	☐	☐
d) kurslitteratur i anknytning till kurser i svenska (att läsa)	☐	☐	☐	☐

B. På fritiden

	<i>Dagligen</i>	<i>1-3 gånger i veckan</i>	<i>Ett par gånger i månaden</i>	<i>Aldrig</i>
e) med familjen	☐	☐	☐	☐
f) med släktingar	☐	☐	☐	☐
g) med kompisar	☐	☐	☐	☐
h) i hobbyer (lagkamrater, tränare etc.)	☐	☐	☐	☐
i) i affärer	☐	☐	☐	☐
j) på restauranger/kaféer	☐	☐	☐	☐
k) på jobbet	☐	☐	☐	☐

13. I vilken mån använder du svenska i följande situationer?

C. <u>Media</u>	Dagligen	1-3 gånger i veckan	Ett par gånger i månaden	Aldrig
l) läser böcker på svenska	☐	☐	☐	☐
m) läser tidningar/e-tidningar på svenska	☐	☐	☐	☐
n) tittar på tv på svenska	☐	☐	☐	☐
o) lyssnar på radio/musik på svenska	☐	☐	☐	☐
p) läser bloggar på svenska	☐	☐	☐	☐
q) skriver bloggar på svenska	☐	☐	☐	☐
r) läser inlägg på diskussionsforum på svenska	☐	☐	☐	☐
s) skriver inlägg på diskussionsforum på svenska	☐	☐	☐	☐
t) följer sociala medier på svenska	☐	☐	☐	☐
u) publicerar i sociala medier på svenska (Twitter, Facebook etc.)	☐	☐	☐	☐
v) besöker svenskspråkiga videoportaler	☐	☐	☐	☐
w) lägger ut material på svenskspråkiga videoportaler	☐	☐	☐	☐
x) spelar online-spel på svenska	☐	☐	☐	☐

14. **Ringa in** det bästa alternativet som beskriver dig som språkanvändare och **motivera** ditt svar.

a) Att använda svenska i universitetsstudierna:

1   2   3   4   5

Lätt att
använda

Svårt att använda

Motiveringar:

b) Tycker du att du har **tillräckligt** med möjligheter att använda svenska i dina studier **både muntligt och skriftligt?**

ja   nej   varför/varför inte?

c) Om du **inte** har **tillräckligt** med möjligheter, hur skulle du kunna få mera möjligheter?

d) Att använda svenska på fritiden:

1   2   3   4   5

Lätt att
använda

Svårt att använda

Motiveringar:

e) Att använda svenska i medierna:

1   2   3   4   5

Lätt att
använda

Svårt att använda

Motiveringar:

15. Hur bra stämmer de följande påståendena överens med din användning av svenska i olika situationer A) *just nu* och B) *i framtiden*? Kryssa för ett lämpligt alternativ.

Tabell A

A) Jag klarar av dessa situationer <i>just nu</i>	utmärkt	bra	tillfredsställande	dåligt	inte alls
Jag kan muntligt förklara en ståndpunkt och ange för- och nackdelar med olika alternativ. (B2)					
Jag kan skriva en uppsats eller en rapport som förmedlar information eller uttrycker en viss ståndpunkt. (B2)					

Tabell B

B) Jag klarar av dessa situationer <i>i framtiden</i>	Under 1:a studieåret	Under 2:a studieåret	Under 3:e studieåret	Under 4:e studieåret	Under 5:e studieåret	Jag når inte detta genom studierna
Jag kan uttrycka mig flytande och spontant utan att alltför tydligt söka efter ord och uttryck. (C1)						
Jag kan skriva en klar och ledig text i en passande stil. (komplexa brev, rapporter, eller artiklar) (C2)						

Öppna frågor/kommentarer till denna enkät:

Tack för din medverkan! ☺